

แนวทางการจัดการนิเทศการสอนภาษาอังกฤษของครูต่างชาติในโครงการจัดการเรียนการสอน
ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียน
ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

นายบดินทร์ เชนย์วิบูลย์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทาง
การศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2558

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A PROPOSED GUIDELINE FOR INSTRUCTIONAL SUPERVISION OF ENGLISH
FOREIGN TEACHERS IN THE ENGLISH PROGRAM IN SECONDARY SCHOOLS
UNDER THE OFFICE OF THE BASIC EDUCATION COMMISSIONS

Mr. Bordin Cenviboon

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Supervision and Curriculum
Development

Department of Educational Policy Management and Leadership

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2015

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	แนวทางการจัดการนิเทศการสอนภาษาอังกฤษของครูต่างชาติในโครงการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โดย	นายบดินทร์ เชนย์วิบูลย์
สาขาวิชา	นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จุไรรัตน์ สุตรุ่ง

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

.....คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.บัญชา ชลาภิรมย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.จรูญศรี มาติลกโกวิท)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จุไรรัตน์ สุตรุ่ง)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา นียมภา)

บัดินทร์ เชนย์วิบูลย์ : แนวทางการจัดการนิเทศการสอนภาษาอังกฤษของครูต่างชาติใน
โครงการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในชั้น
มัธยมศึกษาของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (A
PROPOSED GUIDELINE FOR INSTRUCTIONAL SUPERVISION OF ENGLISH
FOREIGN TEACHERS IN THE ENGLISH PROGRAM IN SECONDARY SCHOOLS
UNDER THE OFFICE OF THE BASIC EDUCATION COMMISSIONS) อ.ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์หลัก: ผศ. ดร. จุไรรัตน์ สุดรุ่ง, 114 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาความต้องการการนิเทศการสอน
ภาษาอังกฤษของครูต่างชาติโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็น
ภาษาอังกฤษในระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น
พื้นฐาน 2) เพื่อนำเสนอแนวทางการจัดการนิเทศการสอนภาษาอังกฤษของครูต่างชาติโครงการ
จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในระดับชั้นมัธยมศึกษาของ
โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูต่างชาติ จำนวน
300 คน ใช้การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างและสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงตามเขตพื้นที่
การศึกษาและกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 10 คน โดยการสุ่มจาก 5 โรงเรียนที่ประสบ
ความสำเร็จในการจัดโครงการฯเป็นระยะเวลามากกว่า 10 ปี ผลการวิจัยพบว่าครูต่างชาติต้องการ
การนิเทศการสอนภาษาอังกฤษในภาพรวมทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความต้องการการ
นิเทศการสอนมากที่สุด คือ ด้านหลักสูตร รองลงมา คือ การวัดและประเมินผลและการจัดการเรียน
การสอนตามลำดับ แนวทางการจัดการนิเทศการสอนครูต่างชาติ 1) ด้านหลักสูตร ควรมอบหมายให้
หัวหน้าโครงการเป็นผู้ดูแลและทำการนิเทศครูต่างชาติ โดยใช้วิธีการนิเทศแบบพี่เลี้ยง (Mentoring)
2) ด้านการจัดการเรียนการสอน ควรให้ครูต่างชาติได้เข้ารับการอบรมกับหน่วยงานต่าง ๆ ควบคู่กับ
การนิเทศแบบพี่เลี้ยง 3) ด้านสื่อการสอน ควรส่งเสริมให้ครูต่างชาติได้ใช้วัสดุอุปกรณ์สื่อเทคโนโลยี
ต่าง ๆ ตามความพร้อมของโรงเรียนอย่างอิสระ โดยผ่านการเห็นชอบจากโครงการ 4) ด้านการวัดและ
ประเมินผล ควรส่งเสริมให้ครูใช้วิธีการวัดประเมินผลที่หลากหลาย โดยครูพี่เลี้ยงคอยกำกับดูแลให้
เป็นไปตามเกณฑ์ของโรงเรียน

ภาควิชา นโยบาย การจัดการและความเป็น ลายมือชื่อนิสิต .....

ผู้อำนวยการศึกษา ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก .....

สาขาวิชา นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร

ปีการศึกษา 2558

5683914227 : MAJOR SUPERVISION AND CURRICULUM DEVELOPMENT

KEYWORDS: INSTRUCTIONAL / SUPREVISION / FOREIGN TEACHERS

BORDIN CENVIBOON: A PROPOSED GUIDELINE FOR INSTRUCTIONAL SUPERVISION OF ENGLISH FOREIGN TEACHERS IN THE ENGLISH PROGRAM IN SECONDARY SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF THE BASIC EDUCATION COMMISSIONS. ADVISOR: ASST. PROF. JURAIRAT SUDRUNG, Ph.D., 114 pp.

The objectives of this study were to: 1) explore the needs of foreign teachers teaching English for instructional supervision in the English program in secondary schools under the Office of the Basic Education Commissions, and 2) propose guidelines on such instructional supervision. The participants were 300 foreign teachers and 10 school administrators. The former group was selected according to purposive sampling of educational service areas and the latter was selected according to their minimum of 10-year success in managing the program. It was found that in general their needs for instructional supervision over four aspects were ranked average. Curriculum was ranked highest, followed by assessment and teaching and learning management, respectively. As for the guidelines: 1) As for curriculum, the head of the program should adopt mentoring to deal with this aspect. 2) In terms of teaching and learning management, training sessions along with mentoring should be provided, and 3) As for instructional media, the teachers should be encouraged to use the media as seen suitable by the head. 4) Regarding assessment, various means of assessment should be adopted with the supervision of mentors to ensure that the assessments follow those of the school.

Department: Educational Policy   Student's Signature .....

Management and   Advisor's Signature .....

Leadership

Field of Study: Supervision and
Curriculum Development

Academic Year: 2015

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดีโดยได้รับความเมตตา ความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จุไรรัตน์ สุตรุ่ง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา ชี้แนะแนวทางและพิจารณาแก้ไขข้อบกพร่องของการวิจัยครั้งนี้ อันเป็นประโยชน์แก่การวิจัยด้วยความเอาใจใส่อย่างสูงตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอด อาจารย์ ดร. เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา และคณาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่าน ที่ประสิทธิประสาทความรู้ ให้แนวคิดและให้คำแนะนำในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนให้กำลังใจอันมีคุณค่ายิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. จริญญา มาติลโกวิท ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และ รองศาสตราจารย์ ดร. อัจฉรา นิยมภา ที่กรุณาตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์ดียิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อารีรักษ์ มีแจ้ง อ. นันยา ชำนาญภักดี และ Mr. Bryan Funk เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัยให้ในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้าโครงการฯ และครูต่างชาติที่ให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์และตอบแบบสอบถาม โดยเสียสละเวลาอันมีค่า เพื่อจะให้ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจนสำเร็จลุล่วงสมบูรณ์ได้อย่างดี

ขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้คำแนะนำและบริการด้านเอกสารเพื่อการดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

สุดท้ายผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา พี่ น้อง เพื่อนๆ และผู้เกี่ยวข้องทุกท่าน ที่คอยสนับสนุนและให้คำปรึกษา เป็นกำลังใจในการจัดทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	6
บทที่ 2 ทฤษฎี หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
1. แนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศการสอน	7
2. แนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตรภาษาอังกฤษ.....	22
3. การสอนภาษาอังกฤษ	35
4. สื่อการสอนภาษาอังกฤษ.....	46
5. การวัดประเมินผลทักษะภาษาอังกฤษ	53
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	60
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	64
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	64
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	65
วิธีการสร้างเครื่องมือ.....	65

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	66
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	77
สรุปผลการวิจัย.....	77
อภิปรายผลการวิจัย.....	80
ข้อเสนอแนะในการวิจัย.....	84
รายการอ้างอิง.....	86
ภาคผนวก.....	93
ภาคผนวก ก รายงานผู้ทรงคุณวุฒิ.....	94
ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย.....	96
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	100
ภาคผนวก ง ตารางวิเคราะห์แนวทางการนิเทศการสอนภาษาอังกฤษของครูต่างชาติ.....	107
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	114

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 69

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความต้องการการนิเทศการสอนของ
ครูผู้สอน 70

ตารางที่ 3 ความต้องการการนิเทศการสอนของครูชาวต่างชาติด้านหลักสูตร 71

ตารางที่ 4 ความต้องการการนิเทศการสอนของครูชาวต่างชาติด้านการจัดการเรียนการสอน 72

ตารางที่ 5 ความต้องการการนิเทศการสอนของครูชาวต่างชาติด้านสื่อการสอน 73

ตารางที่ 6 ความต้องการการนิเทศการสอนของครูชาวต่างชาติด้านการวัดและประเมินผล 74

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เป็นที่ทราบกันดีว่าขณะนี้ภาษาอังกฤษได้เข้ามามีบทบาทในชีวิตของคนไทยทั้งทางตรงและทางอ้อม รวมไปถึงประเทศต่างๆทั่วโลก โดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางในการใช้ติดต่อสื่อสารกันอย่างกว้างขวางทั่วโลก รวมถึงแหล่งข้อมูลต่างๆก็มักจะต้องใช้ภาษาอังกฤษในการค้นคว้าแหล่งการเรียนรู้และเทคโนโลยีใหม่ๆ ปัจจุบันด้วยเทคโนโลยีทางการสื่อสารทำให้เราสามารถติดต่อกับชาวต่างชาติได้ง่ายขึ้น ซึ่งส่งผลดีทั้งทางด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว ทางกระทรวงศึกษาธิการ ได้เล็งเห็นความสำคัญ จึงเร่งพัฒนาหลักสูตรที่ช่วยให้นักเรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ โดยจัดให้มีโครงการห้องเรียนพิเศษโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษหรือที่เป็นที่รู้จักโดยทั่วไปว่า English Program โดยมีการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษเกือบทุกรายวิชา (ยกเว้นรายวิชาภาษาไทยและวิชาในกลุ่มสังคมศึกษาที่ว่าด้วยเรื่องของประเทศไทย วัฒนธรรมไทย พระพุทธศาสนา และกฎหมายไทย ให้สอนด้วยภาษาไทย) โดยยังยึดหลักตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แต่ใช้ครูผู้สอนเป็นชาวต่างชาติ โดยวัตถุประสงค์หลักของโครงการคือเพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารและแสวงหาความรู้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตร

สถาบันภาษาอังกฤษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการซึ่งมีหน้าที่กำกับและควบคุมคุณภาพการดำเนินงานของโรงเรียนที่เปิดห้องเรียนพิเศษโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ จึงได้กำหนดมาตรฐานการจัดการศึกษา โครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษมีลักษณะเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาตามโครงการฯ ใช้เป็นหลักหรือแนวทางในการเทียบเคียง เพื่อการพัฒนา กำกับดูแล ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา โดยสถานศึกษาทุกแห่งนำไปเป็นเป้าหมายหรือเป็นกรอบทิศทางเพื่อการพัฒนาคุณภาพและใช้ในการประเมินตนเองว่าในแต่ละปีหรือ แต่ละช่วงเวลาที่กำหนด สามารถดำเนินโครงการได้บรรลุเป้าหมายอย่างน้อยเพียงใด ส่วนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานนำไปเป็นเป้าหมายในการกำกับดูแล การตรวจสอบและการประเมินคุณภาพของโครงการในภาพรวมและนำข้อมูลมาวางแผนยกระดับคุณภาพให้สูงขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557) โดยในมาตรฐานดังกล่าว มีการกำหนดนโยบายที่เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาไว้ในด้านที่ 1 นโยบาย กลยุทธ์ และการบริหารจัดการ มาตรฐานที่ 2 สถานศึกษามีระบบบริหารจัดการที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตัว

บ่งชี้ที่ 2.5 สถานศึกษานิเทศ ติดตามและประเมินผลครูผู้สอนและบุคลากรฝ่ายสนับสนุนโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษซึ่งกำหนดให้สถานศึกษามีระบบการนิเทศติดตาม และประเมินผลที่ส่งเสริมให้บุคลากรในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษได้เรียนรู้และพัฒนาตนเอง โดยใช้สื่อนวัตกรรม มีวิธีการนิเทศ การพัฒนาครูผู้สอนและบุคลากรฝ่ายสนับสนุน ประเมินผลการปฏิบัติงาน สรุปผลการนิเทศติดตาม และนำผลไปปรับปรุง พัฒนาการจัดการเรียนรู้และการทำงาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557) ดังนั้น จึงเห็นได้ว่า การนิเทศ ติดตาม และประเมินผลครูผู้สอนและบุคลากรฝ่ายสนับสนุนโครงการฯ มีความสำคัญจำเป็นและเป็นส่วนสำคัญในการจัดระบบบริหารจัดการที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโครงการฯ เช่นกัน

โครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษนั้นเริ่มมีพัฒนาการมาได้ตั้งแต่ปี 2534 โดยที่กระทรวงศึกษาธิการได้อนุญาตให้โรงเรียนนานาชาติในประเทศไทยสามารถรับเด็กไทยเข้าเรียนได้ โดยกำหนดสัดส่วนนักเรียนไทยไม่เกินครึ่งหนึ่งของนักเรียนทั้งหมด โดยจากเดิมอนุญาตให้เฉพาะเด็กไทยที่ใช้ชีวิตอยู่ในต่างประเทศมาก่อนเท่านั้น ซึ่งการเปลี่ยนแปลงในครั้งนี้เป็นไปเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ปกครองที่บุตรหลานไม่เคยไปเรียนต่างประเทศ แต่ต้องการให้บุตรหลานได้เรียนในหลักสูตรชั้นนำของต่างประเทศ

อย่างไรก็ดี การเปิดโอกาสให้นักเรียนไทยสามารถเรียนในโรงเรียนนานาชาตินั้นยังคงไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ปกครองที่ต้องการให้บุตรหลานได้พัฒนาความรู้ด้านภาษาอังกฤษ แต่ไม่สามารถส่งนักเรียนเรียนในโรงเรียนนานาชาติ ด้วยข้อจำกัดด้านสถานที่ตั้ง และค่าใช้จ่ายที่สูงได้ ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการ ได้อนุญาตให้โรงเรียนเอกชนจำนวน 3 โรงเรียน คือ โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย โรงเรียนสารสาสน์เอกตรา และโรงเรียนอุดมศึกษา ดำเนินโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในปี 2538 และในปี 2541 ได้อนุญาตให้โรงเรียนโยธินบูรณะ สังกัดกรมสามัญศึกษา เป็นโรงเรียนแรกของรัฐที่เปิดสอนในหลักสูตรดังกล่าว โดยยึดถือแนวปฏิบัติของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนเป็นหลักโดยมีโรงเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษที่สังกัดอยู่ในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วประเทศ จำนวนทั้งหมด 196 โรงเรียน และจากการศึกษางานวิจัยต่างๆ ในประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษนั้น ไม่มีการกล่าวถึงประเด็น ด้านการนิเทศการสอนและประเมินผลครูผู้สอนโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษแต่อย่างใด

วุฒิชัย เนียมเทศ (2552) ได้ทำการวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในโรงเรียน

มัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ พบว่าปัจจัยที่ส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการศึกษา EP มี 3 ตัวแปร คือ 1) กระบวนการด้านบริหารซึ่งได้แก่ การสร้างเครือข่ายทางการศึกษา การจัดโครงสร้างการบริหาร การกำหนดนโยบาย การประกันคุณภาพ การมีส่วนร่วมของชุมชน การพัฒนาบุคลากร และการส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน 2) สภาพแวดล้อมภายนอกซึ่งได้แก่ อิทธิพลทางเศรษฐกิจ สภาพสังคม เทคโนโลยีและนโยบายรัฐบาล 3) ปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรวัสดุซึ่งได้แก่ แหล่งเรียนรู้ หลักสูตร และสื่อการสอน ส่วนปัจจัยที่ส่งผลโดยอ้อมผ่านตัวแปรอื่นๆ มี 3 ตัวแปร คือ 1) สภาพแวดล้อมภายนอก ส่งผลโดยอ้อม ผ่านปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรวัสดุ ปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรบุคคล และกระบวนการด้านการจัดการเรียนการสอน 2) ปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรวัสดุ ส่งผลโดยอ้อมผ่านกระบวนการด้านการจัดการเรียนการสอน ปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรบุคคลและกระบวนการด้านบริหาร 3) ปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรบุคคล ส่งผลโดยอ้อมผ่านกระบวนการด้านบริหาร ซึ่งสามารถสรุปได้ว่าหนึ่งในปัจจัยที่มีความสำคัญและที่ส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการศึกษาในหลักสูตรนี้ คือ ปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรบุคคล และกระบวนการด้านการจัดการเรียนการสอน การซึ่งเห็นควรว่าควรจัดให้มีการพัฒนาบุคลากรภายในโรงเรียน รวมไปถึงครูต่างชาติที่สอนในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ

ชัยพร สกุลพนาธิ (2552) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารโรงเรียนสองภาษาสำหรับประเทศไทย พบว่าปัญหาด้านครูผู้สอนเป็นปัญหาที่สำคัญที่สุด ซึ่งมีอยู่หลายสาเหตุด้วยกัน เช่น ครูต่างชาติ แม้จะมีวุฒิหรือความรู้ทางวิชาการด้านที่ต้องการแต่ไม่ได้จบด้านการสอนด้วย จึงทำให้ถ่ายทอดไม่ดี ขาดคุณภาพ ไม่มีทักษะในการถ่ายทอดและสื่อความหมายเท่าที่ควร ไม่เข้าใจจิตวิทยาเด็ก คุมห้องเรียนไม่ได้ ตลอดจนกระทั่งทำใบปริญญาปลอม และปัญหาด้านความสัมพันธ์ของครูในโรงเรียนที่ขาดการประสานงานและมีการเปรียบเทียบด้านผลตอบแทนสิทธิประโยชน์ระหว่างครูผู้สอนโครงการพิเศษและโครงการปกติ ครูต่างชาติที่มีคุณภาพจะถูกดึงตัวไปอยู่กับโรงเรียนนานาชาติมากขึ้น เนื่องจากมีรายได้ที่ดีกว่า ครูต่างชาติบางคนอยู่สอนไม่นาน เพราะอาจเป็นนักท่องเที่ยวหรือนักศึกษาที่เพิ่งจบมาท่องเที่ยวหาประสบการณ์ชีวิต ทำให้เกิดภาวะขาดครูบ่อย และขาดความต่อเนื่องในการสอน

Chen & Cheng (2010) ได้ทำการวิจัยเรื่อง A case study on foreign English teacher's challenges in Taiwanese elementary schools เกี่ยวกับปัญหาและความท้าทายของครูต่างชาติในโรงเรียนประถมศึกษาของไต้หวัน พบว่า ครูผู้สอนประสบกับปัญหาต่างๆ ในการทำงานสอนภาษาอังกฤษ อาทิเช่น ความไม่พร้อมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ความสามารถในการจัดการชั้นเรียน และความสามารถในการสอนชั้นเรียนที่มีจำนวนนักเรียนจำนวนมาก

ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวเสนอให้มีการอบรมเตรียมความพร้อมครูชาวต่างประเทศก่อนที่จะปฏิบัติการสอนในโรงเรียนจริง

จากผลการวิจัยเหล่านี้ สามารถสรุปได้ว่า ปัญหาหนึ่งที่เกิดขึ้นจากครูต่างชาติ คือ การขาดความรู้และความเข้าใจในเทคนิคการจัดการเรียนการสอน และการขาดการชี้แนะแนวทางเกี่ยวกับทิศทางการทำงาน รวมถึงกระบวนการการนิเทศการสอน จึงส่งผลให้เกิดปัญหาครูผู้สอนชาวต่างชาติไม่เข้าใจถึงเทคนิคและวิธีการสอนในบริบทของประเทศไทย และครูชาวต่างชาติโดยเฉพาะอย่างยิ่งครูภาษาอังกฤษที่เป็นเจ้าของภาษาส่วนใหญ่ไม่มีวุฒิทางการศึกษาหรือจบด้านการสอนโดยตรงมีเพียงประกาศนียบัตรการอบรมทักษะการสอนภาษาอังกฤษ เช่น TESOL หรือ CELTA จากสถาบันต่างๆที่ได้รับการรับรองเป็นต้น ดังนั้น ครูชาวต่างประเทศเหล่านี้จะไม่มี ความเชี่ยวชาญในเรื่อง วิธีการสอนที่จะพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น การที่โรงเรียนไม่ให้ความสำคัญกับการนิเทศการสอนครูต่างชาติที่จัดการเรียนการสอนดังกล่าว จะส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนอย่างไม่มีคุณภาพ

ด้วยเหตุดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความต้องการการนิเทศของครูต่างชาติในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ เพื่อนำเสนอแนวทางการนิเทศการสอนของครูต่างชาติให้แก่ผู้บริหารโครงการ สามารถนำไปปรับปรุงและพัฒนาระบบการนิเทศการสอนและประเมินผลครูผู้สอนให้มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการการนิเทศการสอนภาษาอังกฤษของครูต่างชาติในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. เพื่อเสนอแนวทางการจัดการนิเทศการสอนภาษาอังกฤษแก่ครูชาวต่างชาติในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูต่างชาติที่สอนวิชาภาษาอังกฤษในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวนทั้งสิ้น 1340 คน จากจำนวน 196 โรงเรียนทั่วประเทศ

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูต่างชาติที่สอนวิชาภาษาอังกฤษในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูป โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie และ Morgan 1970 อ้างถึงใน (วรรณิ แกมเกตุ, 2555) โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ 95% จะได้กลุ่มตัวอย่างที่ จำนวน 300 คน ใช้การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง และสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงตามเขตพื้นที่การศึกษา โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างเป็นครูต่างชาติที่สอนวิชาภาษาอังกฤษในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่ 1-2

2. กลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์ ประชากรผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารโรงเรียน ได้แก่ (1) รองฝ่ายวิชาการ (2) หัวหน้ากลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ (3) ครูต่างชาติที่มีประสบการณ์การสอนกับทางโรงเรียนมากกว่า 1 ปี จำนวนอย่างละ 1 คน โดยใช้การสุ่มแบบเจาะจง โดยมีเกณฑ์ว่าจะต้องเป็นโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการจัดโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษมาเป็นระยะเวลามากกว่า 10 ปี และเป็นที่ยอมรับในวงการศึกษาด้วยประสบการณ์ในการจัดตั้งโครงการที่ยาวนานและเคยได้รับมอบหมายให้เป็นหัวหน้าศูนย์โครงการฯของโรงเรียนในเขตพื้นที่ 1-2 เป็นจำนวน 5 โรงเรียน รวมเป็นจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 15 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตเนื้อหาโดยการมุ่งศึกษาความต้องการการนิเทศการสอนภาษาอังกฤษของครูต่างชาติในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยวิเคราะห์กรอบเนื้อหาจากงานวิจัยอ้างอิงที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาความต้องการการนิเทศการสอน โดย อรวินท์ ชำระ (2547) ซึ่งได้สังเคราะห์ออกมาเป็น 4 ด้านหลักๆ ดังนี้

1. ด้านหลักสูตร
  - หลักสูตรภาษาอังกฤษในระดับชั้นมัธยมศึกษา
  - การวิเคราะห์มาตรฐานและตัวบ่งชี้
  - การจัดลำดับเนื้อหา
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน
  - การทำแผนการสอน
  - วิธีสอนภาษาอังกฤษ

- การจัดการห้องเรียน
  - การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
3. ด้านสื่อการเรียนการสอน
- การใช้สื่อที่เหมาะสมกับกิจกรรมและเนื้อหา
  - การสร้างสื่อ
4. ด้านการวัดและประเมินผล

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความต้องการการนิเทศการสอน หมายถึง ความต้องการได้รับการนิเทศ 4 ด้าน ได้แก่ หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล

2. ครูต่างชาติ หมายถึง ครูเจ้าของภาษาหรือครูที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองทำหน้าที่สอนวิชาภาษาอังกฤษในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ได้ข้อมูลความต้องการการนิเทศการสอนของครูชาวต่างชาติในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. เป็นแนวทางในการนิเทศครูต่างชาติที่สอนในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อนำไปใช้ในการจัดการนิเทศการสอนให้เหมาะสม เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

บทที่ 2

ทฤษฎี หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความต้องการการนิเทศการสอนของครูผู้สอนชาวต่างชาติในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และหลักการจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้นำเสนอตามลำดับดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศการสอน
2. แนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตรภาษาอังกฤษ
3. การสอนภาษาอังกฤษ
4. สื่อการสอนภาษาอังกฤษ
5. การวัดประเมินผลทักษะภาษาอังกฤษ
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศการสอน

การนิเทศการสอนเป็นการนิเทศเพื่อแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูที่ส่งผลถึง การปรับปรุงและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมทั้งการทำให้ นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ อันเป็นเป้าหมายสำคัญของการจัดการเรียนการสอน

Good (1959) ได้ให้ความหมายของการนิเทศการสอนไว้ว่า ความพยายามที่ผู้นิเทศแนะนำครูผู้สอน หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น และช่วยแนะนำให้ครูผู้สอนสามารถเลือกวิธีการสอนและวิธีการประเมินผลการสอนที่เหมาะสม

Eye & Robert (1971) ได้ให้คำจำกัดความว่า การนิเทศการสอน เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารโรงเรียน ซึ่งจุดมุ่งหมายเบื้องต้นนั้น เน้นถึงผลสัมฤทธิ์ของการเรียนการสอนที่เหมาะสม ซึ่งเป็นความคาดหวังของระบบโรงเรียน

Harris (1985 อ้างถึงใน วิชา เล่าเรียนดี, 2556) กล่าวว่า การนิเทศการสอน คือการที่บุคลากรในโรงเรียนกระทำการเพื่อคงไว้หรือเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานของบุคลากรอื่น ที่ส่งผลโดยตรงต่อกระบวนการสอนที่ใช้ในการส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน และการนิเทศการสอนต้องเป็นไปเพื่อการคงไว้หรือปรับปรุงกระบวนการสอนและกระบวนการเรียนรู้ในโรงเรียน

ชาญชัย อาจินสมาจาร (2547) ได้ให้ความหมายของการนิเทศการสอนว่า เป็นกระบวนการการทำงานกับครู เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนในชั้นเรียน เพื่อให้มีประสิทธิภาพ ผู้นิเทศต้องใช้ความรู้ของ

การจัดองค์กร ภาวะผู้นำ การสื่อความหมายและหลักการสอน ในขณะที่ทำงานกับครูในชั้นเรียนและปรับปรุงการเรียนการสอนโดยการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2548) ได้ให้ความหมายของการนิเทศการสอนไว้ว่า เป็นการบริหารจัดการ การศึกษาเพื่อชี้แนะและให้ความร่วมมือกับครูในการปรับปรุงการเรียนการสอนและเพิ่มคุณภาพ การสอนของครู

มนัญญ อรุณไพโรจน์ (2550) ได้ให้ความหมายของการนิเทศการสอนไว้ว่า เป็นกระบวนการทำงาน ร่วมกันของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่จะช่วยปรับปรุงและส่งเสริมการเรียนการสอน อันจะนำมา ซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีของผู้เรียน

สันติ บุญภิรมย์ (2553) ได้ให้ความหมายของการนิเทศการสอนไว้ว่า เป็นกิจกรรมหนึ่งในหลายๆ กิจกรรมของการบริหารการศึกษาที่มีเงื่อนไขคือการปรับปรุงคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยมุ่งให้ ครูผู้สอนได้พัฒนาวิธีการสอน ควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนอื่นๆ

จากความหมายดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า การนิเทศการสอน คือการดำเนินการร่วมกับครูผู้สอน เพื่อปรับปรุง เปลี่ยนแปลง และพัฒนาเทคนิคและวิธีการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งโดยสรุปแล้ว หลักการพื้นฐานของการนิเทศการสอนนั้น จะต้อง มีกรอบแนวคิดที่กำหนด หรือควบคุมแนวทางการกระทำเพื่อดำเนินงานช่วยเหลือ แนะนำ ปรับปรุงการเรียนการสอนให้ มีประสิทธิภาพ เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอนมากขึ้น

บทบาทหน้าที่ของผู้นิเทศ

ในการนิเทศการสอน ผู้นิเทศจะต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในหลายขั้นตอน เช่น การเตรียมการสอน การสังเกตการสอน การเตรียมสื่อการสอนและอื่นๆ ดังนั้นผู้นิเทศมีบทบาทและความสำคัญเป็น อย่างมากในการช่วยพัฒนาและสนับสนุนครูให้สามารถจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและ เป็นไปอย่างถูกต้องตามแบบแผนที่ควรจะเป็น โดยมีนักการศึกษากล่าวถึงบทบาทของผู้นิเทศไว้ หลายท่าน ดังนี้

Wiles (1967 อ้างถึงใน จุไรรัตน์ สูดรุ่ง, 2552) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาใน ฐานะผู้นิเทศไว้ดังนี้

1. บทบาทด้านมนุษยสัมพันธ์ ซึ่งมีหน้าที่ทำให้เกิดความเข้าใจอันดีภายในกลุ่มและขัดข้อขัดแย้งต่างๆ
2. บทบาทในฐานะผู้นำ มีหน้าที่เสริมสร้างและพัฒนาความเป็นผู้นำของบุคลากรในกลุ่ม
3. บทบาทด้านการจัดและดำเนินงานในหน่วยต่างๆให้สามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. บทบาทในการคัดเลือกและการใช้ประโยชน์บุคลากร จะต้องเลือกบุคลากรใหม่ให้ตรงกับความต้องการ โดยอาจให้ครูในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการพิจารณาด้วย
5. บทบาทในการสร้างขวัญและกำลังใจให้ครู

วิชา เล่าเรียนดี (2556) ได้อธิบายบทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการสอนไว้ดังนี้

1. บทบาทของผู้บริหาร เป็นผู้อำนวยการความสะอาดและส่งเสริมกิจกรรมการนิเทศตลอดจนเป็นวิทยากรและให้ความรู้กับครูและบุคลากรทางการศึกษาได้
2. บทบาทของผู้นิเทศ เป็นผู้ทำหน้าที่วางแผนวิเคราะห์ปัญหาตลอดจนร่วมมือกับครูผู้สอนในการพัฒนาการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ด้านการเรียนและการประเมินผลทางการศึกษา
3. บทบาทของผู้รับการนิเทศ เป็นผู้วิเคราะห์ปัญหาที่เผชิญร่วมกับผู้นิเทศ ตลอดจนวางแผนเพื่อแก้ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน และขอความช่วยเหลือหรือข้อเสนอแนะเมื่อเจอปัญหาจากผู้นิเทศ

คณะกรรมการคุรุสภา (2556) ได้กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ ดังนี้

1. ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาการนิเทศการศึกษา เพื่อให้เกิดการพัฒนาวิชาชีพทางการศึกษา
2. ตัดสินใจปฏิบัติการนิเทศการศึกษา โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้รับการนิเทศ
3. มุ่งมั่น พัฒนาผู้รับการนิเทศให้ลงมือปฏิบัติการจนเกิดผลต่อการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ
4. พัฒนาแผนการนิเทศให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง
5. พัฒนาและใช้นวัตกรรมการนิเทศการศึกษาจนเกิดผลงานที่มีคุณภาพสูงขึ้นไปลำดับ
6. จัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษาโดยเน้นผลลวาทที่เกิดแก่ผู้รับการนิเทศ
7. รายงานผลการนิเทศการศึกษาได้อย่างเป็นระบบ
8. ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี
9. ร่วมพัฒนางานกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์
10. แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา
11. เป็นผู้นำและสร้างผู้นำทางวิชาการ
12. สร้างโอกาสในการพัฒนางานได้ทุกสถานการณ์

กรองทอง จิระเดชากุล (2550) ได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของผู้กับการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนไว้ดังนี้

1. บทบาทของผู้บริหารจะต้องสามารถสนับสนุนและส่งเสริมให้เกิดการนิเทศภายในอย่างจริงจังและจริงใจทำหน้าที่เป็นวิทยากรที่ดีของครูทุกโอกาสชี้แนะแนวทางความรู้ให้แก่ครูตลอดจนบริการและอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศในทุกๆด้านประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศอยู่เสมอ
2. บทบาทของผู้นิเทศผู้นิเทศหรือผู้ให้การนิเทศหมายถึงครูวิชาการหรือครูคนใดคนหนึ่งในโรงเรียนที่มีความรู้ความสามารถซึ่งมาจากการคัดเลือกให้เป็นผู้นิเทศสามารถทำงานร่วมกับเพื่อนครูในการวางแผนและจัดทำโครงการเพื่อแก้ปัญหาการจัดการเรียนรู้และช่วยเหลือเพื่อนครูในการพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนและการประเมินผลนักเรียนทำให้ครูหรือผู้รับการนิเทศ เกิดความรู้สึก

มั่นใจในการทำงาน และประเมินผลการปฏิบัติงานร่วมกับเพื่อนครูเพื่อหาข้อบกพร่องและแนวทางแก้ไขจากผลการปฏิบัติงานต่อไป

3. บทบาทของผู้รับภาระนิเทศหมายถึงคณะครูในโรงเรียนที่ในขณะนั้นไม่ได้แสดงบทบาทเป็นผู้นิเทศ แต่อาจจะเป็นผู้รับภาระนิเทศในอีกเรื่องหนึ่งโดยผู้รับภาระนิเทศจะต้องร่วมมือกับผู้นิเทศในการวิเคราะห์ปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่และเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาจากมากไปน้อยการวางแผนร่วมกับผู้นิเทศในอันที่จะหาทางแก้ไขปัญหานั้นๆ

อัญชลี โพธิ์ทอง (2549) ได้อธิบายบทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการสอนไว้ดังนี้

1. บทบาทของผู้บริหาร เป็นผู้อำนวยการความสะดวกและส่งเสริมกิจกรรมการนิเทศตลอดจนเป็นวิทยากร และให้ความรู้กับครูและบุคลากรทางการศึกษาได้

2. บทบาทของผู้นิเทศ เป็นผู้ทำหน้าที่วางแผนวิเคราะห์ปัญหาตลอดจนร่วมมือกับครูผู้สอนในการพัฒนาการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมต่างๆ ด้านการเรียนและการประเมินผลทางการศึกษา

3. บทบาทของผู้รับภาระนิเทศ เป็นผู้วิเคราะห์ปัญหาที่เผชิญร่วมกับผู้นิเทศ ตลอดจนวางแผนเพื่อแก้ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน และขอความช่วยเหลือหรือข้อเสนอแนะเมื่อเจอปัญหาจากผู้นิเทศ

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550) ได้อธิบายบทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการสอนไว้ว่าเป็นผู้ที่มีภาระหน้าที่หลายอย่างแต่หน้าที่หลักคือการช่วยเหลือ แนะนำ ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และคุณภาพการสอน ซึ่งต้องเกี่ยวกับกับงานหลายด้านและบุคลากรหลายฝ่ายโดยสรุปหน้าที่ได้ดังนี้

1. เป็นผู้ประสาน (Coordinator) คือการประสานครูแต่ละระดับให้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน พร้อมกับประสานงานกับชุมชนและผู้ปกครอง

2. เป็นที่ปรึกษา (Consultant) คือการเป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำแก่ครูและผู้รับภาระนิเทศทั่วไป

3. เป็นผู้นำกลุ่ม (Group Leader) คือ รู้วิธีที่จะทำงานร่วมกับกลุ่มให้ประสบผลสำเร็จ

4. เป็นผู้ประเมิน (Evaluator) คือการเป็นผู้ประเมินผลการสอนประเมินผลหลักสูตร

5. เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านการวัดประเมินผล

6. เป็นนักวิจัย คือสามารถเป็นผู้ที่นำผลการวิจัยเสนอแนะให้ครูใช้ และดำเนินการวิจัย โดยเฉพาะการวิจัยปฏิบัติการ

7. เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยการช่วยเหลือให้ครูมีการเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงพัฒนา

8. เป็นครุต้นแบบ คือ สามารถสาธิตการสอนที่มีประสิทธิภาพแก่ครู แนะนำวิธีการสอนแก่ครูได้

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ในการจะดำเนินการนิเทศให้สำเร็จเป็นไปตามวัตถุประสงค์บทบาทหน้าที่ของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน สามารถแบ่งได้เป็น 3 ฝ่ายดังนี้

1. ผู้นิเทศ คือผู้ที่ทำหน้าที่ให้ความรู้ต่างๆแก่ผู้รับการนิเทศตลอดจนสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนหรือผู้รับการนิเทศเพื่อวางแผนร่วมกันในการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ และสามารถชี้แนะแนวทางที่ถูกต้องในขณะเดียวกันต้องสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานให้แก่ผู้รับการนิเทศด้วย

2. ผู้รับการนิเทศคือผู้ที่ทำหน้าที่วิเคราะห์สภาพปัญหาหรือข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นในระหว่างดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พร้อมกับร่วมมือกับผู้นิเทศในการหาทางแก้ไข และพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนให้ดีขึ้น และต้องเป็นผู้เปิดใจยอมรับฟังคำแนะนำของผู้นิเทศเพื่อปรับปรุงหรือพัฒนาการทำงานต่างๆของตน ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. ผู้สนับสนุนการนิเทศ ในที่นี้อาจหมายถึงผู้ที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนโดยตรง อาจเป็นผู้ประสานงานหรือร่วมจัดกิจกรรมการนิเทศ ซึ่งจะเป็นผู้อำนวยความสะดวกและส่งผลให้การนิเทศดำเนินไปได้ด้วยดี

จากข้อมูลดังกล่าวสรุปได้ว่า ในการดำเนินการนิเทศการสอนนั้นจะมีผู้เกี่ยวข้องหลักๆอยู่ 3 ฝ่ายด้วยกัน คือ ผู้นิเทศ ผู้รับการนิเทศ ผู้สนับสนุนการนิเทศหรือผู้บริหาร ซึ่งแต่ละฝ่ายก็จะทำหน้าที่และบทบาทที่แตกต่างกันออกไป โดยมีวัตถุประสงค์เดียวกัน คือ การช่วยเหลือ พัฒนา ปรับปรุงคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูทำให้เกิดการพัฒนาทางวิชาชีพและส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนดีขึ้น

กระบวนการนิเทศการสอน

Allen (1969 อ้างถึงใน วัชราน เล่าเรียนดี, 2556) กล่าวถึงกระบวนการในการนิเทศการสอนว่าเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่ง ผู้นิเทศจะต้องกำหนดขึ้นใช้ในการนิเทศ เพื่อช่วยให้งานนิเทศการสอนประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ กระบวนการในการนิเทศการสอน หมายถึง แบบแผนของการนิเทศที่ลำดับขั้นตอนไว้ต่อเนื่องและจะต้องเป็นแบบแผนที่ดี มีการออกแบบงาน การประสานงาน การอำนวยความสะดวก และการประเมินสภาพการทำงานไว้อย่างเป็นระบบซึ่งสรุปกระบวนการได้ดังนี้

1. การวางแผนคือการคิดว่าจะทำอะไร วางแผน จัดวางโครงการคาดคะเนผลที่จะเกิด
2. การจัดสายงาน คือการมอบหมายงาน จัดภาระหน้าที่ของบุคคล จัดทำนโยบายและประสานสัมพันธ์ในการดำเนินงาน
3. กระบวนการนำ เป็นกระบวนการนำบุคลากรต่างๆให้ดำเนินงานนั้น ได้แก่ การให้คำปรึกษา สร้างแรงจูงใจในการทำงาน ได้รับความสนใจในการทำงาน ตลอดจนอำนวยความสะดวกหรือสชาติวิธีการทำงานที่ถูกต้อง
4. กระบวนการควบคุมเป็นการควบคุมงานให้ดำเนินไปตามแผนซึ่งประกอบด้วยการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้ แกไขงานที่ไม่ถูกต้อง ว่ากล่าว และกระตุ้นให้เกิดการทำงาน

5. กระบวนการประเมินสภาพการทำงาน ได้แก่ การพิจารณาตัดสินการปฏิบัติงาน การวิจัย ในผลงาน เป็นต้น

Boyan & Copeland (1978) ได้นำเสนอกระบวนการนิเทศการสอนไว้ 4 ขั้นตอน ดังนี้คือ

1. การประชุมก่อนการสังเกตการสอน (Preobservation Conference)

1.1 พิจารณาระบุเรื่องหรือพฤติกรรมที่ควรปรับปรุงและพัฒนา

1.2 กำหนดเกณฑ์หรือมาตรฐานของพฤติกรรมที่ต้องการจะปรับปรุงและพัฒนา

1.3 เลือกหรือสร้างเครื่องมือสังเกตการสอนที่สอดคล้องเหมาะสมกับพฤติกรรมหรือเรื่องที่จะปรับปรุงและพัฒนา

2. การสังเกตการสอน (Observation)

2.1 สังเกตพฤติกรรมที่กำหนดหรือกระบวนการสอนที่กำหนดจากขั้นที่ 1

2.2 บันทึกข้อมูลพฤติกรรมที่ปฏิบัติหรือกระบวนการสอนที่ใช้ดำเนินการสอน โดยใช้เครื่องมือที่เลือกหรือสร้างขึ้นเอง

3. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกตการสอน (Analysis Results) โดยผู้นิเทศวิเคราะห์เองหรือร่วมกันกับผู้รับการนิเทศ ร่วมกันพิจารณาพฤติกรรมที่ปฏิบัติหรือขั้นตอนกระบวนการสอน สิ่งใดเรื่องใดควรคงไว้ หรือควรเปลี่ยนแปลงปรับปรุงให้ถูกต้องหรือให้ดีขึ้น

4. การประชุมภายหลังการสังเกตการสอน (Postobservation Conference) เป็นขั้นตอนการให้ข้อมูลย้อนกลับที่เกี่ยวกับผลการสังเกตและบันทึกข้อมูลจากการสังเกตการสอนในชั้นเรียนของครูในขณะเดียวกัน ควรกระตุ้นให้ครูมองเห็นยอมรับผลที่ได้การสังเกตการสอนและผู้นิเทศกับครูร่วมกันพิจารณายุทธวิธีในการปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาพฤติกรรมการสอนเพื่อส่งผลถึงพัฒนาการการเรียนรู้ของนักเรียน

Glatthorn (1984) ได้กำหนดกระบวนการและขั้นตอนในการนิเทศการสอน 8 ขั้นตอนดังนี้

1. การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ (ครู)

2. วางแผนการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกับครู

3. วางแผนการสังเกต การสอน

4. สังเกตการสอน

5. วิเคราะห์กระบวนการเรียนรู้และกระบวนการสอน

6. วางแผนกำหนดยุทธวิธีการประชุมเพื่อปรึกษาหารือ

7. ประชุมเพื่อปรึกษาหารือเกี่ยวกับเรื่องที่น่าสนใจจะปรับปรุงหรือพัฒนา

8. วางแผนการสังเกตในการดำเนินการสอนครั้งต่อไป

Harris (1985) ได้เสนอถึงกระบวนการนิเทศการสอนไว้ดังนี้

1. การประเมินสภาพการทำงาน (Assessing) เป็นกระบวนการศึกษาถึงสภาพปัญหาต่างๆ ที่จำเป็นเพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง อันประกอบไปด้วย การสังเกตสิ่งต่างๆด้วยความถี่ถ้วน การทดสอบและตรวจสอบสิ่งต่างๆ การวัดและเปรียบเทียบพฤติกรรมการทำงาน

2. การจัดลำดับความสำคัญของงาน (Prioritizing) เป็นการกำหนดเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของงานตามลำดับความสำคัญจะประกอบไปด้วย การกำหนดเป้าหมาย การกำหนดวัตถุประสงค์ กำหนดทางเลือกและจัดลำดับความสำคัญ

3. การออกแบบวิธีการทำงาน (Designing) เป็นการวางแผนหรือกำหนดโครงการต่างๆ เพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง จะประกอบไปด้วย การจัดสายงานให้สัมพันธ์กัน การเตรียมการต่างๆที่พร้อมจะปฏิบัติงาน การจัดระบบงานและกำหนดแผนงาน

4. จัดสรรทรัพยากร (Allocating Resources) เป็นการกำหนดทรัพยากรต่างๆให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการทำงาน จะประกอบไปด้วย การกำหนดทรัพยากรที่ต้องการใช้ตามความจำเป็น การมอบหมายงานให้บุคลากรต่างๆ

5. ประสานงาน (Coordinating) เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับคน เวลาและวัสดุอุปกรณ์ เพื่อทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่ความสำเร็จ จะประกอบด้วย การกำหนดเวลาในการทำงาน และการเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในการทำงาน

6. นำการทำงาน (Directing) เป็นกระบวนการที่มีผลต่อการปฏิบัติอันจะนำไปสู่การบรรลุผลสำเร็จ ได้แก่ กำหนดตั้งบุคลากร กำหนดแนวทางการทำงาน กำหนดแบบแผนเวลาในการทำงาน ชี้แนะแนวทางการทำงานและตัดสินใจในการเลือกปฏิบัติงาน

Glickman (1990) ได้นำเสนอกระบวนการในการนิเทศการสอน 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การประชุมร่วมกับครู (Preconference with teacher)
2. การสังเกตการสอนในชั้นเรียน (Observation of classroom)
3. การวิเคราะห์และติดตามผลการสังเกต การสอนและพิจารณาวางแผนการประชุมกับครู
4. ประชุมร่วมกับครูภายหลังการสังเกตการสอน (Postconference with teacher)
5. วิเคราะห์และพัฒนาการดำเนินการ 4 ขั้นตอน เพื่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแก้ไขให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และควรให้ครูได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นให้มาก

Acheson & Gall (2003) ได้เสนอกระบวนการในการนิเทศการสอนไว้ 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. จัดประชุมเพื่อวางแผน (Planning Conference) โดยผู้นิเทศกับครู ผู้รับการนิเทศเพื่อให้ครูได้มีโอกาสนำเสนอความต้องการ ประเด็นที่สนใจจะปรับปรุงและพัฒนา และความมุ่งหวังที่พัฒนาบทบาทของผู้นิเทศในขั้นตอนนี้ก็คือ ช่วยให้ครูเข้าใจในเรื่องที่ครูสนใจ ให้ครูได้มองเห็นภาพการสอน

ของตนเองในปัจจุบัน ร่วมกันพิจารณาเทคนิคใหม่ๆ ที่ครูสนใจจะนำไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน

2. การสังเกตการสอน (Observation) การสังเกตการสอนต้องดำเนินการด้วยกระบวนการที่มีการวางแผน กำหนดแนวทางและวิธีการสังเกตการสอนที่เหมาะสม เวลาที่จะทำการสังเกตการสอนในชั้นเรียน และวิธีการให้ข้อมูลย้อนกลับ

3. การประชุมให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback Conference) ขั้นตอนนี้ผู้นิเทศและครูประชุมร่วมกันเพื่อวิเคราะห์ผลการสังเกตการสอน และร่วมกันตัดสินใจเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ไข

วีชรา เล่าเรียนดี (2556) ได้เสนอถึงกระบวนการนิเทศการสอนว่าเป็นการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนโดยตรง ซึ่งมีกระบวนการดังนี้

1. วางแผนร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ
2. เลือกระเด็นหรือเรื่องที่น่าสนใจจะปรับปรุงและพัฒนา
3. นำเสนอโครงการที่จะพัฒนาและขั้นตอนการปฏิบัติให้ผู้บริหารโรงเรียนได้รับทราบเพื่ออนุมัติการดำเนินการ
4. ให้ความรู้หรือแสวงหาความรู้จากเอกสารต่างๆ และการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับเทคนิคการสังเกตการสอนในชั้นเรียนและความรู้เกี่ยวกับวิธีการสอนและนวัตกรรมใหม่ๆ ที่น่าสนใจ
5. จัดทำแผนการนิเทศ กำหนด วัน เวลา ที่จะสังเกตการสอน ประชุมปรึกษาหารือเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์
6. ดำเนินการตามแผนการนิเทศที่ได้วางไว้โดยครูและผู้นิเทศ
7. สรุปและประเมินผลการปรับปรุงและพัฒนา รายงานผลสำเร็จ

จากข้อมูลดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า กระบวนการนิเทศการสอนเป็นกระบวนการที่สำคัญที่จัดขึ้นเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของครูผู้สอน เพื่อให้บรรลุตรงตามเป้าหมายของแผนการดำเนินงาน โดยจะต้องมีการวางแผนการปฏิบัติอย่างมีแบบแผนและเป็นขั้นตอน โดยสามารถแบ่งได้ดังต่อไปนี้

- การประชุมก่อนการสังเกตการสอน
- การวางแผนร่วมกันระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ
- การสังเกตการสอนในชั้นเรียน
- มีการประชุมภายหลังการสังเกตการณ์สอนเพื่อให้ข้อมูลที่ได้จากผลสังเกตและนำไปพัฒนาตนเองต่อไป

โดยข้อมูลทั้งหมดนี้จะถูกนำไปใช้เป็นประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนแก่ครู เพื่อนำไปพัฒนาตนเองเพื่อเป็นประโยชน์แก่นักเรียนต่อไป

กิจกรรมการนิเทศการสอน

การจัดกิจกรรมการนิเทศถือว่าเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้ การนิเทศสำเร็จตามเป้าหมาย ซึ่งกิจกรรมการนิเทศมีมากมาย โดยต้องเลือกใช้ให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายของการนิเทศแต่ละครั้ง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ครูและนักเรียน ซึ่งได้มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงกิจกรรมการนิเทศไว้มากมาย แต่ที่เกี่ยวข้องและสามารถนำมาปรับใช้กับการนิเทศการสอนได้มีแค่บางประเภทเท่านั้น ดังนั้นผู้นิเทศจึงต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศ Gwynn (1974 อ้างถึงใน จุไรรัตน์ สุดรุ่ง, 2552) และ Harris (1985 อ้างถึงใน จุไรรัตน์ สุดรุ่ง, 2552)

1. การอบรมและการสัมมนา (Training and Seminar) เพื่อเป็นการเพิ่มเติมความรู้ในวิชาชีพให้กับครูและสามารถนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาการจัดการเรียนการสอนต่อไป เป็นการกระตุ้นให้ครูมีความตื่นตัวทางวิชาการ ซึ่งการอบรมสามารถทำได้ 2 ลักษณะดังนี้

1.1 การจัดอบรมภายในโรงเรียน โดยอาจจะเชิญวิทยากรภายนอกเข้ามาหรืออาจจะใช้บุคลากรในโรงเรียนที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องนั้นๆเป็นวิทยากร โดยมีขั้นตอนการจัดอบรมภายในโรงเรียนดังนี้

ขั้นที่ 1 นำเสนอเรื่องที่จะจัดอบรม โดยมีการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของโรงเรียน จัดลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการ แล้วถึงกำหนดเรื่องที่จะอบรม

ขั้นที่ 2 พิจารณาแต่งตั้ง/ประชุมคณะกรรมการดำเนินการอบรม โดยมีกรมอบหมายงาน กำหนดแนวทางดำเนินงาน กำหนดสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือที่ต้องใช้ กำหนดระยะเวลาและตารางการอบรม รวมไปถึงเนื้อหาและกิจกรรมที่ใช้

ขั้นที่ 3 เตรียมเอกสารการอบรม จัดเตรียมเนื้อหาและกิจกรรม แบบฝึกปฏิบัติและแบบทดสอบ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือที่ใช้ในการอบรมและสถานที่

ขั้นที่ 4 ดำเนินการอบรม โดยมีพิธีเปิด การทดสอบก่อนการอบรม ดำเนินการอบรมให้เป็นไปตามกำหนดการ รวมถึงการทดสอบหลังการอบรมและประเมินผล

ขั้นที่ 5 ประเมินผลการอบรม วิเคราะห์ผลการทดสอบก่อนและหลังโดยการหาค่าเฉลี่ย ใช้ความถี่และค่าร้อยละในการวิเคราะห์ผลการอบรม มีการติดตามผลการปฏิบัติงานหลังการอบรม และเขียนรายงานสรุปผล

ขั้นที่ 6 ประชุมวิเคราะห์ผลการอบรมและนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขการอบรมครั้งต่อไป

1.2 ส่งครูไปรับการอบรมทางวิชาการกับหน่วยงานหรือองค์กรภายนอกที่เปิดการอบรมเกี่ยวกับหัวข้อที่เกี่ยวข้อง

2. การสังเกตการสอนและการเยี่ยมชั้นเรียน (Observation and Classroom visit) เพื่อให้ผู้นิเทศได้มีโอกาสเข้าไปสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูในขณะที่ทำการสอนในชั้นเรียน และนำข้อมูล

ที่ได้มาประมวผลผลและให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ครูผู้สอน และหาวิธีในการร่วมกันพัฒนาการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 สร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้นิเทศ โดยอาจจะเป็นการพบปะสร้างความคุ้นเคย และเจตคติที่ดีในการนิเทศ มีการสร้างข้อตกลงในการเข้าเยี่ยมชั้นเรียนและสังเกตการสอน เช่น มีการกำหนดวันเวลาในการเข้าเยี่ยม กำหนดจุดมุ่งหมายในการเยี่ยมชั้นเรียน สังเกตการสอน การจัดชั้นเรียนและบรรยากาศ

ขั้นที่ 2 เข้าไปเยี่ยมชั้นเรียนและสังเกตการสอน โดยจะต้องสังเกตการสอนจริงๆ ไม่ทำให้ผู้สอนเสียสมาธิ มีการบันทึกพฤติกรรมการสอนของครูและบรรยากาศในชั้นเรียนอย่างละเอียด

ขั้นที่ 3 ประเมินผล โดยนำผลการวิเคราะห์ พฤติกรรมทั้งด้านดีและไม่ดีมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมต่อไป

3. การสาธิตการสอน (Demonstration) เป็นการแสดงวิธีการสอนเป็นตัวอย่างให้ผู้สังเกตอาจจะเป็นผู้สอนในโรงเรียน หรือผู้ที่เชี่ยวชาญในเรื่องที่จะสาธิตการสอน ซึ่งหลักการสาธิตการสอนมีดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาปัญหา สำรวจความต้องการ เพื่อนำไปดูการสาธิตการสอน

ขั้นที่ 2 มีการวางแผนการสาธิตการสอนไว้เป็นอย่างดี ต้องเลือกเรื่องที่ตรงกับปัญหาหรือความต้องการของครู แจ้งผู้สังเกตและผู้ชมให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ร่วมกันในการสาธิตการสอน

ขั้นที่ 3 ปฏิบัติการสาธิต ศึกษา สังเกตกระบวนการ ขั้นตอน เทคนิควิธีการสอน รูปแบบที่ใช้ และจดบันทึกไว้

ขั้นที่ 4 ประยุกต์/ดำเนินการ นำกระบวนการ เทคนิควิธีการสอนที่ได้จากการสาธิตการสอนมาอภิปราย สรุป และนำมาประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอนในชั้นเรียน

ขั้นที่ 5 ประเมินผล ผู้นิเทศทำการติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้ชมการสาธิตการสอนว่ามีพฤติกรรมการสอนที่เปลี่ยนแปลงหรือไม่ อย่างไร เสร็จแล้วนำข้อมูลที่ได้มาสรุปผล และรายงานผลไปให้ผู้ชมการสาธิตการสอนทราบ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาตนเองต่อไป

4. การประชุมปฏิบัติการ (Operational Training) เป็นการประชุมที่เน้นให้ผู้เข้าร่วมประชุมมีความรู้ความเข้าใจและทักษะ ทั้งด้านทฤษฎีและด้านปฏิบัติอย่างแท้จริง อาจเป็นเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ แล้วยึดปฏิบัติ และนำความรู้ไปใช้ เป็นการอบรมที่เน้นความรู้ ความเข้าใจด้านทฤษฎี ฝึกปฏิบัติ แล้วเน้นการนำไปปฏิบัติจริง เช่น การอบรมทำสื่อการเรียนการสอน การอบรมการเขียนแผนการสอน ร่วมกัน การประชุมปฏิบัติการมีขั้นตอนการประชุม ดังนี้

ขั้นที่ 1 การเตรียมการประชุม โดยมีการวางแผนการประชุม เช่น กำหนดจำนวนผู้เข้าร่วมประชุม สถานที่ วิธีการ วิทยากร การเตรียมเอกสาร การเตรียมบุคลากร

ขั้นที่ 2 จัดประชุม มีการจัดแบ่งกลุ่มย่อย ให้ผู้เข้าประชุมได้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึงและมีการให้แต่ละกลุ่มรายงานผลต่อที่ประชุม

ขั้นที่ 3 ประเมินผล มีการทดสอบความรู้ของผู้เข้าประชุม ประเมินผลสำเร็จ และมีการติดตามผลการปฏิบัติงานหลังจากประชุมปฏิบัติการ

5. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ หมายถึง การปฏิบัติงานร่วมกัน ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนและครูในการแก้ไขปรับปรุงการเรียนการสอน หรือปัญหาต่างๆในห้องเรียน โดยวิธีการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบ ด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

จากข้อมูลดังกล่าวสรุปได้ว่า กิจกรรมการนิเทศการสอนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนนั้นมีมากมายหลายรูปแบบ โดยผู้นิเทศจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมแต่ละประเภท สามารถนำมาเลือกใช้ให้เหมาะสมตามบริบทในขณะนั้น เพื่อปรับปรุงพัฒนาครูให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้อย่างสอดคล้อง

เทคนิคการนิเทศการจัดการเรียนการสอน

ปัจจุบันมีแนวโน้มการนิเทศภายในโรงเรียนมากขึ้น เนื่องจากปัญหาการขาดแคลนศึกษานิเทศก์ และทางโรงเรียนเองต้องการพึ่งพาตนเองโดยอาศัยศักยภาพของครูที่มีความสามารถและเชี่ยวชาญภายในโรงเรียน ทางผู้นิเทศต้องเลือกรูปแบบและวิธีการ และกิจกรรมนิเทศให้เหมาะสม ซึ่งการจะทำให้การนิเทศการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้นเพียงใด ขึ้นอยู่กับผู้นิเทศและเทคนิควิธีการนิเทศ ดังนั้นวิธีการนิเทศที่เน้นบทบาทความร่วมมือของครูในโรงเรียนจึงเป็นที่สนใจ (จุไรรัตน์ สุตรุ่ง, 2552); (สุพรรณิ ชื่นคำ, 2552)

การนิเทศการจัดการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา มีเทคนิคที่น่าสนใจ ดังนี้

1. การนิเทศแบบให้คำชี้แนะ (Coaching Techniques) เป็นวิธีการที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย ผู้บริหารหรือหัวหน้างานจะใช้การนิเทศแบบให้คำชี้แนะเพื่อเสริมสร้างและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะเฉพาะตัว เพื่อให้ทำงานที่ได้รับมอบหมายให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดพัฒนาบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการแนะนำหรือเรียนรู้จากผู้ชำนาญ (Coach) ในลักษณะที่ได้รับคำแนะนำหรือเรียนรู้ไปพร้อมๆกับการปฏิบัติงาน ซึ่งอาจจะเป็นผู้บริหารระดับสูง ระดับกลาง หรือระดับต้นก็ได้ โดยผู้ให้คำชี้แนะควรเป็นคนที่มีความเหมาะสม เช่น เป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับและเข้าใจผู้อื่น มีความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ มีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ ยินดีที่จะช่วยเหลือผู้อื่น โดยผู้ชี้แนะควรสร้างความต้องการการเรียนรู้ และทำให้ผู้รับการสอนงานมีความพร้อม กระตุ้นให้เกิดความสนใจ มีการสาธิตให้ดูและให้ผู้รับการสอนงานปฏิบัติและสร้างความเชื่อมั่น

บทบาทหน้าที่ของผู้ให้คำชี้แนะการสอน

ภายใต้หลักการให้คำชี้แนะการสอนและจุดมุ่งหมายที่กล่าวมาแล้ว การให้คำชี้แนะการสอนจะต้องมีทักษะในหลายบทบาทรวมทั้งมนุษยสัมพันธ์ การสื่อสาร การจัดการและความเป็นผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษา เช่น

1. สร้างความเชื่อถือต่อการชี้แนะการสอน จัดประชุมครู เพื่ออธิบายเป้าหมาย กิจกรรมต่างๆ ที่จะนำมาใช้ในฐานผู้ให้คำชี้แนะการสอน

2. วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของครู เพื่อค้นหาความต้องการจำเป็นที่จะช่วยแก้ปัญหาความต้องการของครู

3. สร้างความร่วมมือในการหากิจกรรมสอดแทรก ผู้นิเทศ และครูจะสร้างเป้าหมายร่วมกัน ร่วมกันวางแผนจัดกิจกรรมสอดแทรกที่จะช่วยครูได้ดีที่สุด

4. เตรียมสื่ออุปกรณ์ที่จะช่วยครูประสบความสำเร็จในการสอน ผู้นิเทศจะพยายามลดภาระของครูให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ในบางสถานการณ์ การเตรียมสื่ออุปกรณ์เป็นส่วนหนึ่งที่ผู้นิเทศจะช่วยครูได้

5. สังเกตการสอนของครูตามแผนที่วางไว้และให้ข้อมูลย้อนกลับด้วยความเป็นกัลยาณมิตร

6. เป็นแบบอย่างเมื่อครูสังเกตการสอนของผู้นิเทศ ผู้นิเทศจะสาธิตให้เห็นการใช้กิจกรรมสอดแทรกใหม่ที่ใช้ในการสอน ในบางกรณี ผู้นิเทศอาจจะมอบรายการตรวจสอบ (check list) ให้ครูใช้เป็นเครื่องมือในการสังเกตพฤติกรรมการสอนที่ต้องการให้สังเกต

กระบวนการให้คำชี้แนะการสอน

1. การเตรียมการ ผู้รับการนิเทศจะต้องเตรียมการประเมินการสอนของตนเองเกี่ยวกับเป้าหมาย พฤติกรรมการสอน การทำงาน และสิ่งอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ส่วนหน้าที่ของผู้ให้คำชี้แนะจะต้องเตรียมคำถามที่ถามครู

2. จัดประชุมเพื่อรับทราบข้อมูล ผู้นิเทศจะต้องบอกจุดมุ่งหมายที่ให้ครูประเมินตนเอง ครูผู้รับการนิเทศจะต้องเล่าถึงการประเมินผลงานของตนเองที่ผ่านมาว่ามีผลอย่างไร ตามความคิดเห็นของตนเอง โดยบอกทั้งผลงานที่ดีและไม่ดี โดยเปรียบเทียบกับเป้าหมาย หาสาเหตุที่แท้จริงที่ทำให้ครูมีผลงานที่ตกต่ำ เป็นปัญหาผู้นิเทศเปิดใจรับฟังและให้คำชี้แนะ

3. วางแผนเพื่อแก้ปัญหา ผู้นิเทศให้ครูเป็นผู้วางแผนการแก้ปัญหาเอง โดยการทบทวนเป้าหมายร่วมกัน ให้คำชี้แนะเมื่อครูต้องการ

4. ปฏิบัติการให้คำชี้แนะ ผู้นิเทศอาจจะทำการสาธิตการสอนให้ครูได้สังเกตการสอนเพื่อเป็นแบบอย่าง หรือใช้กิจกรรมนิเทศต่างๆที่มีความเหมาะสม ให้คำชี้แนะในสิ่งที่ครูยังไม่เข้าใจ

5. ติดตามผล ผู้นิเทศอาจจะเข้าไปสังเกตการณ์สอนของครูเพื่อพัฒนาการ ความก้าวหน้า จดบันทึก การปฏิบัติการสอน เพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับ ให้คำชี้แนะเพื่อการพัฒนาต่อไป

การนิเทศแบบให้คำชี้แนะ เป็นมิติหนึ่งของการนิเทศภายใน ที่เป็นการนิเทศเชิงลึก เป็นการนิเทศในระดับห้องเรียนที่ผู้นิเทศจะต้องสัมผัสกับครู และการเรียนการสอนโดยตรง ซึ่งวิธีการนิเทศนี้จะให้บทบาทกับผู้บริหารหรือครูผู้นิเทศที่มีความเชี่ยวชาญในกลุ่มสาระต่างๆ สิ่งสำคัญคือผู้นิเทศหรือผู้ให้คำชี้แนะจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับครูในการสอนหรือการปฏิบัติงานและจะต้องได้รับการยอมรับ เพราะครูจะต้องปฏิบัติตามคำชี้แนะที่รับ

2. การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Supervision) คือ การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเป็นเทคนิคการนิเทศการศึกษาเป็นรายบุคคลอีกรูปแบบหนึ่งที่ผู้นิเทศจะทำหน้าที่ช่วยเหลือผู้รับการนิเทศ ในขณะที่ดำเนินการนิเทศเรื่องนั้นๆ ผู้นิเทศอาจเป็นผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ หรือเพื่อนครูด้วยกันก็ได้ แต่ส่วนใหญ่มักจะใช้ในกรณีที่ครูนิเทศเพื่อนครูด้วยกันเอง ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

- ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศจะต้องทำการตกลงกันก่อนที่จะดำเนินการสอนว่าจะเข้าไปให้ความช่วยเหลือผู้รับการนิเทศในเรื่องใดบ้าง เช่น จะช่วยในการแบ่งกลุ่มผู้เรียน เป็นพี่เลี้ยงกลุ่มผู้เรียน ให้บริการสื่อ เป็นวิทยากรช่วยสอนซ่อมเสริม ตลอดจนการตรวจผลงานผู้เรียน เป็นการดึงเอาศักยภาพทางการสอนที่มีอยู่ในตัวของแต่ละคนออกมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน โดยเริ่มต้นจากการจับคู่นิเทศเพื่อสร้างมิตรสัมพันธ์อันดีต่อกันและใช้สัมพันธ์ภาพอันดีนี้เป็นตัวนำไปสู่กิจสัมพันธ์หรือความสำเร็จในการจัดกระบวนการเรียนการสอน นอกจากนี้ต้องตกลงกันว่าจะประเมินผลการนิเทศด้วยเครื่องมือและวิธีการใด

- ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศดำเนินการสอนร่วมกันตามที่ตกลงกันได้
- ผู้ประเมินผลการนิเทศตามวิธีการและเครื่องมือที่ตกลงกันได้
- ผู้นิเทศรายงานผลการนิเทศให้ผู้รับการนิเทศทราบเพื่อปรับปรุงแก้ไขต่อไป

โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน เกิดการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ครูที่สอนวิชาเดียวกันหรือระดับเดียวกันสามารถนิเทศกันได้ เสริมสร้างการเรียนรู้และแบ่งปันประสบการณ์ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน

หลักการของการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

1. ให้ครูเลือกเพื่อนผู้นิเทศที่เขาไว้วางใจ สามารถทำงานด้วยกันได้ดีด้วยตนเอง
2. ใช้วิธีการนิเทศแบบคลินิกในการสังเกตการเรียนการสอน
3. ทั้งสองฝ่ายจะต้องใช้เวลาสังเกตการเรียนการสอน
4. จัดให้มีการประชุมพูดคุยเพื่อให้ข้อมูลซึ่งกันและกันทุกสัปดาห์หรือทุกสองสัปดาห์
5. ระดมสมองแก้ไขปัญหา เสนอแนะวิธีการใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์
6. คู่นิเทศมีความสามารถเท่าเทียมกัน จริงใจที่จะเรียนรู้จุดอ่อน จุดแข็งของแต่ละคน

กระบวนการของการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

1. เพื่อนสังเกตการสอนเพื่อน (Peer Watching) ผู้นิเทศเข้าสังเกตการสอนตามที่ตกลงกันได้ บันทึกข้อมูลที่เห็นทั้งหมดโดยไม่มีการแสดงความคิดเห็นหรือการประเมินใดๆทั้งสิ้น ในขั้นตอนนี้ อาจจะสลับกันสังเกตการสอนโดยปฏิบัติเช่นเดียวกันกับที่เพื่อนได้สังเกตการสอนของเรา

2. เพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับ (Peer Feedback) แต่ละคนสรุปข้อมูลที่ได้จากการสังเกตการสอน วิเคราะห์ข้อดี ข้อด้อยของกันและกัน โดยทบทวนความต้องการแต่ละคน เพื่อให้ตรงตาม

ความต้องการของเพื่อน ประชุมให้ข้อมูลย้อนกลับ โดยแต่ละคนเป็นผู้สะท้อนความคิดของตนเองก่อน และเพื่อนผู้นิเทศเป็นผู้รับฟัง

3. การให้คำแนะนำซึ่งกันและกัน (Peer Supervise) ทั้งคู่ร่วมกันแสดงความคิดเห็นถึงประโยชน์ที่ได้ร่วมกัน นำคำแนะนำไปปรับปรุงแก้ไข หรือนำเอาส่วนดีของเพื่อนไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนของตนเอง แล้วนิเทศการสอนกันอีกครั้งเพื่อติดตามผล

บทบาทของคูนิเทศในฐานะผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศ

1. คูนิเทศต้องเป็นบุคคลที่มีความสัมพันธ์ที่ดี ไว้วางใจและยอมรับซึ่งกันและกัน ต้องสร้างพฤติกรรมนี้ให้เกิดขึ้นก่อน การนิเทศการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนจึงจะได้ผล
2. คูนิเทศต้องเปิดใจกว้าง ยอมรับคำวิจารณ์เกี่ยวกับจุดเด่นจุดด้อยของตน
3. คูนิเทศต้องมีความรู้และทักษะในการวิเคราะห์วิจารณ์อย่างมีเหตุผล โดยปราศจากจากอคติ
4. คูนิเทศต้องหมั่นแสวงหาความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอ เพื่อพัฒนาตนเองและเพื่อนครูที่เป็นคูนิเทศ รวมทั้งการนำความรู้หรือวิธีการใหม่ๆ มาพัฒนาการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมายตามหลักสูตร

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เป็นวิธีการนิเทศที่เน้นความเชื่อในศักยภาพของครู โดยถือว่าครูทุกคนย่อมมีข้อดี ข้อด้อยแตกต่างกัน การให้ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน โดยอาศัยความสัมพันธ์อันดีเป็นตัวเชื่อมโยงไปสู่ความสำเร็จในการนิเทศ ให้คำชี้แนะซึ่งกันและกัน โดยใช้ความสัมพันธ์ในความเป็นเพื่อนมาช่วยกันพัฒนาวิชาชีพ

3. การนิเทศแบบพี่เลี้ยง (Mentoring) คือ การให้ผู้ที่มีความสามารถหรือเป็นที่ยอมรับหรือผู้บริหารในหน่วยงานให้คำปรึกษาและแนะนำช่วยเหลือรุ่นน้อง หรือผู้ที่อยู่ในระดับต่ำกว่าในเรื่องที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงาน เพื่อให้มีศักยภาพสูงขึ้น แต่อาจไม่เกี่ยวกับหน้าที่ในปัจจุบันโดยตรง โดยพี่เลี้ยงจะเรียกว่า Mentor ส่วนบุคคลที่ได้รับการดูแลจากผู้ที่ได้รับมอบหมายให้เป็นพี่เลี้ยงเรียก Mentee ถ่ายทอดความรู้ ให้คำปรึกษาแนะนำ ช่วยเหลือผู้ร่วมงานที่มีประสบการณ์น้อยอย่างใกล้ชิด โดยผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่า เพื่อประโยชน์ในการทำงานหรือการปรับตัวให้เข้ากับองค์กร ส่วนใหญ่โรงเรียนจะกำหนดให้มีการนิเทศระบบการเป็นพี่เลี้ยงให้กับครูใหม่ที่เพิ่งจะเข้ามาทำงาน ผู้ที่จะเป็นครูพี่เลี้ยง จะเป็นครูปฏิบัติงานมาก่อนที่ไม่ใช่หัวหน้างานโดยตรง ทั้งนี้ คุณสมบัติหลักที่สำคัญของบุคคลที่จะทำหน้าที่ครูพี่เลี้ยงให้แก่ครูใหม่นั้น จะต้องเป็นบุคคลที่มีทัศนคติ หรือความคิดในเชิงบวก (Positive Thinking) มีความประพฤติดีสามารถปฏิบัติตนให้เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ครูได้ มีความเชี่ยวชาญด้านการสอน การจัดกิจกรรมต่างๆ มีความเฉลียวฉลาดและมีความคิดสร้างสรรค์ในการทำงาน มีความผูกพันกับองค์กรและผูกพันกับหน้าที่การงานที่ได้รับมอบหมาย เป็นผู้ที่ชอบความท้าทายและเต็มใจพร้อมที่จะทำงานนอกเหนือจากการทำงานประจำของตน มีความปรารถนาที่จะได้รับความก้าวหน้าและการเติบโตในอาชีพ

จะเห็นได้ว่าคนที่เป็นผู้นิเทศหรือครูพี่เลี้ยง เป็นกลุ่มที่ถือว่าเป็นพวกที่มีผลงานที่โดดเด่นกว่าครูคนอื่น ๆ เป็นดาวเด่นที่มีผลงานดีเลิศ (Top Performer) ซึ่งองค์กรจะต้องรักษาไว้ ดังนั้นผู้ที่เป็นครูพี่เลี้ยงจึงเป็นเสมือนแม่แบบของผู้รับการนิเทศด้วย

บทบาทและหน้าที่สำคัญของครูพี่เลี้ยง ได้แก่การถ่ายทอดข้อมูลต่างๆ ภายในโรงเรียนให้แก่ครูใหม่รับทราบ รวมถึงจะต้องเป็นผู้ให้คำปรึกษาและชี้แนะแนวทางในการปฏิบัติตน เพื่อปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมองค์กร ตลอดจนต้องมีการตรวจสอบและติดตามผลความรู้ ความเข้าใจในข้อมูลที่ให้กับครูใหม่ซึ่งรูปแบบของการนิเทศแบบพี่เลี้ยง สามารถแบ่งได้เป็น

การนิเทศแบบเป็นทางการ ซึ่งการนิเทศรูปแบบนี้ ทางโรงเรียนจะเป็นผู้กำหนดหรือมอบหมายให้ครูที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเพื่อเป็นครูพี่เลี้ยง มีการมอบหมายภารกิจที่ชัดเจน

การนิเทศแบบไม่เป็นทางการ เป็นการทำหน้าที่ครูพี่เลี้ยงชั่วคราว ไม่มีภาระงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเป็นทางการ ซึ่งอาจจะเป็นปรึกษาเป็นครั้งคราว

วิธีการนิเทศแบบพี่เลี้ยงนี้สามารถทำในรูปแบบสองต่อสองหรือแบบเป็นกลุ่มก็ได้ ซึ่งวิธีการเป็นพี่เลี้ยงแบบกลุ่มนี้จะทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ทั้งความคิด การกำหนดประเด็นพัฒนาเพิ่มทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ซึ่งปัจจุบันได้มีแนวคิดการเป็นพี่เลี้ยงแบบกลุ่ม คือ ครูพี่เลี้ยง 1 คนต่อครูผู้รับการนิเทศ 4-6 คน

4. การนิเทศแบบคลินิก (Clinical Supervision) เป็นการนิเทศที่เน้นกระบวนการปรับปรุงการสอนของครูอย่างเข้มข้น ต้องวางแผนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน ซึ่งประกอบด้วย การประชุมก่อนการสังเกต การสังเกตการณ์สอน การวิเคราะห์ข้อมูลหลังการสังเกตการณ์สอน การประชุมหลังการวิเคราะห์ข้อมูลและการประเมินผลซึ่งจะถูกทำซ้ำๆ กัน หลายๆ ครั้งต่อปี โดยผู้นิเทศที่ได้รับการฝึกฝนมีความชำนาญ และมีความสัมพันธ์อันดีกับผู้รับการนิเทศ

โดยมีวัตถุประสงค์ในการช่วยให้ครูใหม่มีทักษะพื้นฐานด้านต่างๆ ในการสอนและแก้ปัญหาในการสอนของครู ช่วยให้ครูมีความเจริญก้าวหน้าทางวิชาชีพด้วยการทำงานระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ

กระบวนการนิเทศแบบคลินิก

1. การประชุมร่วมกับครูก่อนการสังเกตการสอน (Preconference with Teacher) ผู้นิเทศประชุมร่วมกับครูผู้สอนเพื่อพิจารณารายละเอียดต่างๆ ต่อไปนี้ก่อนที่จะสังเกตการสอนคือ

- เหตุผลและจุดมุ่งหมายของการสังเกต
- ต้องการเน้นการสังเกตที่จุดใดเป็นพิเศษ
- วิธีการและรูปแบบของการสังเกตที่จะนำมาใช้
- กำหนดเวลาที่จะใช้ประชุมหลังจากการสังเกต

2. การสังเกตการสอนในชั้นเรียน (Observation of Classroom) ในขั้นนี้จะเป็นช่วงเวลาที่จะต้องติดตามพฤติกรรมการสอนของผู้รับการนิเทศในชั้นเรียน เพื่อให้เกิดความเข้าใจและสอดคล้องกับหลักการและรายละเอียดต่างๆที่ได้จัดทำไว้ในตอนแรก

3. การวิเคราะห์และตีความหมายการสังเกตการสอน (Analyze and Interpreting Observation) หลังจากที่ผู้นิเทศได้รับได้เข้าไปสังเกตการสอนและได้รับข้อมูลของครูมาแล้ว จะเริ่มวิเคราะห์ข้อมูลโดยการใช้การนับความถี่ตัวแปรบางตัวที่กำหนดไว้แล้ว จำแนกตัวแปรหลักที่เกิดขึ้นรวมทั้งค้นหาตัวแปรข้างตัวที่เกิดขึ้นใหม่จากการปฏิบัติหรือบางตัวที่ไม่เกิดขึ้น

4. การประชุมหลังการสังเกตการสอนร่วมกับครู (Post Conference with Teacher) หลังจากสังเกต วิเคราะห์แปลความหมายข้อมูลและเลือกวิธีที่เหมาะสมที่จะให้ครูผู้สอนนำไปปรับปรุงได้แล้ว ผู้นิเทศควรร่วมอภิปรายข้อมูลและให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อให้ผู้รับการนิเทศนำข้อมูลที่ได้ไปวางแผนปรับปรุงการเรียนการสอนต่อไป

5. การพิจารณาวิพากษ์การดำเนินงานทั้ง 4 ขั้นตอน (Critique of Previous Four Steps) ขั้นตอนนี้เป็นการพูดคุยเพื่อทบทวนดูว่าทั้ง 4 ขั้นตอนที่ผ่านมา มีขั้นตอนใดบ้างที่เป็นปัญหา มีอุปสรรคหรืออะไรเป็นที่น่าสนใจ เป็นการทบทวนก่อนเริ่มกระบวนการใหม่

จากเทคนิคการนิเทศที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น เป็นเพียงส่วนหนึ่งของเทคนิคการนิเทศที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งยังมีเทคนิคการนิเทศอีกหลายรูปแบบที่สามารถจะนำมาปรับประยุกต์ใช้ รวมถึงสามารถผสมผสานแต่ละเทคนิคเข้าด้วยกันให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา เพราะผู้รับการนิเทศแต่ละคนมีปัญหาหรือความต้องการที่แตกต่างกัน ดังนั้นผู้นิเทศควรจะทำความเข้าใจกับวัตถุประสงค์และความต้องการของผู้รับการนิเทศก่อนเป็นลำดับแรก อาจจะมีการประชุมอย่างไม่เป็นทางการ เพื่อเป็นการเสริมสร้างความสัมพันธ์และหาข้อตกลงร่วมกันสำหรับการนิเทศเสร็จแล้วจึงมาทำการเลือกเทคนิคที่จะนำมาใช้กับผู้รับการนิเทศ

2. แนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตรภาษาอังกฤษ

การกำหนดความหมายให้แก่คำว่ารูปแบบหลักสูตรเพื่อให้มีความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับความหมายและองค์ประกอบต่างๆ ของการสอนภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องนั้นมีความสำคัญเป็นอย่างมาก ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา มีรูปแบบหลักสูตรที่ไม่ได้ให้ความสำคัญกับแค่เรื่องของโครงสร้าง แต่กลับให้ความสนใจในเรื่องเกี่ยวกับสถานการณ์การใช้ และหัวข้อและการทำกิจกรรมต่างๆ

Wilkins (1981) กล่าวว่า รูปแบบหลักสูตร คือ การกำหนดเกี่ยวกับเนื้อหาของการสอนและเรียนรู้ภาษาอย่างเป็นทางการที่ทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

Breen (1984) ได้มองว่า รูปแบบหลักสูตรยังสามารถถูกมองให้เป็นการวางแผนของสิ่งที่จะได้รับ ผ่านกิจกรรมการสอนและการเรียนรู้ของนักเรียน และ Prabhu (1984) กล่าวว่าหลักสูตร คือ การกำหนดเกี่ยวกับเรื่องที่จะสอนอะไรและมีลำดับขั้นตอนการสอนเป็นอย่างไร

Hutchinson & Waters (1987) ได้ให้ความหมายอย่างง่ายๆ ว่ารูปแบบหลักสูตร คือ "คำกล่าวถึง สิ่งที่จะถูกเรียน" และยังเป็นที่ยอมรับกันว่าเป็นเครื่องสะท้อนภาษาและกระบวนการทางภาษา

Yalden (1987) ได้กล่าวถึงรูปแบบหลักสูตรไว้ว่า "เป็นข้อสรุปของเนื้อหาที่ผู้เรียนจะได้เรียนรู้"

จากการให้ความหมายของรูปแบบหลักสูตรภาษาอังกฤษข้างต้น สรุปได้ว่ารูปแบบหลักสูตร ภาษาอังกฤษ คือ การวางแผนและกำหนดเนื้อหาการเรียนรู้อันให้ผู้เรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์ ของหลักสูตร เพื่อให้ผู้สอนได้เห็นถึงขอบเขตและเนื้อหาสาระ เพื่อนำมาใช้จัดการเรียนการสอน สื่อการสอน และการประเมินผลที่เหมาะสมสอดคล้องกับหลักสูตรและผู้เรียน

2.1 องค์ประกอบของหลักสูตรภาษาอังกฤษ

การจะจัดทำหลักสูตรภาษาอังกฤษ ต้องมีกระบวนการและขั้นตอนในการจัดทำอย่างเป็นระบบ โดยต้องคำนึงถึงองค์ประกอบของหลักสูตรที่จะทำให้หลักสูตรนั้นเป็นหลักสูตรที่มีคุณภาพสามารถ นำไปพัฒนาผู้เรียนได้จริง

Brown (1995) อ้างถึงใน (ธูปทอง กว้างสวัสดิ์, 2549) ได้แบ่งองค์ประกอบของหลักสูตร เป็น 4 ส่วน ดังนี้

1. แนวคิดทฤษฎี ให้ดูจากความจำเป็นในการใช้ภาษาว่าต้องการนำความรู้และทักษะทาง ภาษาอังกฤษไปใช้ในด้านใด โดยผู้สร้างหลักสูตรจำเป็นต้องวิเคราะห์สภาพสถานการณ์ปัจจุบันและ ความต้องการของผู้เรียนเสียก่อน แล้วจึงศึกษาว่าต้องใช้แนวคิดทฤษฎีใดบ้างเพื่อให้ตรงกับ ความต้องการของผู้เรียน เช่น ถ้าผู้เรียนต้องการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อใช้ในการสื่อสาร ก็ต้องเน้น ในการฝึกทักษะการฟัง พูด และการแสดงออกทางภาษาเพื่อสื่อความหมาย

2. แผนการจัดการรายวิชา เมื่อวิเคราะห์ความต้องการที่จำเป็นต่อหลักสูตรแล้ว จึงนำผลวิเคราะห์ มาออกแบบแผนการจัดการรายวิชาว่าควรเรียนเรื่องใดบ้างแล้วจึงเลือกเนื้อหาและจัดลำดับเนื้อหาให้ เหมาะสมกับผู้เรียน โดยเรียงจากสิ่งที่จำเป็นต้องรู้หรือจากง่ายไปยาก

3. เทคนิคการสอน ผู้สอนแต่ละคนนั้นย่อมมีเทคนิคการสอนภาษาที่แตกต่างกันไป เช่น การเล่นเกมหรือการแสดงบทบาทสมมติ เป็นต้น ไม่ว่าผู้สอนจะเลือกใช้วิธีใดนั้นต้องคำนึงถึงเนื้อหาใน รายวิชา เป็นสำคัญ

4. การฝึกเป็นกระบวนการหลังจากผู้สอนได้ให้ความรู้กับผู้เรียนเรียบร้อยแล้วโดยการฝึกมีหลายวิธี เช่น การทำกิจกรรมคู่หรือกิจกรรมกลุ่ม, การเขียนตามคำบอก, กิจกรรมการแก้ปัญหา เป็นต้น

Wiggins G & McTighe J (2006) ได้กล่าวไว้ว่าส่วนประกอบหลักสูตรภาษาอังกฤษนั้นมีดังต่อไปนี้

1. เนื้อหา (Content) อาจจะถูกดูจากสาระหรือมาตรฐานการเรียนรู้ หรือจุดมุ่งหมาย

2. วิธีการสอนภาษาอังกฤษ (Effective Teaching) เมื่อได้เนื้อหามาแล้ว ก็นำมาวางแผนและจัดวิธีการเรียนการสอนและกิจกรรมที่เหมาะสมเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

3. ผลลัพธ์ของผู้เรียน (Outcome) ซึ่งอาจจะใช้กิจกรรมหรือการสอบวัดระดับเพื่อเป็นการวัดและประเมินผล

Richard (2013) ได้กล่าวว่า การพัฒนาทางด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสามารถทำได้หลายวิธี ซึ่งแต่ละวิธีการก็มีความแตกต่างกันในด้านของการออกแบบหลักสูตร ซึ่งส่วนประกอบของหลักสูตรภาษาอังกฤษสามารถแบ่งได้ตามหัวข้อหลัก ดังนี้

1. Input หมายถึง เนื้อหาสาระของหลักสูตรที่จะสอน เมื่อได้เนื้อหาแล้วก็มาทำการจัดวางในแผน การสอน โดยมีการจัดวางลำดับขั้นของเนื้อหาอย่างเหมาะสม

2. Process หมายถึง วิธีการสอนภาษาอังกฤษซึ่งเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดข้อมูล โดยมีหลากหลายวิธีการขึ้นอยู่กับความเหมาะสม

3. Output หมายถึง ความรู้และทักษะที่ผู้เรียนได้รับหลังจากจบการเรียนรู้ โดยอาจจะนำความรู้ที่ได้ไปรับการทดสอบ ประเมิน หรือนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

2.2 หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

ในการจัดทำหลักสูตรภาษาอังกฤษของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษนั้น กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศของแต่ละโรงเรียนจะใช้สาระและมาตรฐานการเรียนรู้โดยอ้างอิงจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

2.2.1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร การใช้ภาษาต่างประเทศในการฟัง-พูด-อ่าน-เขียน แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร แสดงความรู้สึกและความคิดเห็น ดีความ นำเสนอข้อมูล ความคิดรวบยอดและความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างเหมาะสม

2.2.2 ภาษาและวัฒนธรรม การใช้ภาษาต่างประเทศตามวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ความสัมพันธ์ความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับวัฒนธรรมไทยและนำไปใช้อย่างเหมาะสม

2.2.3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น การใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น เป็นพื้นฐานในการพัฒนา แสวงหาความรู้ และเปิดโลกทัศน์ของตน

2.2.4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก การใช้ภาษาต่างประเทศในสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ชุมชน และสังคมโลก เป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาต่อการประกอบอาชีพ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก (หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552)

2.3 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

2.3.1 สารที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่างๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

มาตรฐาน ต 1.2 มีทักษะการสื่อสารทางภาษาในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร แสดงความรู้สึก และความคิดเห็นอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ต 1.3 นำเสนอข้อมูลข่าวสาร ความคิดรวบยอด และความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ โดยการพูดและการเขียน

2.3.2 สารที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม

มาตรฐาน ต 2.1 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา และนำไปใช้ได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ

มาตรฐาน ต 2.2 เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับภาษาและวัฒนธรรมไทย และนำมาใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

2.3.3 สารที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

มาตรฐาน ต 3.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และเป็นพื้นฐานในการพัฒนา แสวงหาความรู้ และเปิดโลกทัศน์ของตน

2.3.4 สารที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

มาตรฐาน ต 4.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในสถานศึกษา ชุมชน และสังคม

มาตรฐาน ต 4.2 ใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก

คุณภาพผู้เรียน

จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

- ปฏิบัติตามคำขอร้อง คำแนะนำ คำชี้แจง และคำอธิบายที่ฟังและอ่าน อ่านออกเสียงข้อความ ข่าว โฆษณา นิทาน และบทร้อยกรองสั้นๆ ถูกต้องตามหลักการอ่าน ระบุ/เขียนสื่อที่ไม่ใช่ความเรียง รูปแบบต่างๆ สัมพันธ์กับประโยคและข้อความที่ฟังหรืออ่าน เลือก/ระบุหัวข้อเรื่อง ใจความสำคัญ รายละเอียดสนับสนุน และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่างๆ พร้อมทั้งให้เหตุผลและยกตัวอย่างประกอบ

- สนทนาและเขียนโต้ตอบข้อมูลเกี่ยวกับตนเองและเรื่องต่างๆ ใกล้ตัว สถานการณ์ ข่าว เรื่องที่อยู่ในความสนใจของสังคมและสื่อสารอย่างต่อเนื่องและเหมาะสม ใช้คำขอร้อง คำชี้แจง และคำอธิบายให้คำแนะนำอย่างเหมาะสม พูดและเขียนแสดงความต้องการ เสนอและให้ความช่วยเหลือ ตอบรับและปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือ พูดและเขียนเพื่อขอและให้ข้อมูล บรรยาย อธิบาย เปรียบเทียบ และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังหรืออ่านอย่างเหมาะสม พูดและเขียน

บรรยายความรู้สึกและความคิดเห็นของตนเองเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ กิจกรรม ประสบการณ์ และข่าว/เหตุการณ์ พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบอย่างเหมาะสม

- พุดและเขียนบรรยายเกี่ยวกับตนเอง ประสบการณ์ ข่าว/เหตุการณ์/เรื่อง/ประเด็นต่างๆที่อยู่ในความสนใจของสังคม พุดและเขียนสรุปใจความสำคัญ/แก่นสาระ หัวข้อเรื่องที่ได้จากการวิเคราะห์เรื่อง/ข่าว/เหตุการณ์/สถานการณ์ที่อยู่ในความสนใจ พุดและเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรม ประสบการณ์ และเหตุการณ์ พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบ

- เลือกใช้ภาษา น้ำเสียง และกิริยาท่าทางเหมาะสมกับบุคคลและโอกาส ตามมารยาทสังคมและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา อธิบายเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียมและประเพณีของเจ้าของภาษา เข้าร่วม/จัดกิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรมตามความสนใจ

- เปรียบเทียบ และอธิบายความเหมือนและความแตกต่างระหว่างการออกเสียงประโยคชนิดต่างๆ และการลำดับคำตามโครงสร้างประโยคของภาษาต่างประเทศและภาษาไทย เปรียบเทียบ และ อธิบายความเหมือนและความแตกต่างระหว่างชีวิตความเป็นอยู่และวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับของไทยและนำไปใช้อย่างเหมาะสม

- ค้นคว้า รวบรวม และสรุปข้อมูล/ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นจากแหล่งการเรียนรู้ และนำเสนอด้วยการพุดและการเขียน

- ใช้ภาษาสื่อสารในสถานการณ์จริง/สถานการณ์จำลองที่เกิดขึ้นในห้องเรียน สถานศึกษา ชุมชน และสังคม

- ใช้ภาษาต่างประเทศในการสืบค้น/ค้นคว้า รวบรวม และสรุปความรู้/ข้อมูลต่างๆ จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ ในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ เผยแพร่/ประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข่าวสารของโรงเรียน ชุมชน และท้องถิ่น เป็นภาษาต่างประเทศ

- มีทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ (เน้นการฟัง-พุด-อ่าน-เขียน) สื่อสารตามหัวเรื่องเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน สิ่งแวดล้อม อาหาร เครื่องดื่ม เวลาว่างและนันทนาการ สุขภาพและสวัสดิการ การซื้อ-ขาย ลมฟ้าอากาศ การศึกษาและอาชีพ การเดินทางท่องเที่ยว การบริการ สถานที่ ภาษา และวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ภายในวงคำศัพท์ประมาณ 2100 - 2250 คำ (คำศัพท์ที่เป็นนามธรรมมากขึ้น)

- ใช้ประโยคผสมและประโยคซับซ้อน (Complex Sentences) สื่อความหมายตามบริบทต่างๆ ในการสนทนาทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

- ปฏิบัติตามคำแนะนำในคู่มือการใช้งานต่างๆ คำชี้แจง คำอธิบาย และคำบรรยายที่ฟังและอ่าน อ่านออกเสียงข้อความ ข่าว ประกาศ โฆษณา บทร้อยกรอง และบทละครสั้นถูกต้องตามหลักการอ่าน อธิบายและเขียนประโยคและข้อความสัมพันธ์กับสื่อที่ไม่ใช่ความเรียงรูปแบบต่างๆ ที่อ่าน รวมทั้งระบุ

และเขียนสื่อที่ไม่ใช่ความเรียงรูปแบบต่างๆ สัมพันธ์กับประโยคและข้อความที่ฟังหรืออ่านจับใจความสำคัญ วิเคราะห์ความ สรุปลความ ตีความ และแสดงความคิดเห็นจากการฟังและอ่านเรื่องที่เป็นสารคดีและบันเทิงคดี พร้อมทั้งให้เหตุผลและยกตัวอย่างประกอบ

- สนทนาและเขียนโต้ตอบข้อมูลเกี่ยวกับตนเองและเรื่องต่างๆ ใกล้ตัว ประสบการณ์ สถานการณ์ ข่าว/เหตุการณ์ ประเด็นที่อยู่ในความสนใจและสื่อสารอย่างต่อเนื่องและเหมาะสม เลือกและใช้คำขอร้อง คำชี้แจง คำอธิบาย และให้คำแนะนำ พูดและเขียนแสดงความต้องการ เสนอและให้ความช่วยเหลือ ตอบรับและปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือในสถานการณ์จำลองหรือสถานการณ์จริงอย่างเหมาะสม พูดและเขียนเพื่อขอและให้ข้อมูล บรรยาย อธิบาย เปรียบเทียบ และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่อง/ประเด็น/ข่าว/เหตุการณ์ที่ฟังและอ่านอย่างเหมาะสม พูดและเขียนบรรยายความรู้สึกและแสดงความคิดเห็นของตนเองเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ กิจกรรม ประสบการณ์ และข่าว/เหตุการณ์อย่างมีเหตุผล

- พูดและเขียนนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง/ประสบการณ์ ข่าว/เหตุการณ์ เรื่องและประเด็นต่างๆ ตามความสนใจ พูดและเขียนสรุปใจความสำคัญ แก่นสาระที่ได้จากการวิเคราะห์เรื่อง กิจกรรม ข่าว เหตุการณ์ และสถานการณ์ตามความสนใจ พูดและเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรม ประสบการณ์ และเหตุการณ์ ทั้งในท้องถิ่น สังคม และโลก พร้อมทั้งให้เหตุผลและยกตัวอย่างประกอบ

- เลือกใช้ภาษา น้ำเสียง และกิริยาท่าทางเหมาะกับระดับของบุคคล เวลา โอกาสและสถานที่ตามมารยาทสังคมและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา อธิบาย/อภิปรายวิถีชีวิต ความคิด ความเชื่อ และที่มาของขนบธรรมเนียมและประเพณีของเจ้าของภาษา เข้าร่วม แนะนำ และจัดกิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรมอย่างเหมาะสม

- อธิบาย/เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างโครงสร้างประโยค ข้อความ สำนวน คำพังเพย สุภาษิต และบทกลอนของภาษาต่างประเทศและภาษาไทย วิเคราะห์/อภิปรายความเหมือนและความแตกต่างระหว่างวิถีชีวิต ความเชื่อ และวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับของไทย และนำไปใช้อย่างมีเหตุผล

- ค้นคว้า/สืบค้น บันทึก สรุป และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ และนำเสนอด้วยการพูดและการเขียน

- ใช้ภาษาสื่อสารในสถานการณ์จริง/สถานการณ์จำลองที่เกิดขึ้นในห้องเรียน สถานศึกษา ชุมชน และสังคม

- ใช้ภาษาต่างประเทศในการสืบค้น/ค้นคว้า รวบรวม วิเคราะห์ และสรุปลความรู้อข้อมูลต่างๆ จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ ในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ เผยแพร่/ประชาสัมพันธ์ ข้อมูล ข่าวสาร ของโรงเรียน ชุมชน และท้องถิ่น/ประเทศชาติ เป็นภาษาต่างประเทศ

- มีทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ (เน้นการฟัง-พูด-อ่าน-เขียน) สื่อสารตามหัวเรื่องเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน สิ่งแวดล้อม อาหาร เครื่องดื่ม ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เวลาว่างและนันทนาการ สุขภาพและสวัสดิการ การซื้อ-ขาย ลมฟ้าอากาศ การศึกษาและอาชีพ การเดินทางท่องเที่ยว การบริการ สถานที่ ภาษา และวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ภายในวงคำศัพท์ประมาณ ๓,๖๐๐-๓,๗๕๐ คำ (คำศัพท์ที่มีระดับการใช้แตกต่างกัน)

- ใช้ประโยคผสมและประโยคซับซ้อนสื่อความหมายตามบริบทต่างๆในการสนทนา ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

จากข้อมูลดังกล่าวมาสามารถสรุปได้ว่าสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรภาษาอังกฤษมีทั้งหมด 4 สาระ คือ ภาษาเพื่อการสื่อสาร ภาษาและวัฒนธรรม ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก โดยในแต่ละสาระจะมีมาตรฐานที่กำหนดไว้ว่าต้องครอบคลุมเนื้อหาอะไรบ้าง และมีการกำหนดคุณภาพผู้เรียนเพื่อเป็นตัวบ่งชี้ โดยการจัดหลักสูตรจะต้องคำนึงถึงสิ่งเหล่านี้เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร สามารถเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา และใช้ภาษาในการประกอบอาชีพและติดต่อกับคนในสังคมโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพ การที่จะบรรลุจุดมุ่งหมายที่ต้องการให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้นั้น นอกจากผู้สอนต้องรู้จักผู้เรียนได้เป็นอย่างดีแล้ว ผู้สอนต้องมีความรู้เกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนรู้เพื่อตอบสนองความต้องการของจุดมุ่งหมายดังกล่าวด้วย

หลักสูตรการสอนภาษาอังกฤษ

วารุณี อิศวโรดิดิน (2554) ได้กล่าวถึงการวิจัยทางการเรียนการสอนภาษาไว้ดังนี้

การสอนภาษาตามแนวการสอนเพื่อการสื่อสารตั้งแต่ช่วงกลางทศวรรษที่ 70 เป็นต้นมา การเรียนการสอนภาษาได้เน้นสมรรถภาพในการสื่อสาร เดล ไฮม์ส์ (Del Hymes) เป็นคนแรกที่น่าเอาคำว่า “สมรรถภาพเพื่อการสื่อสาร” มาใช้เพื่อเปรียบเทียบกับ “สมรรถภาพทางด้านภาษา” ของ นอม ชอมสกี (Noam Chomsky) ซึ่งสะท้อนให้เห็นแนวคิดเกี่ยวกับการใช้ภาษาในสังคมมากยิ่งขึ้น และนำไปสู่แนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารในช่วงต้นทศวรรษที่ 80 เป็นต้นมาเพราะ นอม ชอมสกี (Noam Chomsky) ให้คำจำกัด ความภาษาว่าเป็นการสร้างกฎในสมองไม่ใช่การสื่อสารแต่ เดล ไฮม์ส์ (Del Hymes) คิดว่าภาษาคือการสื่อสาร

พัฒนาการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศนั้นมีการเปลี่ยนแปลงการสอนทั้งในด้านทฤษฎีการวิจัยและการปฏิบัติมาเรื่อยๆ จนถึงปัจจุบัน ซึ่งพัฒนาการดังกล่าวจะช่วยให้เห็นภาพของแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการสอนภาษาในปัจจุบันได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

สุมิตรา อังวัฒนกุล (2537 อ้างถึงใน วารุณี อัครโกศล, 2554) ได้จัดแบ่งบริบทของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามการใช้ภาษา โดยพิจารณาจากผู้ใช้และวัตถุประสงค์ในการใช้ออกเป็น 4 ประเภท ดังต่อไปนี้

1. การสอนภาษาอังกฤษในฐานะที่เป็นภาษาที่สอง (Teaching of English as a Second Language=TESL)

การใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองหมายถึงการใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาพูดในการสื่อสารของผู้พูดที่ไม่ได้เป็นเจ้าของภาษา แต่ต้องใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาพื้นฐานในการแสดงความรู้สึกนึกคิดของตนเอง เช่น การใช้ภาษาอังกฤษของพวกอพยพ ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนประเภทนี้จะเน้นทั้ง 4 ทักษะ คือ ฟัง พูด อ่าน และเขียนไปพร้อมกัน และมีการใช้ธรรมเนียมภาษาทุกรูปแบบ ตั้งแต่แบบที่ไม่เป็นทางการไปจนถึงแบบที่เป็นทางการ การจัดการสอนภาษาอังกฤษในฐานะเป็นภาษาที่สองจะพบได้ในอเมริกา อังกฤษ ญี่ปุ่น บราซิล อินเดีย เป็นต้น

2. การสอนภาษาอังกฤษในฐานะเป็นภาษาเสริม (Teaching of English as an Additional Language=TESL)

การใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาเสริม หมายถึง การใช้ภาษาอังกฤษระหว่างผู้พูดที่ได้เรียนภาษาใดภาษาหนึ่งเป็นภาษาแรก (Another Primary Language) มาแล้ว กับคู่สนทนาที่มีภาษาแรกที่แตกต่างกันออกไป สถานการณ์ดังกล่าวอาจพบในประเทศที่ภาษามากกว่า 2 ภาษา (Multilingual) และใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาในการสื่อสารภายในประเทศ (Intra country communication)

จะเห็นได้ว่าสถานการณ์แบบ EAL จะมีลักษณะที่คล้ายคลึงกับสถานการณ์แบบ ESL อย่างไรก็ตามจะมีบางส่วนที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการใช้ภาษาสังคม ภาษาอังกฤษในสถานการณ์แบบ EAL จะใช้ได้จำกัด กล่าวคือ จะใช้ในทำเนียบภาษาที่เป็นทางการ (Formal Registers) เท่านั้น ดังเช่นในกิจกรรมงานต่างๆ ของรัฐบาล การพาณิชย์ภายในประเทศและการสื่อสารมวลชน นอกนั้นจำนวนประชาชนที่ใช้ภาษาอังกฤษในสถานการณ์แบบ EAL จะปริมาณน้อยกว่า ESL และบุคคลเหล่านั้นจะมีสถานภาพทางสังคมที่สูงด้วย ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนแบบ EAL จะต้องเน้นทักษะทั้ง 4 ฟัง พูด อ่าน และเขียน เช่นเดียวกับ ESL และการจัดการเรียนการสอนในลักษณะดังกล่าวจะพบในประเทศต่างๆที่เคยเป็นเมืองขึ้นของประเทศอังกฤษ และประเทศสหรัฐอเมริกา เช่นประเทศไนจีเรีย ฟิลิปปินส์ โบลิเวีย บอสเนีย และ กานา เป็นต้น

3. การสอนภาษาอังกฤษในฐานะเป็นภาษาเพื่อการสื่อสารในวงกว้าง (Teaching of English as a Language of Communication =TELWC)

การใช้ภาษาอังกฤษในสถานการณ์แบบ ELWC หมายถึง (Lingua Franca) ELWC ELWC การใช้ภาษาอังกฤษในการติดต่อระหว่างประเทศแต่ไม่ใช่เพื่อติดต่อภายในประเทศ เนื่องจากภาษาอังกฤษได้กลายเป็นภาษากลางสำหรับการติดต่อต่างประเทศ (Lingua Franca) ประชาชนจึงมี

ความต้องการจะใช้ภาษาอังกฤษ เพื่อเป็นสื่อกลางในการหาความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการติดต่อในด้านพาณิชย์ การใช้ภาษาอังกฤษในสถานการณ์แบบ ELWC นี้ จึงอยู่ในวงจำกัด เน้นการใช้ทักษะทางภาษาเฉพาะอย่างเท่านั้น

ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนแบบภาษาอังกฤษ ELWC จึงเน้นทักษะการอ่านมากกว่าทักษะการ ฟัง พูด และเขียน และจะพบในประเทศญี่ปุ่น ไต้หวัน อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ เยอรมัน เป็นต้น

4. การสอนภาษาอังกฤษในฐานะเป็นภาษาต่างประเทศ (Teaching of English as a Foreign Language=TEFL)

สถานการณ์ที่ใช้ภาษาอังกฤษแบบ EFL นั้นได้แก่ การที่ภาษาอังกฤษจัดเป็นภาษาต่างประเทศ ภาษาหนึ่งที่เรียนในโรงเรียนและมีการใช้ค่อนข้างน้อย หลังจากผู้เรียนได้จบการศึกษาไปแล้ว โอกาสที่จะใช้ภาษาอังกฤษจะเป็นแบบไม่ถาวร กล่าวคือ จะใช้ภาษาอังกฤษก็ต่อเมื่อได้พบชาวต่างประเทศ ที่เป็นนักท่องเที่ยว ดังนั้น การเรียนการสอนมักจะเน้นวรรณคดีวัฒนธรรมชั้นสูง ทั้งนี้เพราะผู้เรียนไม่ค่อยมีโอกาสได้ใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร การเรียนการสอนจึงอยู่ในกลุ่มเฉพาะ เช่น บุคคลที่มี อาชีพเป็นครู ภาษาอังกฤษจึงมีฐานะเป็นเพียงภาษาต่างประเทศภาษาหนึ่งเท่านั้นเอง เช่น การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทย เป็นต้น

นอกจากการแบ่งบริบทการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามลักษณะของการใช้ภาษา ในสถานการณ์ต่างๆแล้ว ยังได้มีการแบ่งบริบททางการเรียนการสอนโดยพิจารณาจากวัตถุประสงค์ ของการเรียนรู้ ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากแนวความคิดที่มุ่งสอนภาษาอังกฤษตามความต้องการในการใช้ ภาษาและความสนใจของผู้เรียนเป็นหลัก

Peter Stevens (1977 อ้างถึงใน วารุณี อัครโกคิน, 2554) ได้แบ่งบริบทของการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษตามวัตถุประสงค์ของการสอนภาษาออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. ภาษาอังกฤษทั่วไป (General English) ซึ่งถือว่าภาษาเป็นส่วนหนึ่งของประสบการณ์ทางวัฒนธรรม และการพัฒนาทางอารมณ์และสมองของผู้เรียน การเรียนการสอนภาษาอังกฤษจึงเน้น ภาษาอังกฤษพื้นฐาน คือ เน้นไวยากรณ์ของรูปประโยคต่างๆ รวมทั้งทักษะทั้ง 4 คือ ฟัง พูด อ่าน และเขียน

2. ภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ (English for Specific Purposes : ESP) หรือภาษาอังกฤษ เฉพาะกิจ เป็นการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อตอบสนองความต้องการโดยเฉพาะของผู้เรียน ภาษาอังกฤษ เพื่อจุดประสงค์เฉพาะนี้ยังแบ่งได้ 2 ประเภท คือ

- 2.1 การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการเรียนในสาขาวิชาต่างๆ (English for Academic Purposes) ซึ่งถือว่า ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือในการแสวงหาวิทยาการใหม่ๆ ในการเขียนและ งานวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เกษตรศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์ เป็นต้น

2.2 การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการทำงานและอาชีพ (English for Occupational Purposes) ซึ่งถือว่าภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือในการประกอบอาชีพ เช่น มัคคุเทศก์ ช่างเทคนิค เลขานุการ เป็นต้น

การจัดการเรียนการสอนเพื่อให้มีประสิทธิภาพ ผู้สอนจึงควรมีความรู้ความเข้าใจของภาษาที่เรียนตลอดจนจุดประสงค์หลักของการเรียนการสอน

Mohseni (2008) ได้จำแนกหลักสูตรการสอนภาษาอังกฤษไว้ ดังนี้

1. Procedural Syllabus หลักสูตรนี้มีความเชื่อว่าการเรียนรู้โครงสร้างภาษาจะเกิดขึ้นได้ที่ดีที่สุดเกิดเมื่อมีการมุ่งเน้นไปที่การเรียนรู้ความหมาย และจะเปลี่ยนเป้าหมายจากด้านภาษาศาสตร์ไปมุ่งเน้นที่การจัดการเรียนการสอน งานและกิจกรรมต่างๆถูกออกแบบและวางแผนไว้ล่วงหน้า ยกเว้นเน้นเนื้อหาภาษาศาสตร์ งานในหลักสูตรการเรียนการสอนจะแบ่งแยกตามแนวคิดและจัดกลุ่มตามความคล้ายคลึงกัน ในกรอบดังกล่าว การจัดลำดับของเนื้อหาไม่ได้ให้ความสำคัญมากต่อการออกแบบหลักสูตรการเรียนการสอนที่จัดหลักสูตรให้ครอบคลุมทุกทักษะ เช่น กิจกรรมการให้ข้อมูล และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจภาษาโดยใช้จิตใต้สำนึกอย่างมีประสิทธิภาพ (Prabhu, 1980)

2. Cultural Syllabus เป็นหลักสูตรที่เสนอแนวคิดที่ว่าถ้าเราจะประสบความสำเร็จในการเรียนหรือการสื่อสารภาษาต่างประเทศได้ แต่ความรู้ความเข้าใจทางด้านภาษาศาสตร์อย่างเดียวยังไม่เพียงพอ จึงได้มีการเสนอให้ผสมผสานระหว่างประเด็นทางวัฒนธรรมและเนื้อหาของหลักสูตรภาษาต่างประเทศเข้าไว้ด้วยกัน ด้วยความเชื่อที่ว่าภาษาเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม เมื่อเอามารวมกันก็จะทำให้เกิดการสื่อสารทางวัฒนธรรมที่สมบูรณ์ตามแนวคิดของการสื่อสารและแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม

Stern (1992) เป็นผู้แนะนำ ‘cultural syllabus’ ซึ่งได้ถูกรวมอยู่ในการเรียนรู้ภาษาที่สอง หรือภาษาต่างประเทศ โดยได้เสนอว่าเป้าหมายของการสอนเรื่องวัฒนธรรมควรรวมประเด็นดังต่อไปนี้

- การมีจิตใจเป็นนักวิจัย
- ความรู้เกี่ยวกับประเทศของผู้เรียนเอง
- ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมเป้าหมาย
- เป้าหมายทางจิตพิสัย เช่น ความสนใจ ความใฝ่รู้ และความเมตตา
- ความรู้เกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรม
- การเน้นความเข้าใจประเด็นทางสังคมวัฒนธรรมของภาษาและการใช้ภาษา

3. Situation Syllabus เป็นหลักสูตรที่ถูกจัดทำขึ้นโดยการรวบรวมเอาความจำเป็นในการใช้ภาษาของแต่ละเหตุการณ์หรือสถานการณ์ต่างๆ โดยจะมีการจำลองเหตุการณ์สมมุติขึ้น เช่น การไปธนาคาร การไปพบทันตแพทย์ เป็นต้น เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกใช้ทักษะในการสื่อสารภาษาต่างประเทศตามสถานการณ์ต่างๆได้อย่างเหมาะสม

4. Skill-based Syllabus เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นเกี่ยวกับการฝึกทักษะที่ใช้ในการเรียนภาษาอังกฤษ คือ ฟัง พูด อ่าน เขียน โดยในแต่ละทักษะก็จะแยกย่อยลงไปตามประเภททักษะต่างๆ เช่น การสอนทักษะด้านการเขียนที่จะมีการแยกย่อยว่าเป็นการเขียนประเภทใด เขียนจดหมาย เขียนรายงาน

5. Structural or Formal Syllabus เป็นหลักสูตรดั้งเดิมที่สอนเกี่ยวกับโครงสร้างและพื้นฐานไวยากรณ์เกี่ยวกับภาษาอังกฤษ โดยอาจจะเน้นในส่วนของการปูพื้นฐานและโครงสร้างทางภาษา เหมาะกับผู้เรียนในระดับเบื้องต้น

6. Multi-dimensional Syllabus เป็นหลักสูตรที่มีการผสมผสานรูปแบบต่างๆเข้าด้วยกันได้ อาทิ เช่น บางบทเรียนอาจกล่าวถึงการใช้ภาษาและบางบทเรียนอาจเป็นสถานการณ์ และบางบทเรียนอาจกล่าวถึงโครงสร้างภาษาเป็นต้น ซึ่งแนวคิดของหลักการนี้คือการเปลี่ยนแปลงรูปแบบที่ใช้ไปตามสถานการณ์ที่เหมาะสม ซึ่งจะเป็นการตอบสนองต่อความต้องการที่หลากหลายของผู้เรียนได้

7. Task-based Syllabus เป็นหลักสูตรที่เน้นการใช้กิจกรรมและการปฏิบัติจริง โดยจุดสำคัญคือ การปฏิบัตินั้นต้องตรงตามความต้องการที่ผู้เรียนจะนำไปใช้จริง จึงต้องมีการพิจารณากิจกรรมและการปฏิบัติให้เหมาะสมกับเนื้อหา

8. Process Syllabus เป็นหลักสูตรที่ไม่ได้มีการกำหนดเนื้อหาตายตัว แต่มีการกำหนดแต่กรอบแนวคิดเอาไว้ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนกับผู้สอนได้มีโอกาสจัดแนวทางการเรียนการสอนร่วมกัน ซึ่งเปิดโอกาสให้สามารถมีการปรับเปลี่ยน วิธีการสอน กิจกรรมให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน

9. Learner-led Syllabus เป็นหลักสูตรที่จัดการเรียนรู้ตามความสามารถและรูปแบบการเรียนของผู้เรียนการเน้นหลักในรูปแบบนี้คือผู้เรียนซึ่งหวังว่าจะเป็นผู้ที่มีบทบาทในการออกแบบหลักสูตรเป็นอย่างมาก การที่ผู้เรียนทราบเนื้อหาการเรียนการสอนและการออกแบบเนื้อหาจะทำให้ผู้เรียนมีความผูกพันและกระตือรือร้นที่จะเรียนและพัฒนาทักษะที่จำเป็นในการเรียนการออกแบบหลักสูตรมาก่อนล่วงหน้าเป็นการสนับสนุนและให้แนวทางแก่ผู้สอนและไม่ควรที่จะไม่ดำเนินการดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ผู้ที่เสนอแนวคิด Learner-Led นั้น เห็นว่าการให้ผู้เรียนออกแบบและวางรูปแบบหลักสูตรโดยไม่มีแนวทางชี้หน้านั้นอาจก่อให้เกิดการไร้จุดหมายที่แน่ชัดในการเรียนได้

10. Proportional Syllabus รูปแบบของหลักสูตรแนวนี้เน้นการนำไปปฏิบัติจริงและให้ความสำคัญกับการยืดหยุ่นและเทคนิคการเรียนภาษาเพื่อให้เกิดการนำภาษามาใช้ใหม่ (Recycling of Language) รูปแบบนี้นั้นเน้นการพัฒนาทักษะภาษาแบบองค์รวมและเหมาะสมสำหรับผู้เรียนที่ไม่มีโอกาสได้อยู่ในภาษาเป้าหมายที่เรียนนอกเหนือจากในห้องเรียน ในรายละเอียดแล้วรูปแบบหลักสูตรนี้จะเน้นการประกอบองค์ประกอบย่อยผ่านบทบาทสมมติที่เชื่อมโยงองค์ประกอบย่อยๆเข้าด้วยกัน โดยในตอนแรกจะเน้นที่การสร้างรูปแบบเป็นหลักและต่อจากนั้น จะเน้นที่การมีปฏิสัมพันธ์

ซึ่งการเปลี่ยนการให้ความสำคัญจากการสร้างรูปแบบไปยังการมีปฏิสัมพันธ์นั้น จะเกิดขึ้นเมื่อไรก็ได้ โดยไม่เน้นที่ทักษะทางภาษาของผู้เรียน และเป้าหมายหลักในการออกแบบหลักสูตร ตามรูปแบบนี้จะเน้นที่เนื้อหาการสอนมากกว่าเป้าหมายการเรียนรู้ของผู้เรียน

11. Content-based Syllabus เป็นหลักสูตรที่เน้นการเรียนภาษาอังกฤษโดยอาจใช้เนื้อหาวิชาอื่น ซึ่งจะทำให้เกิดความรู้ทั้งสองด้าน ซึ่งจะทำให้เกิดการบูรณาการทางความรู้ เช่น อาจนำเนื้อหาของวิชาวิชาเคมีมาสอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนได้ความรู้ของวิชาเคมีและได้การเรียนรู้ทางภาษาด้วย

12. Notional/functional Syllabus เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นเกี่ยวกับการสื่อสารโดยดูจากการใช้งาน โดยจะดูตามลักษณะในการนำไปใช้ประโยชน์ว่าเอาไปสื่อสารเพื่ออะไร ผู้พูดเป็นใคร อยู่ในระดับไหน ระดับภาษาที่ต้องใช้ เช่น การขอโทษ การสวัสดี การติดต่องาน การประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

13. Lexical Syllabus เป็นหลักสูตรที่เน้นการสอนคำศัพท์ในระดับต่างๆ อาจจะเป็นคำศัพท์ที่พบบ่อยๆ เพราะแท้จริงแล้วความรู้ทางคำศัพท์ก็มีความสำคัญไม่แพ้ไวยากรณ์

Nunan (1988 อ้างถึงใน จุไรรัตน์ สุตรุ่ง, 2547) ได้แบ่งหลักสูตรเป็น 2 กลุ่มใหญ่ คือ

1. หลักสูตรแบบเน้นผลที่ได้รับ (Product-Oriented Syllabuses) เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียน ได้รับเนื้อหาทางภาษาเป็นลำดับขั้นสุดท้าย เช่น หลักสูตรแบบไวยากรณ์ หลักสูตรแบบเน้นคำศัพท์

2. หลักสูตรแบบเน้นกระบวนการ (Process-Oriented Syllabuses) หมายถึงหลักสูตรที่มุ่งเน้นกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน เช่น หลักสูตรแบบเน้นงานปฏิบัติ (Task – based Syllabuses) หลักสูตรแบบเน้นสถานการณ์ (Situation Syllabus)

การวิเคราะห์หลักสูตร

ในการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อนำมาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้หรือแนวการจัดการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสภะนั้น คุณครูต้องนำมาตรฐาน ตัวชี้วัด สาระแกนกลาง กรอบสาระท้องถิ่นของเขตพื้นที่ สมรรถนะที่สำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์มาวิเคราะห์ร่วมกัน เพื่อจัดทำคำอธิบายรายวิชา โครงสร้างรายวิชาการออกแบบหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ การวิเคราะห์หลักสูตร เป็นการพิจารณารายละเอียดของจุดมุ่งหมายและเนื้อหา แล้วพิจารณาความสัมพันธ์ทั้งจุดมุ่งหมายและเนื้อหา เพื่อนำมาวางแผนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการสอบ

การที่ผู้สอนจะสอนหรือทดสอบ จำเป็นที่จะต้องศึกษารายละเอียดของวิชานั้นว่ามี โครงสร้างหรือรอบให้แก่ผู้เรียนอย่างไร ซึ่งมักจะประกอบด้วยจุดมุ่งหมายกับเนื้อหา โดยเรียกว่า การวิเคราะห์หลักสูตรหรือการกำหนดรายละเอียดของวิชา เพื่อประโยชน์ในการวางแผนการสอนว่าควรจะสอน

เนื้อหาอะไร ให้ผู้เรียนบรรลุพฤติกรรมอะไร มากน้อยเท่าไร และสะดวกแก่การเขียนข้อสอบให้ได้ ตรงกับเนื้อหาและพฤติกรรมที่ได้วางแผนไว้ ผู้สอนควรแสดงตารางกำหนดรายละเอียดที่จะสอน ทุกครั้งเพื่อหาความสัมพันธ์ของจุดมุ่งหมายและเนื้อหา

ไพฑูริย์ นันตะสุนทร (2557) กล่าวว่า การวิเคราะห์หลักสูตรเป็นการแยกแยะหลักสูตรให้เห็น องค์ประกอบย่อย โดยมุ่งหวังให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาวิชาและพฤติกรรม ซึ่งเป็นจุดหมาย ปลายทางของแต่ละรายวิชา รวมถึงการกำหนดสัดส่วนน้ำหนักความสำคัญของเนื้อหา และพฤติกรรม พึงประสงค์ การวิเคราะห์หลักสูตรลักษณะนี้จะออกมาในรูปของตารางที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง เนื้อหาและพฤติกรรมที่จะวัดเรียกว่า ตารางวิเคราะห์หลักสูตร หรือตารางกำหนดรายละเอียดของวิชา

วัตถุประสงค์ของการสร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตร

1. เพื่อใช้ในการวางแผน กำหนดขอบเขตและควบคุมการบริหารการสอนและการสอบให้ได้ สัดส่วนสัมพันธ์กันอย่างสมดุล และสมบูรณ์ตามความคาดหวัง
2. เพื่อให้การดำเนินการสอนและการสอบให้เป็นไปตามสัดส่วนของระยะเวลาตามความสำคัญ ของเนื้อเรื่อง และของพฤติกรรมที่พึงประสงค์
3. เพื่อแสดงสัดส่วนของความสำคัญเป็นปริมาณตัวเลขของแต่ละเนื้อหาวิชาและแต่ละพฤติกรรม ที่สัมพันธ์กันตามความมุ่งหมายและตามที่หลักสูตรต้องการ
4. เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาความเที่ยงตรงของข้อสอบทั้งในด้านเนื้อหาวิชา และโครงสร้าง ที่เป็นอยู่

ขั้นตอนการวิเคราะห์หลักสูตร

1. การวิเคราะห์จุดประสงค์ เป็นการแปลจุดประสงค์รายวิชาเป็นพฤติกรรมที่ต้องการให้เกิด แก่ผู้เรียนเมื่อเรียนวิชานั้นๆจบลงแล้ว
2. การวิเคราะห์เนื้อหา เป็นการนำเอาเนื้อหาวิชาจากหลักสูตรมาแบ่งออกเป็นหน่วยย่อย ๆ ในลักษณะหน่วยการเรียนรู้
3. การสร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตร เป็นตารางการหาสัดส่วนความสำคัญ และแสดง ความสัมพันธ์ของพฤติกรรมกับเนื้อหา

การเรียงกิจกรรมการเรียนการสอน

การเรียงกิจกรรมการเรียนการสอนนั้น Taba (1962 อ้างถึงใน สุพัฒน์ สุกมลสันต์, 2553) และ Tyler (1976 อ้างถึงใน สุพัฒน์ สุกมลสันต์, 2553) เสนอเกณฑ์ไว้ 5 ประการดังนี้คือ

1. มีความต่อเนื่อง (continuity) ในแนวตั้ง (vertical reiteration)
2. มีลำดับชั้น (sequence) จากกิจกรรมที่ง่ายที่สุดจนถึงยากที่สุด
3. มีบูรณาการ (integration) ของเนื้อหาในแนวนอน (horizontal relationship) ที่สัมพันธ์ และกลมกลืนกันเป็นอย่างดี

4. มีจุดสำคัญในการเรียน (focus) อย่างเด่นชัด เป็นจุดรวมของความสนใจ และศูนย์รวมของกิจกรรมการเรียน

5. มีกิจกรรมการเรียนหลายอย่าง (variety in modes of learning) เพื่อให้เหมาะสมกับความสนใจและวิธีการเรียนของผู้เรียนที่แตกต่างกัน และเพื่อไม่ให้เนื้อหาหรือกิจกรรมการเรียนน่าเบื่อหน่าย

การเน้นความสัมพันธ์และความแตกต่างระหว่างบุคคลในห้องเรียนภาษา

ได้มีการเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน มีการสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนให้เป็นแบบกันเอง โดยเน้นความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับครู

3. การสอนภาษาอังกฤษ

วิธีการสอนภาษาอังกฤษได้รับการพัฒนาขึ้นอย่างต่อเนื่อง บางวิธีได้นำมาใช้อยู่ช่วงระยะเวลาหนึ่งแล้วก็เสื่อมความนิยมไป แต่บางวิธีก็ยังคงใช้อยู่จนถึงปัจจุบัน ทั้งนี้เป็นเพราะการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับการเรียนรู้ทางด้านภาษา และเทคโนโลยีทางการศึกษา

ธนากร ทองประยูร (2551) ได้กล่าวถึงวิธีการสอนภาษาอังกฤษที่ใช้กันในประเทศไทยว่ามีด้วยกันหลายวิธี เช่น วิธีการสอนแบบไวยากรณ์การแปล วิธีสอนแบบตรง วิธีสอนแบบฟัง-พูด วิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา แต่วิธีที่ได้รับความนิยมมากที่สุดในปัจจุบันคือ วิธีสอนตามแนวการสอนเพื่อการสื่อสาร ซึ่งมีลักษณะวิธีสอนขั้นตอนการสอน และกิจกรรมการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ดังรายละเอียดต่อไปนี้

วิธีสอนตามแนวเพื่อการสื่อสาร (The communicative Approach) วิธีสอนแบบนี้มีพื้นฐานมาจากแนวคิดภาษา คือ เครื่องมือในการสื่อสารและเป้าหมายของการสอนภาษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการสื่อสาร โดยนำภาษาไปใช้ได้ในสถานการณ์จริง

ขั้นตอนในการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

สมิตรา อังวัฒนกุล (2540 อ้างถึงใน ธนากร ทองประยูร, 2551) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับขั้นตอนในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร โดยแบ่งการสอนออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้คือ

1. ขั้นตอนเสนอเนื้อหา (Presentation or Introducing New Language Item) ในขั้นตอนนี้ผู้เรียนจะเรียนรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมาย และวิธีการใช้ภาษาที่เหมาะสมกับสถานการณ์ควบคู่ไปกับการเรียนรู้กฎเกณฑ์ภาษาโดยดำเนินการ ดังนี้

1.1 ผู้สอนเสนอบริบทหรือสถานการณ์แก่ผู้เรียน โดยอาจใช้รูปภาพและกิจกรรมการเล่าเรื่องหรืออ่านบทสนทนาหรือเรื่องราวให้นักเรียนฟัง เนื้อหาที่ใช้ควรมีคำศัพท์หรือรูปแบบ

ของภาษาที่ต้องการสอน และตรวจสอบแทรกคำศัพท์ที่ผู้เรียนเคยเรียนมาบ้างแล้ว เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเรื่องราวที่ครูเล่าง่ายขึ้น

1.2 กระตุ้นการเรียนรู้ (Elicitation) เป็นการตรวจสอบว่าผู้เรียนเข้าใจเรื่องที่ฟังหรืออ่านระดับใดด้วยการตั้งคำถามให้ตอบหรือกระตุ้นให้ผู้เรียนพูด ถ้าผู้เรียนตอบคำถามได้ผู้สอนไม่ควรเสียเวลากับการนำเสนอเนื้อหามากนัก แต่ถ้าผู้เรียนตอบได้เป็นจำนวนน้อยให้ผู้สอนพิจารณาว่าจำเป็นที่ต้องสอนหรืออธิบายเนื้อหาภาษาหรือไม่ ในการสอนหรืออธิบายเนื้อหาดังกล่าวผู้สอนต้องอธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจอย่างชัดเจนว่าเนื้อหาภาษามีรูปแบบวิธีการใช้และความหมายอย่างไร

2. ขั้นตอนการฝึก (Practice/Controlled Practice) เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนฝึกใช้ภาษาที่เพิ่งเรียนรู้ใหม่โดยผู้สอนเป็นผู้นำในการฝึก การฝึกผู้เรียนแบบควบคุมนี้เป็นการฝึกผู้เรียนทั้งชั้นฝึกเป็นกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย และฝึกทีละคน การฝึกแบบนี้เน้นที่ความถูกต้องของรูปแบบภาษาเป็นสิ่งสำคัญ จึงควรใช้เวลาเพียงเล็กน้อย

3. ขั้นตอนการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Production/ Free Practice) เป็นการฝึกใช้ภาษาที่เชื่อมโยงระหว่างการเรียนรู้ภาษาในชั้นเรียนกับการนำไปใช้จริงนอกชั้นเรียน โดยผู้สอนเป็นผู้แนะนำ วิธีฝึกซึ่งอยู่ในรูปแบบการทำกิจกรรมต่างๆ เช่น การมีปฏิสัมพันธ์ การมีส่วนร่วม การพัฒนากระบวนการความคิด โดยผู้สอนเป็นผู้ริเริ่มหรือจัดการขั้นเริ่มต้นของกิจกรรมให้ เช่น การอธิบายการทำกิจกรรมจัดกลุ่มผู้เรียน หลังจากนั้นผู้เรียนจะเป็นผู้ทำกิจกรรมเอง ผู้เรียนสามารถใช้ภาษานอกเหนือรูปแบบที่กำหนดไว้ได้ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีโอกาสนำความรู้ทางภาษามาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ในขั้นนี้

ผู้สอนจำเป็นต้องเข้าใจขั้นตอนในการดำเนินการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเป็นอย่างดี เพื่อนำมาปรับใช้ในการสอนในทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน โดยเริ่มจากการสร้างพื้นฐานให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในภาษาที่จะสื่อสารในขั้นตอนนำเสนอเนื้อหา สร้างความมั่นใจให้ผู้เรียนมีความกล้าในการสื่อสารในขั้นการฝึกและขั้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร เมื่อผู้เรียนพร้อมที่จะสื่อสารอย่างมีความหมาย ผู้สอนต้องเปลี่ยนบทบาทโดยให้ผู้เรียนทำหน้าที่เป็นผู้นำในการใช้ภาษา ด้วยการทำกิจกรรมต่างๆ ที่ครูผู้สอนจัดขึ้น ดังนั้น ครูผู้สอนจึงควรมีความรู้ในเรื่องกิจกรรมทางภาษาที่หลากหลาย เพื่อสร้างแรงจูงใจในการทำกิจกรรมให้ผู้เรียนมีความต้องการใช้ภาษาในการสื่อความหมายในสถานการณ์ต่างๆ อย่างถูกต้องและเรียนอย่างสนุกสนาน

กิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

Johnson & Morrow K. (1981) กล่าวว่าควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรูปแบบบูรณาการต้องให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกฝนทำกิจกรรมการใช้ภาษาที่มีลักษณะเหมือนในชีวิตประจำวันมากที่สุด เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ได้สถานการณ์จริง

Harmer (1993) ได้กล่าวสรุปเกี่ยวกับลักษณะกิจกรรมเพื่อการสื่อสารว่า ควรจะต้องเป็นกิจกรรมที่มีความน่าสนใจ และกระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ทางภาษาที่เรียน มาปรับใช้ได้อย่างเหมาะสมและหลากหลาย อีกทั้งผู้สอนควรต้องเลือกกิจกรรมให้มีความเหมาะสมกับเนื้อหาที่จะสอน และวัยของผู้เรียน

Savignon (1997) ได้กล่าวว่าการจัดกิจกรรมการสอนภาษามีจุดมุ่งหมายที่จะให้ผู้เรียนมีความต้องการสื่อสารด้วยบรรยากาศที่สนุกสนาน โดยผู้สอนจะต้องมีความรู้และทักษะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการสอนภาษาที่หลากหลายและมีลักษณะเป็นกิจกรรมเพื่อการสื่อสาร

ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช (2544) กล่าวว่าลักษณะของผู้เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาเป็นวัยที่ชอบศึกษาค้นคว้า อยากรู้อยากเห็น ดังนั้นวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับนี้ต้องใช้วิธีเรียนปนเล่น เพื่อให้เด็กไม่เบื่อหน่ายการเรียน มองเห็นการใช้ภาษาเป็นเรื่องสนุกสนาน ทำท่ายและได้ฝึกการใช้ทักษะภาษาโดยไม่รู้ตัว และเป็นการสร้างเจตนาที่ดีให้ผู้เรียน กิจกรรมที่ได้รับความนิยมในการสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาได้แก่ การใช้เพลง เกมภาษา บทบาทสมมติ สถานการณ์จำลอง การสัมภาษณ์ และการทำโครงการ เป็นต้น

สรุปได้ว่ากิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในปัจจุบัน ต้องการเน้นให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้ ดังนั้นครูผู้สอนจำเป็นต้องเลือกใช้วิธีสอนและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย ความสนใจและความสามารถของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีเจตนาที่ดีต่อภาษาและเกิดการพัฒนาการเรียนภาษาอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่เพียงแต่วิธีจัดการเรียนรู้เท่านั้นที่จะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียน

วิธีการสอนภาษาอังกฤษ

จะเห็นได้ว่าวิธีการสอนภาษาต่างประเทศมีอยู่มากมาย บ้างเน้นที่ขั้นตอนการสอนและเทคนิคการสอน บ้างเน้นที่เนื้อหาที่จะนำมาสอน และแบบที่ไม่มีขั้นตอนหรือเนื้อหาที่แน่นอนแต่เน้นที่ผลปลายทางของการเรียนรู้ (Learning Outcome)

พรสวรรค์ สิปโป (2550) ได้กล่าวถึงวิธีการสอนภาษาอังกฤษไว้ทั้งหมด 13 วิธี ดังต่อไปนี้

1. วิธีสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร เป็นการสอนภาษาตามกระบวนการความคิดของผู้เรียน โดยเริ่มจากการฟัง ไปสู่การพูด การอ่าน และการเขียน วิธีนี้เป็นการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยจะเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกพูดและฟัง แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน

2. วิธีสอนโดยใช้โครงงาน เป็นวิธีการสอนที่เน้นการส่งเสริมการคิด ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนจะได้เรียนรู้จากการวางแผน ปฏิบัติ และการสรุปผลด้วยตนเอง โดยใช้วิธีที่หลากหลาย

3. วิธีสอนแบบร่วมมือ เป็นวิธีการสอนที่ส่งเสริมทักษะและกระบวนการ เน้นการทำงานเป็นกลุ่ม โดยแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มย่อย ร่วมกันปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายร่วมกัน

4. วิธีสอนแบบบูรณาการ เป็นวิธีการสอนที่เน้นการเชื่อมโยงความรู้ในสาขาวิชาต่างๆ เข้าด้วยกัน เกิดความรู้แบบองค์รวมตลอดจนความสามารถในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้
  5. วิธีสอนโดยการสร้างองค์ความรู้ เป็นวิธีการสอนที่ให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตัวเอง โดยเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่เข้าด้วยกัน โดยผู้สอนจะต้องจัดกิจกรรมที่เหมาะสม องค์ความรู้จะเกิดขึ้นในขณะที่ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรม
  6. วิธีสอนโดยการตอบสนองด้วยท่าทาง เป็นวิธีการสอนที่ยึดทฤษฎีการรับรู้ภาษาแม่ ซึ่งยึดหลักว่าการรับรู้ภาษาแม่ของเด็กเกิดจากการตอบสนองคำสั่งของพ่อแม่ โดยจะให้ผู้เรียนฟังคำสั่ง พร้อมกับตอบสนองด้วยท่าทางที่เหมาะสม
  7. วิธีสอนแบบเล่าเรื่องโดยการตอบสนองด้วยท่าทาง เป็นวิธีการสอนที่ต่อยอดมาจากวิธีสอนโดยการตอบสนองด้วยท่าทาง มาใช้ในการสอนเล่านิทาน โดยการนำคำศัพท์ที่เรียนมาเล่านิทาน และยังเป็น การขยายวงคำศัพท์ของผู้เรียนอีกด้วย ในการเรียนรู้ผู้เรียนจะได้ ฟัง ดู แสดงท่าทาง เล่าเรื่องและเขียนนิทานที่ได้ฟัง
  8. วิธีสอนภาษาที่เน้นเนื้อหา เป็นวิธีการสอนที่ยึดหัวข้อหรือแก่นสาระเป็นหลัก นั่นคือ ผู้เรียนใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ และในขณะเดียวกันก็พัฒนาทักษะด้านการสื่อสารไปด้วย
  9. วิธีสอนตามแนววัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT) เป็นนวัตกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมุ่งเน้นความถนัดและแตกต่างของแต่ละบุคคล เป็นวิธีการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์จากการรับรู้ประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรม รู้จักสังเกตข้อมูลอย่างไตร่ตรอง เชื่อมโยงความรู้ใหม่ และประสบการณ์เดิม แล้วนำไปบูรณาการมาเป็นความคิดรวบยอด แล้วจึงลงมือปฏิบัติ
  10. วิธีสอนโดยการแสดงบทบาทสมมติ เป็นวิธีการสอนที่กำหนดบทบาทให้ผู้เรียนอยู่ในสถานการณ์ต่างๆ และแสดงบทบาทที่ได้รับมอบหมาย โดยจะช่วยให้ผู้เรียนได้เข้าใจถึงความรู้สึกนึกคิด และพฤติกรรมของบทบาทสมมติที่แสดงอีกด้วย
  11. วิธีสอนแบบ SQ3R เป็นวิธีการสอนทักษะการอ่านบทความที่ยาวและซับซ้อน เน้นให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อเรื่องและสามารถจำข้อความสำคัญที่อ่านได้ เป็นการฝึกให้อ่านแบบกวาดตา รู้จักตั้งคำถาม บันทึกข้อมูล พร้อมกับมีการทบทวน
  12. วิธีสอนแบบ KWL เป็นวิธีการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนมีทักษะกระบวนการในการอ่าน มีการวางแผน ตั้งจุดมุ่งหมายว่าตนเองต้องการอะไรและตรวจสอบว่าบรรลุเป้าหมายที่ตนวางไว้หรือไม่
- โสฬศ สาดพร (2555) ได้กล่าวถึงวิธีสอนที่เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายไว้ในคู่มือการศึกษา ชุมติวิชา ภาษาศาสตร์เบื้องต้น มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช โดยได้นำเสนอไว้ดังนี้
1. วิธีการสอนไวยากรณ์และการแปล (Grammar-Translation Method) เป็นวิธีการสอนที่เน้นกฎไวยากรณ์และใช้การแปลเป็นสื่อให้นักเรียนเข้าใจบทเรียน ครูจะบอกและอธิบายกฎเกณฑ์ตลอดจนข้อยกเว้นต่างๆ นักเรียนจะต้องท่องจำกฎเกณฑ์ตลอดจนข้อเฉพาะต่าง ๆ ทางไวยากรณ์

และทำแบบฝึกหัดที่สอดคล้องกับเกณฑ์ไวยากรณ์นั้น ๆ ในด้านการสอนคำศัพท์ครูก็จะสอนครั้งละหลาย ๆ คำ โดยบอกคำแปลภาษาไทยแต่จะไม่ได้ฝึกให้นักเรียนนำคำศัพท์เหล่านั้นมาใช้ในรูปประโยคต่างๆ จากนั้นก็จะให้นักเรียนจดลงในสมุดศัพท์เป็นคำๆ ไป บอกความหมายของคำศัพท์ และบางครั้งก็มีการเขียนคำอ่านไว้ด้วย ในการสอนครูจะเน้นทักษะการอ่านและการเขียน เวลาวัดผลก็จะเน้นความรู้ ความจำ คำศัพท์ กฎเกณฑ์ และความสามารถในการแปลเป็นหลัก วิธีการสอนแบบนี้ครูจะเป็นผู้มีบทบาทสำคัญมาก นักเรียนเป็นเพียงผู้รับฟัง

2. วิธีสอนแบบตรง (Direct Method) เป็นวิธีการสอนที่เน้นทักษะการฟัง และพูดให้เกิดความเข้าใจ แล้วจึงฝึกทักษะการอ่านและการเขียน โดยมีความเชื่อว่าเมื่อนักเรียนสามารถฟังและพูดได้แล้ว ก็สามารถอ่านและเขียนได้ง่ายและเร็วขึ้น ดังนั้นบทเรียนส่วนใหญ่จะประกอบไปด้วยกิจกรรมที่เป็นบทสนทนาเปิดโอกาสให้ได้ใช้ภาษาเต็มที่ ครูจะมีหน้าที่คอยกระตุ้นให้นักเรียนได้พูดโต้ตอบและสร้างสภาพแวดล้อมหรือใช้สื่อประกอบการสอนที่เอื้อต่อบรรยากาศการเรียนการสอน รูปแบบการจัดการเรียนแบบนี้จะไม่เน้นไวยากรณ์ หรือกฎเกณฑ์มากนักการสอนศัพท์ก็จะใช้การอธิบายคำศัพท์นั้น ๆ เป็นภาษาอังกฤษโดยอาจจะใช้สื่อหรือของจริงมาประกอบ การวัดผลจึงเน้นที่การฟังและพูด เช่นการปฏิบัติตามคำสั่ง การสนทนาเป็นคู่ การเขียนตามคำบอก เป็นต้น

3. วิธีสอนแบบฟัง-พูด (Audio – Lingual Method) เป็นวิธีการสอนตามหลักภาษาศาสตร์และวิธีสอนตามแนวโครงสร้าง เป็นการสอนตามหลักธรรมชาติ คือ ฟัง พูด อ่านและเขียน สอนครบองค์ประกอบลำดับจากง่ายไปหายาก ผู้เรียนจะต้องฝึกภาษาที่เรียนซ้ำ ๆ จนเกิดเป็นนิสัย สามารถพูดได้อย่างอัตโนมัติ ผู้สอนจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษาที่เรียนให้แก่ผู้เรียน ในการเลียนแบบผู้เรียนเป็นผู้ลอกเลียนแบบและปฏิบัติตามผู้สอนจากสิ่งที่ย่างไปหาสิ่งที่ยาก โดยครูจะจัดนำคำศัพท์และประโยคมาสร้างเป็นรูปประโยคให้นักเรียนพูดตามตนซ้ำๆ กันในรูปแบบต่างๆ กัน เน้นการฝึกที่มุ่งเรื่องการฝึกรูปประโยคมากกว่าประโยชน ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าการสอนตามวิธีนี้เป็นการสอนที่มีใช้เพื่อการสื่อความหมายในชีวิตจริงแต่เป็นเพียงการเรียนภาษาในห้องเรียนเท่านั้น

4. วิธีการเรียนรู้ภาษาแบบชุมชน (Community Language Learning) วิธีการเรียนรู้นี้เกิดขึ้นโดยเริ่มจากแนวคิดที่ว่า การแสดงออกทางภาษาขึ้นอยู่กับความเข้าใจ กฎเกณฑ์ เมื่อผู้เรียนมีความเข้าใจรูปแบบของภาษาและความหมายแล้วก็จะสามารถใช้ภาษาได้ การสอนจึงมุ่งฝึกทักษะทุกด้านตั้งแต่เริ่มสอนโดยไม่จำเป็นต้องฝึกฟังและพูดให้ดีก่อนแล้วจึงอ่านและเขียนตามวิธีสอนแบบฟัง-พูด (Audio – Lingual Method) ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการที่แตกต่างของผู้เรียน ถ้าผู้เรียนต้องการฝึกทักษะการอ่านมากกว่าทักษะอื่น ทักษะนี้ก็มาก่อนได้ เป็นการสอนที่สนับสนุนให้ผู้เรียนใช้ความคิด สติปัญญาและมีความรู้สึกที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ใช้ภาษาไทยช่วยอธิบายเพื่อให้นักเรียนเข้าใจได้รวดเร็ว การสอนแบบนี้จะคล้ายกับวิธีสอนไวยากรณ์และการแปลตรงที่เน้น

ความเข้าใจและกฎเกณฑ์ไวยากรณ์ แต่ต่างกันที่ให้ความสำคัญของการฟัง-พูด การวัดและประเมินผล ในด้านภาษาของนักเรียนนั้นคือ ความคล่องแคล่วในการใช้ภาษาแต่ละชั้นตอน

5. วิธีสอนแบบเงียบ (Silent Way Method) จากวิวัฒนาการสอนภาษาอังกฤษ จะเห็นว่าผู้เรียน เริ่มมีบทบาทจากการเป็นผู้รับเพียงฝ่ายเดียวมาเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการสอนมากขึ้นเป็นลำดับ การสอนเปลี่ยนจากยึดครูเป็นศูนย์กลางมาเป็นยึดผู้เรียนเป็นหลัก ผู้สอนพยายามให้ผู้เรียนมีโอกาส ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองตามความสามารถของแต่ละบุคคลให้ได้มากที่สุด ซึ่งครูผู้สอนอาจจะเตรียม เอกสารแนะแนวทางซึ่งให้ผู้เรียนหาคำตอบได้ด้วยตนเอง โดยวิธีนี้ผู้สอนจะต้องพูดให้น้อยที่สุด โดยใช้ แท่งไม้ที่มีสีและขนาดต่างๆหรือแผนภูมิที่ใช้สีต่างๆเป็นรหัส แต่ละแผนภูมิใช้ในการแสดง การออกเสียง คำศัพท์ และไวยากรณ์

6. วิธีสอนแบบการตอบสนองด้วยท่าทาง (Total Physical Response Method) แนวการสอน แบบนี้ให้ความสำคัญต่อการฟังเพื่อความเข้าใจเมื่อผู้ฟังเข้าใจเรื่องที่ฟังอยู่และสามารถปฏิบัติตามได้ ก็จะช่วยให้อ่านได้ดีในระยะแรกของการเรียนการสอน ผู้เรียนไม่ต้องพูดแต่เป็นเพียงฟังและทำตาม ผู้สอน เป็นผู้กำกับพฤติกรรมของผู้เรียนทั้งหมด และเมื่อเรียนไปได้ระยะหนึ่งและพร้อมที่จะพูด ก็จะเป็นผู้ออกคำสั่งเองแล้วเรียนอ่านและเขียนต่อไป ภาษาที่นำมาใช้ในการสอนเน้นที่ภาษาพูด เน้นเรื่องโครงสร้างทางไวยากรณ์ และคำศัพท์มากกว่าด้านอื่น ๆ โดยอิงอยู่กับประโยคคำสั่ง ผู้เรียน จะเข้าใจความหมายได้อย่างชัดเจนจากการแสดงท่าทางและผู้สอนทราบได้ทันทีว่าผู้เรียนเข้าใจ หรือไม่จากการสังเกตการณ์ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้เรียน ดังนั้นเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการสอน แบบนี้ในขั้นตอนแรก ๆ ผู้สอนต้องปฏิบัติไปพร้อมๆ กับผู้เรียนด้วย ต่อมาจึงจะสั่งผู้เรียนเท่านั้นและ รู้จักเรียงเรียงจัดลำดับคำสั่งจากง่ายไปหายากและไม่ควรให้คำสั่งใหม่เร็วเกินไป ควรให้คำสั่งใหม่ ครั้งละ 3 คำสั่ง และเมื่อผู้เรียนเข้าใจแล้วจึงให้คำสั่งใหม่อีกครั้งละ 3 คำสั่ง เช่น Walk to the door. Touch the door. Go back to your seat. คำสั่งที่ยากขึ้น เช่น Pam, go to the window แล้วพูดกับนักเรียนทั้งห้องว่า If Pam goes to the window, class stand up, please. Take out the book. Read the book. เป็นต้น

7. วิธีการสอนแบบเสนอแนะ (Suggestopedia Method) เป็นวิธีการสอนที่ใช้ในการสอน ภาษาต่างประเทศ โดยเน้นการใช้บรรยากาศในสภาวะที่ผ่อนคลายเพื่อให้ผู้เรียนรู้สึกสงบ สามารถ ใช้สมองคิดและจดจำสิ่งต่างๆได้อย่างมีประสิทธิภาพ

8. วิธีสอนแบบธรรมชาติ (Natural Method) วิธีการสอนแนวนี้จะคล้ายกับวิธีการสอนแบบตอบสนอง ด้านกายภาพ ซึ่งเป็นลักษณะเดียวกันกับการที่เด็กเรียนภาษาแม่ โดยเน้นทักษะการรับสาร ด้วยการฟัง ก่อนการส่งสาร โดยผู้เรียนอาจไม่สามารถพูดหรือเขียนได้ในระยะแรก เมื่อได้รับ ข้อมูลภาษาจนพอที่จะเข้าใจได้และมากพอก็จะสามารถพูดสื่อสารได้เอง

9. วิธีการสอนแบบเน้นสถานการณ์ (Situational Approach) ในช่วงสมัยก่อนปี 1970 การสอนภาษาต่างประเทศมักเน้นไปที่วิธีสอน คือ จะสอนอย่างไรมากกว่าจะสอนอะไร วิธีการสอนนี้ มีการกำหนดเนื้อหาที่จะสอนในรูปแบบการใช้ภาษาในสถานการณ์ เช่น การแนะนำตนเอง การ ทักทาย การขอโทษ

10. วิธีการสอนที่เน้นชิ้นงานภาษาอังกฤษ เป็นผลมาจากแนวคิดทางด้านการออกแบบหลักสูตรการ เรียนการสอนภาษาต่างประเทศแบบใช้ชิ้นงานเป็นหลัก โดยจะถือว่าชิ้นงานเป็นกิจกรรมหลัก ในการเรียนการสอนแต่ละบท โดยจะต้องมีความชัดเจนทั้งเป้าหมายในการทำ กระบวนการที่จะทำ ลำดับขั้นตอนในการทำ เวลาในการทำ เกณฑ์ของชิ้นงาน วิธีในการทำ การวัดผลชิ้นงาน การมีส่วนร่วม ในการทำงานของนักเรียน อุปกรณ์ โดยต้องเน้นให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารได้เพื่อทำชิ้นงานให้สำเร็จ

11. วิธีสอนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach) จากข้อเท็จจริง พบว่า ถึงแม้ผู้เรียนจะเรียนรู้โครงสร้างของภาษามาแล้วเป็นอย่างดีแต่ก็ยังไม่สามารถพูดได้ หรือสื่อสารได้ดั่งนักด้วยเหตุผลนี้นักภาษาศาสตร์และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนภาษาต่างประเทศ ได้เสนอแนวการสอนแบบใหม่ คือ การสอนเพื่อการสื่อสารโดยมีความเชื่อว่าภาษาไม่ได้เป็นเพียง ระบบไวยากรณ์ที่ประกอบด้วยเสียง ศัพท์และโครงสร้างเท่านั้น แต่ภาษาคือระบบที่ใช้ในการสื่อสาร ดังนั้นการสอนจึงควรให้ผู้เรียนสามารถนำภาษาไปใช้ในการสื่อสารได้ไม่ควรสอนให้รู้เฉพาะรูปแบบ หรือโครงสร้างของภาษาเท่านั้นทั้งนี้เพราะเราใช้ภาษาเป็นสื่อเพื่อทำหน้าที่แลกเปลี่ยนกันและ จะต้องใช้ภาษาให้เหมาะสมตามสภาพสังคมด้วย

จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นว่า มีวิธีการสอนภาษาอังกฤษได้หลากหลายวิธี ซึ่งแต่ละวิธีการ สอนก็มีลักษณะเฉพาะ บางวิธีไม่มีลำดับขั้นและวิธีการสอนที่ชัดเจน เป็นเพียงแค่แนวคิดที่มุ่งไป ที่ผลลัพธ์ของการเรียนรู้มากกว่า มีลักษณะโดยครูแต่ละท่านก็จะเลือกวิธีที่เหมาะสมกับบทเรียน และความถนัดของผู้สอน เพื่อให้ตอบโจทย์และความต้องการของผู้เรียน ซึ่งบางทีอาจมีการใช้วิธีการ สอนแบบผสมเพื่อให้เกิดการบูรณาการในการเรียนรู้และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์การเรียนรู้

การจัดทำแผนการเรียนรู้หรือแผนการสอน

แผนการสอน คือ การนำวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์ที่ต้องทำการสอน ตลอดภาคเรียนมาสร้างเป็น แผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อ อุปกรณ์การสอน การวัดและการประเมินผล สำหรับ เนื้อหาสาระและจุดประสงค์การเรียนการสอนย่อยๆ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือจุดเน้น ของหลักสูตร สภาพผู้เรียน ความพร้อมของโรงเรียนในด้านวัสดุอุปกรณ์ และตรงกับชีวิตจริง ในท้องถิ่น ซึ่งถ้ากล่าวอีกนัยหนึ่ง แผนการสอนคือ การเตรียมการสอนเป็นลายลักษณ์อักษรไว้ ล่วงหน้า หรือ คือการบันทึกการสอนตามปกตินั่นเอง (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2545)

นิคม ชมพูหลง (2545) ให้ความหมายของแผนการสอนว่า แผนการสอน หมายถึง แผนการหรือโครงการที่จัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อใช้ในการปฏิบัติการสอนในรายวิชาใดวิชาหนึ่ง เป็นการเตรียมการสอนอย่างมีระบบและเป็นเครื่องมือช่วยให้ครูพัฒนาการจัดการเรียนการสอนไปสู่จุดประสงค์และจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สถาบันพัฒนาความก้าวหน้า (2545) ได้ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ว่าเป็นแผนงานหรือโครงการที่ครูผู้สอนได้เตรียมการจัดการเรียนรู้ไว้ล่วงหน้าเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อใช้ปฏิบัติการเรียนรู้ในรายวิชาใดวิชาหนึ่งอย่างเป็นระบบระเบียบ โดยใช้เป็นเครื่องมือสำหรับจัดการเรียนรู้เพื่อนำผู้เรียนไปสู่จุดประสงค์การเรียนรู้และจุดหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

กรมวิชาการ (2545) ได้ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ คือผลของการเตรียมการวางแผนการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบโดยนำสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ คำอธิบายรายวิชา และกระบวนการเรียนรู้ โดยเขียนเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ให้เป็นไปตามศักยภาพของผู้เรียน

การวางแผนการจัดการเรียนรู้

การวางแผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การตีความหมายของหลักสูตร และการกำหนดรายละเอียดของหลักสูตรที่จะต้องนำมาจัดการเรียนการสอน ให้แก่ผู้เรียน ผลจากการวางแผนจะได้คู่มือที่ใช้เป็นแนวทาง เรียกว่ากำหนดการสอน ประกอบด้วยกิจกรรม ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2544)

1. ศึกษาวิเคราะห์หลักสูตร ได้แก่ หลักการ จุดหมาย โครงสร้าง เวลาเรียนแนวดำเนินการในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ตอบสนองจุดประสงค์การเรียนรู้ และจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การวัดและการประเมินการเรียน คำอธิบายในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ ซึ่งระบุเนื้อหาที่ต้องให้นักเรียนได้เรียน ตามลำดับขั้นตอนกระบวนการที่ต้องให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติ และจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดการเรียนรู้

2. ศึกษาความสอดคล้องสัมพันธ์กันกับองค์ประกอบแต่ละส่วนของหลักสูตร

3. ลำดับความคิดรวบยอดที่จัดให้นักเรียนแต่ละระดับชั้นได้เรียนรู้ก่อนหลัง โดยพิจารณาขอบข่ายเนื้อหา และกิจกรรมที่กำหนดไว้ในคำอธิบายรายวิชา

4. กำหนดผลที่ต้องการให้เกิดกับนักเรียน เมื่อได้เรียนรู้ความคิดรวบยอดแต่ละเรื่องแล้ว

5. กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนตามลำดับขั้นตอนที่กำหนดไว้ในคำอธิบายรายวิชา หรืออาจพิจารณาจากกิจกรรมที่เหมาะสมกับเนื้อหาสาระ

6. กำหนดเวลาเรียนให้เหมาะสมกับขอบข่ายเนื้อหาสาระหรือความคิดรวบยอด จุดประสงค์การเรียนรู้และกิจกรรมที่กำหนดไว้

7. รวบรวมรายละเอียดตามกิจกรรมข้อ 1 - 6 จัดทำเป็นเอกสารที่เรียกว่ากำหนดการสอน หรือแนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ใช้เป็นแนวทางในการเตรียมแผนการสอนต่อไป

รายละเอียดแผนการเรียนรู้

แผนการเรียนรู้ (Lesson Plan) ประกอบด้วย 9 หัวข้อ โดยการบูรณาการของหน่วยศึกษานิเทศก์ (สำลี รักสุทธีและคณะ, 2544)

1. สารสำคัญ (Concept) เป็นความคิดรวบยอดหรือหลักการของเรื่องหนึ่งที่ต้องการให้เกิดกับนักเรียน เมื่อเรียนตามแผนการสอนแล้ว

2. จุดประสงค์การเรียนรู้ (Learning Objective) เป็นการกำหนดจุดประสงค์ที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อเรียนจบตามแผนการสอนแล้ว โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

2.1 พุทธิพิสัย (Cognitive) คือ จุดประสงค์ที่เน้นความสามารถทางสมอง ความรู้ในเนื้อหา และทฤษฎี

2.2 ทักษะพิสัย (Skill) คือ จุดประสงค์ที่เน้นความสามารถทางปฏิบัติ

2.3 จิตพิสัย (Affective) คือ จุดประสงค์ที่เน้นคุณธรรม และจิตใจ

3. เนื้อหา (Content) เป็นเนื้อหาที่จัดกิจกรรมและต้องการให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้

4. กิจกรรมการเรียนการสอน (Instructional Activities) เป็นการสอนขั้นตอนหรือกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งนำไปสู่จุดประสงค์ที่กำหนด

5. สื่อและอุปกรณ์ (Instructional Media) เป็นสื่อ และอุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนที่กำหนดไว้ในแผนการสอน

6. การวัดผลและประเมินผล (Measurement and Evaluation) เป็นการกำหนดขั้นตอนหรือวิธีการวัดและประเมินผล ว่านักเรียนบรรลุจุดประสงค์ตามที่ระบุไว้ในกิจกรรมการเรียนการสอนแยกเป็นก่อนสอน ระหว่างสอน และหลังสอน

7. กิจกรรมเสนอแนะ เป็นกิจกรรมที่บันทึกการตรวจแผนการสอน

8. ข้อเสนอแนะของผู้บังคับบัญชา เป็นการบันทึกตรวจแผนการสอนเพื่อเสนอแนะหลังจากได้ตรวจสอบความถูกต้อง การกำหนดรายละเอียดในหัวข้อต่างๆในแผนการสอน

9. บันทึกการสอน เป็นการบันทึกของผู้สอน หลังจากนำแผนการสอนไปใช้แล้วเพื่อเป็นการปรับปรุงและใช้ในคราวต่อไป มี 3 หัวข้อ คือ

9.1 ผลการเรียนรู้ เป็นการบันทึกผลการเรียนด้านสุขภาพและปริมาณทั้ง 3 ด้าน คือด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย ซึ่งกำหนดในขั้นกิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมิน

9.2 ปัญหาและอุปสรรค เป็นการบันทึกปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในขณะสอน ก่อนสอน และหลังทำการสอน

9.3 ข้อเสนอแนะ / แนวทางแก้ไข เป็นการบันทึกข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปรับปรุงการเรียนการสอน ให้เกิดการเรียนรู้ บรรลุจุดประสงค์ของบทเรียนที่หลักสูตรกำหนด

การบริหารจัดการชั้นเรียน

ความหมายของการบริหารจัดการชั้นเรียน การจัดการชั้นเรียนในความหมายโดยทั่วไป คือ การจัดสภาพของห้องเรียน ที่ส่วนใหญ่เข้าใจกันว่า เป็นการจัดตกแต่งห้องเรียนทางวัตถุหรือทางกายภาพให้มีบรรยากาศ น่าเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนเท่านั้น แต่ถ้าจะพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบแล้ว การจัดการชั้นเรียนนั้น ครูจะต้องมีภาระหน้าที่มากมายหลายด้าน

สุรงค์ โคว์ตระกูล (2548) ได้อธิบายความหมายของการจัดการห้องเรียนอย่างมีประสิทธิภาพว่า หมายถึงการสร้างและการรักษาสิ่งแวดล้อมของห้องเรียนเพื่อเอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน หรือหมายถึงกิจกรรมทุกอย่างที่ครูทำเพื่อจะช่วยให้การสอนมีประสิทธิภาพและนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

การจัดการชั้นเรียนมีความหมายกว้าง นับตั้งแต่การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพในห้องเรียน การจัดการกับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียน การสร้างวินัยในชั้นเรียน ตลอดจนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู และการพัฒนาทักษะการสอนของครูให้สามารถกระตุ้นพร้อมทั้งสร้างแรงจูงใจในการเรียน เพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประเภทของบรรยากาศในชั้นเรียน

สามารถแบ่งประเภทของบรรยากาศในชั้นเรียนได้ 2 ประเภทคือ

1. บรรยากาศทางกายภาพ (Physical Atmosphere)

บรรยากาศทางกายภาพหรือบรรยากาศทางด้านวัตถุ หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ภายในห้องเรียนให้เป็นระเบียบเรียบร้อย น่าดู มีความสะอาด มีเครื่องใช้ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่จะส่งเสริมให้การเรียนของนักเรียนสะดวกขึ้น เช่น ห้องเรียนมีขนาดเหมาะสม แสงเข้าถูกทาง และมีแสงสว่างเพียงพอ กระจกหน้าต่างมีขนาดเหมาะสม โต๊ะเก้าอี้มีขนาดเหมาะสมกับวัยนักเรียน เป็นต้น

2. บรรยากาศทางจิตวิทยา (Psychological Atmosphere)

บรรยากาศทางจิตวิทยา หมายถึง บรรยากาศทางด้านจิตใจที่นักเรียนรู้สึกสบายใจ มีความอบอุ่น มีความเป็นกันเอง มีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน และมีความรักความศรัทธาต่อผู้สอน ตลอดจนมีอิสระใน ความกล้าแสดงออกอย่างมีระเบียบวินัยในชั้นเรียน

การจัดบรรยากาศทางด้านจิตวิทยาหรือทางด้านจิตใจ จะช่วยสร้างความรู้สึกรักให้นักเรียนเกิดความสบายใจในการเรียน ปราศจากความกลัวและวิตกกังวล มีบรรยากาศของการสร้างสรรค์ไร้ความสนใจ ให้นักเรียนร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยความสุข นักเรียนจะเกิดความรู้เช่นนี้ขึ้นอยู่กับ “ครู” เป็นสำคัญ ในข้อเหล่านี้

1. บุคลิกภาพของครู สภาพบรรยากาศของห้องเรียนมีส่วนสัมพันธ์กับบุคลิกภาพของครู ครูที่มีบุคลิกภาพดี เช่น การแต่งกาย การยืน การเดิน ท่าทาง น้ำเสียง การใช้คำพูด การแสดงออกทางสีหน้า แววตา และอื่นๆ เหมาะสมกับการเป็นครู จะช่วยส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ได้ดี บุคลิกภาพของครูมีผลต่อความรู้สึกของนักเรียน

2. พฤติกรรมการสอนของครู พฤติกรรมการสอนของครูมีบทบาทในการสร้างความรู้สึที่ดีให้แก่ นักเรียน เช่นเดียวกับบุคลิกภาพของครูในการสอนครูต้องใช้เทคนิคและทักษะการสอนที่สอดคล้องเหมาะสมกับนักเรียนและบทเรียนเพื่อให้ นักเรียนเกิดความรู้ เจตคติ และทักษะตามที่หลักสูตรกำหนด พฤติกรรมของครูควรเป็นดังนี้

2.1 ตอบสนองพฤติกรรมของนักเรียนโดยใช้เทคนิคการเสริมแรงที่เหมาะสม เช่น ใช้วาจา ใช้ท่าทาง ให้รางวัล และสัญลักษณ์ต่าง ๆ ตลอดจนให้ทำกิจกรรมที่นักเรียนชอบ ครูควรเสริมแรงให้ทั่วถึงและเหมาะสม

2.2 เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นและยอมรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน แสดงให้นักเรียนเห็นว่าความคิดของเขามีประโยชน์ พยายามนำความคิดเหล่านั้นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการเรียนรู้

2.3 ฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม การให้ทำงานเป็นกลุ่มจะช่วยให้ นักเรียนรู้จักทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้ใช้ความรู้ ความคิดความสามารถที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ ฝึกการสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและได้ผลงาน นำมาสู่ความภาคภูมิใจในกลุ่มและตนเอง ในการมอบหมายงานให้กลุ่มทำนั้น ครูควรคำนึงถึงความยากง่ายของงาน ความรู้และความสามารถของนักเรียนในกลุ่ม เพื่อให้งานกลุ่มประสบความสำเร็จ เป็นการสร้างความรู้สึทางบวกให้แก่ นักเรียน งานใดที่ครูเห็นว่ายาก ครูควรเข้าไปดูแลกระตุ้นให้นักเรียนช่วยกันคิดแก้ปัญหาในกลุ่มของตน ครูจะต้องมีความอดทนที่จะไม่รีบชี้แนะ หรือบอกวิธีการแก้ปัญหาตรง ๆ ต้องฝึกให้นักเรียนใช้วิธีการต่าง ๆ หลาก ๆ แบบจนสามารถแก้ปัญหาได้สำเร็จ

2.4 ใช้เทคนิคและวิธีสอนที่ไม่ทำให้นักเรียนเบื่อหน่ายในการเรียน ครูควรคิดค้นคว้าและแสวงหาแนวทางวิธีการใหม่ ๆ มาใช้จัดการเรียนการสอน วิธีการสอนควรเป็นวิธีที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง หรือนักเรียนเป็นผู้กระทำกิจกรรม เช่น วิธีการสอนแบบทดลอง แบบแก้ปัญหา แบบแสดงบทบาทสมมุติ แบบสืบสวนสอบสวน แบบแบ่งกลุ่มทำกิจกรรม แบบอภิปราย แบบศูนย์การเรียน ตลอดจนนวัตกรรมการสอนที่น่าสนใจ การจะใช้วิธีสอนแบบใดนั้นครูต้องเลือกให้เหมาะสมกับบทเรียน ระยะเวลา สติปัญญา และวัยของนักเรียน

3. เทคนิคการปกครองชั้นเรียนของครู เทคนิคหรือวิธีการที่ครูใช้ปกครองชั้นเรียนมีส่วนส่งเสริมในการสร้างบรรยากาศทางจิตวิทยา กล่าวคือ ถ้าครูปกครองชั้นเรียนด้วยความยุติธรรม ยึดหลักประชาธิปไตย ใช้ระเบียบกฎเกณฑ์ที่ทุกคนยอมรับ ยินดีปฏิบัติ นักเรียนก็จะอยู่ในห้องเรียนอย่างมีความสุข เกิดความรู้สึที่อบอุ่นพอใจและสบายใจ ในทางตรงกันข้าม ถ้าครูโหด ไม่ยุติธรรม เลือกที่

รักมักที่ซัง ปกครองชั้นเรียนแบบเผด็จการ นักเรียนจะเกิดความรู้สึกไม่ศรัทธาครู ไม่เห็นคุณค่าของระเบียบกฎเกณฑ์ ส่งผลให้นักเรียนไม่สนใจเรียน ไม่อยากมาโรงเรียนในที่สุด ดังนั้นเทคนิควิธีการปกครองชั้นเรียนของครูจึงมีความสำคัญต่อการสร้างบรรยากาศทางจิตวิทยาด้วย กล่าวโดยสรุปได้ว่าการจัดบรรยากาศในชั้นเรียนจะช่วยส่งเสริมและสร้างเสริมผู้เรียนในด้านสติปัญญา ร่างกาย อารมณ์ และสังคมได้เป็นอย่างดี ทำให้นักเรียนเรียนด้วยความสุข รักการเรียน และเป็นคนใฝ่เรียนใฝ่รู้ในที่สุด ส่วนการจัดบรรยากาศทางด้านจิตวิทยา จะมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกที่ดีต่อการเรียนการสอน และเกิดความศรัทธาในครูผู้สอน ดังนั้น ครูผู้สอนจึงควรตระหนักถึงความสำคัญของการสร้างบรรยากาศทางจิตวิทยา โดยปรับบุคลิกภาพความเป็นครูให้เหมาะสมปรับพฤติกรรม การสอน ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี มีเทคนิคในการปกครองชั้นเรียน และสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน

4. สื่อการสอนภาษาอังกฤษ

สื่อ นับเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างมากในการสอนตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน เนื่องจากเป็นตัวกลางที่ช่วยให้การสื่อสารระหว่างผู้สอนและผู้เรียนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายของเนื้อหาบทเรียนให้ตรงกับผู้สอนต้องการ ไม่ว่าจะสื่อเหล่านั้นจะอยู่ในรูปแบบใดก็ตาม ล้วนแต่เป็นทรัพยากรที่สามารถอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ได้ทั้งสิ้น (ไพศาล สุวรรณน้อย, 2553) ในการจัดการเรียนการสอน เมื่อผู้สอนนำสื่อมาใช้ประกอบการสอนเรียกว่า “สื่อการสอน” และเมื่อนำมาให้ผู้เรียนใช้เรียกว่า “สื่อการเรียน” โดยเรียกรวมกันว่า “สื่อการเรียนการสอน” หรืออาจจะเรียกสั้นๆ ว่า “สื่อการสอน” หมายถึงสิ่งใดก็ตามไม่ว่าจะเป็นเทปบันทึกเสียง สไลด์ วิดีโอ โทรทัศน์ วิทยุทัศน์ แผนภูมิ แผ่นซีดีสำเร็จรูป รูปภาพ และอื่นๆ ซึ่งเป็นวัสดุบรรจุเนื้อหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน หรือเป็นอุปกรณ์เพื่อถ่ายทอดเนื้อหา สิ่งเหล่านี้เป็นวัสดุอุปกรณ์ทางกายภาพที่นำมาใช้ เทคโนโลยีการศึกษาเป็นสิ่งที่ใช้เป็นเครื่องมือหรือช่องทางทำให้การสอนส่งไปถึงผู้เรียน สื่อการสอนถือว่ามีบทบาทมากในการเรียนการสอนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เนื่องจากเป็นตัวกลางที่ช่วยให้การสื่อสารระหว่างผู้สอนและผู้เรียนดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาบทเรียนได้ตรงกับที่ผู้สอนต้องการ ในการใช้สื่อการสอนนั้นผู้สอนจำเป็นต้องศึกษาถึงลักษณะคุณสมบัติของสื่อแต่ละชนิดเพื่อเลือกสื่อให้ตรงกับวัตถุประสงค์การสอนและสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน โดยต้องวางแผนอย่างเป็นระบบในการใช้สื่อด้วย ทั้งนี้เพื่อให้กระบวนการเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ (กิดานันท์ มลิทอง, 2553)

ประเภทของสื่อการเรียนการสอน

สื่อทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการส่งผ่านข้อมูลสารสนเทศจากผู้สอนไปยังผู้เรียน หรือเป็นสิ่งที่ผู้เรียนใช้ศึกษาความรู้ด้วยตนเอง ได้มีการจำแนกสื่อการสอนตามประเภท ลักษณะและวิธีการใช้ดังนี้

1. สื่อที่เป็นภาพ (Visual Media) โดยแบ่งเป็นภาพที่ไม่ต้องฉาย (Non-Projected) ได้แก่ ภาพบนกระดานดำ ภาพจากแผ่นภาพ บัตรคำ ใบงาน ภาพจากหนังสือและสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ และภาพที่ต้องฉาย (Projected) ได้แก่ ภาพจากเครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ เครื่องฉายสไลด์ เครื่องฉายภาพยนตร์หรือวีดิทัศน์
2. สื่อที่เป็นเสียง (Audio Media) ได้แก่ สื่อประเภทเสียงที่ใช้ในกระบวนการเรียนรู้ เช่น เทป บันทึกเสียง วิทยุ เป็นต้น
3. สื่อที่เป็นทั้งภาพและเสียง (Audio-Visual Media) ได้แก่ สื่อที่แสดงภาพและเสียงพร้อมๆ กัน เช่น สไลด์ประกอบเสียง ภาพยนตร์ที่มีเสียง (Sound-film) เทปโทรทัศน์ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และมัลติมีเดีย เป็นต้น

การจำแนกสื่อการสอนตามประสบการณ์

Dale (1969) เชื่อว่าประสบการณ์ตรงที่เป็นรูปธรรมจะทำให้เกิดการเรียนรู้แตกต่างกับประสบการณ์ที่เป็นนามธรรม ดังนั้นจึงจำแนกสื่อการสอนโดยยึดประสบการณ์เป็นหลักเรียงตามลำดับจากประสบการณ์ที่ง่ายไปยาก 10 ชั้น เรียกว่า กรวยประสบการณ์ (Dale's Cone of Experience)

ขั้นที่ 1 ประสบการณ์ตรง (Direct Purposeful Experiences) มีความหมายเป็นรูปธรรมมากที่สุด ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง เช่น เล่นกีฬา ทำอาหาร ปลูกพืชผัก หรือเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น

ขั้นที่ 2 ประสบการณ์จำลอง (Contrived Experiences) จากข้อจำกัดที่ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนจากประสบการณ์จริงให้แก่ผู้เรียนได้ เช่น ของจริงมีขนาดใหญ่หรือเล็กเกินไป มีความซับซ้อน มีอันตราย จึงใช้ประสบการณ์จำลองแทน เช่น การใช้หุ่นจำลอง (Model) ของตัวอย่าง (Specimen) เป็นต้น

ขั้นที่ 3 ประสบการณ์นาฏการ (Dramatized Experiences) เป็นประสบการณ์ที่จัดขึ้นแทนประสบการณ์ตรงหรือเหตุการณ์จริงที่เกิดขึ้นในอดีตหรืออาจเป็นความคิด ความฝัน สามารถเรียนรู้ด้วยประสบการณ์ตรงหรือประสบการณ์จำลองได้ เช่น การแสดงละคร บทบาทสมมุติ เป็นต้น

ขั้นที่ 4 การสาธิต (Demonstrations) เป็นการอธิบายข้อเท็จจริงลำดับความคิดหรือกระบวนการที่เหมาะสมกับเนื้อหาที่ต้องการความเข้าใจ ความชำนาญหรือทักษะ เช่น การสาธิตการผายปอด การสาธิตการเล่นของครุฑพะ เป็นต้น

ขั้นที่ 5 การศึกษานอกสถานที่ (Field Trips) เป็นการพาผู้เรียนไปศึกษาหาความรู้นอกห้องเรียน โดยมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอน ประสบการณ์นี้มีความเป็นนามธรรมมากกว่าการสาธิต เพราะผู้เรียนแทบไม่ได้มีส่วนในกิจกรรมที่ได้พบเห็นนั้นเลย

ขั้นที่ 6 นิทรรศการ (Exhibits) เป็นการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้รับด้วยการดูเป็นส่วนใหญ่ อาจเป็นการจัดแสดง การสาธิตสิ่งต่าง ๆ เช่น นิทรรศการ ภาพยนตร์ เป็นต้น

ขั้นที่ 7 ภาพยนตร์และโทรทัศน์ (Motion Pictures) เป็นประสบการณ์ที่เป็นนามธรรมมากกว่า การจัดนิทรรศการ เพราะผู้เรียนเรียนรู้ได้ด้วยการดูภาพและฟังเสียงเท่านั้น

ขั้นที่ 8 ภาพนิ่ง วิดีโอและการบันทึกเสียง (Audio/ Recording/ Photos) เป็นประสบการณ์ที่รับรู้ได้ทางใดทางหนึ่งระหว่างการฟังและการพูด ซึ่งนับเป็นนามธรรมมากขึ้น

ขั้นที่ 9 ทศสัญลักษณ์ (Pictures/ Visual Symbols) มีความเป็นนามธรรมสูง จำเป็นที่จะต้องคำนึงถึงประสบการณ์ของผู้เรียนเป็นพื้นฐานในการเลือกนำไปใช้ สื่อเหล่านี้คือ แผนภูมิ แผนสถิติ ภาพโฆษณา การ์ตูน แผนที่ และสัญลักษณ์ต่างๆ เป็นต้น

ขั้นที่ 10 วจนสัญลักษณ์ (Text/ Verbal Symbols) เป็นประสบการณ์ขั้นสุดท้าย ซึ่งเป็นนามธรรมที่สุด ไม่มีความคล้ายคลึงกันระหว่างวจนสัญลักษณ์กับของจริง ได้แก่ การใช้ตัวหนังสือแทนคำพูด

การใช้กรวยประสบการณ์ของเดอลจะเริ่มต้นด้วยการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมอยู่ในเหตุการณ์หรือการกระทำจริง เพื่อให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรงเกิดขึ้นก่อนแล้วจึงเรียนรู้โดยการเฝ้าสังเกตในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นซึ่งเป็นขั้นต่อไปของการได้รับประสบการณ์รอง ต่อจากนั้นจึงเป็นการเรียนรู้ด้วยการรับประสบการณ์ โดยผ่านสื่อต่างๆ และท้ายที่สุดเป็นการให้ผู้เรียนเรียนจากสัญลักษณ์ซึ่งเป็นเสมือนตัวแทนของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

สรุปได้ว่า สื่อการเรียนการสอนมีหลายประเภท แต่ละประเภทมีคุณสมบัติเฉพาะที่สามารถนำมาช่วยให้การเรียนการสอนภาษาอังกฤษพัฒนาได้อย่างรวดเร็ว นอกเหนือจากหนังสือ แบบฝึกหัด คู่มือครู ใบงาน ใบความรู้ และแถบบันทึกเสียง ยังมีสื่อที่พบเห็นได้ในชีวิตประจำวัน (Authentic Materials) เช่น หนังสือพิมพ์ ใบปลิว แบบฟอร์มต่างๆ และจดหมาย หากโรงเรียนมีความพร้อมก็อาจพิจารณาให้ใช้สื่อประเภทเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น คอมพิวเตอร์ช่วยสอนภาษา ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self Access Learning Center) เป็นต้น นอกจากนี้สื่อการสอนแต่ละชนิดมีคุณสมบัติเฉพาะที่แตกต่างกันไป เมื่อครูผู้สอนทำการคัดสรรสื่อการสอนที่เหมาะสมกับบริบทของตนเองแล้ว ครูจำเป็นต้องทราบถึงวิธีการเลือก การเตรียมการใช้รวมถึงการติดตามผล การใช้สื่อการเรียนการสอนทั้งนี้เพื่อการบรรลุถึงจุดมุ่งหมายของบทเรียนหรือที่หลักสูตรได้กำหนดไว้

ลักษณะของสื่อการเรียนการสอน

วรมน ชัชวาลกิจกุล (2555) กล่าวว่าสิ่งสำคัญประการหนึ่งในกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้ประสบความสำเร็จไปนั้น คือ การเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน ซึ่งในการเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน

นี้ต้องขึ้นอยู่กับลักษณะของสื่อที่มีความเหมาะสมและหลากหลาย สามารถส่งเสริมให้การเรียนรู้มีความน่าสนใจและสามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจได้อย่างแท้จริง ดังนั้นจึงมีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงลักษณะของสื่อการเรียนการสอนไว้อย่างหลากหลายอาทิเช่น

Hutchinson & Waters (1987) กล่าวว่า สื่อการเรียนการสอน คือ เครื่องมือที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ผ่านเนื้อหาทางภาษาที่มีความยุ่งยากซับซ้อน

เสถียร โครัตน์ (2534 อ้างถึงใน วรณ ชัชวาลกิจกุล, 2555) ได้กล่าวถึงลักษณะของการสื่อการเรียนการสอนว่าสื่อที่เหมาะสมนั้นจะต้องตั้งอยู่บนแนวทางการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ต้องสามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรู้หรือร่นในการร่วมทำกิจกรรมต่างๆอย่างเหมาะสมและมีเป้าหมายตรงตามความต้องการของผู้เรียน และภาษาที่ใช้ควรเป็นตัวอย่างภาษาอังกฤษที่ใช้จริงในชีวิตประจำวันทั้งนี้

Smith (1994) ได้กล่าวว่า การสร้างสื่อการอ่าน-เขียน ควรจะเป็นนำข้อความที่มีคุณค่าและเป็นประโยชน์ เพื่อนำมาใช้เป็นสื่อการอ่าน โดยคำนึงถึงผู้อ่าน จุดมุ่งหมาย และบริบทในการเขียน เพื่อทำให้เกิดกระบวนการอ่าน-เขียน ซึ่งมีพื้นฐานจากการเรียนรู้จริงๆ และมีความสนใจต่อกิจกรรม

องค์ประกอบของสื่อการเรียนการสอน

Hutchinson & Waters (1987) ได้เสนอองค์ประกอบของสื่อการเรียนการสอน ดังนี้

1. ข้อมูลทางภาษา (Input) คือข้อมูลที่เข้าใจได้ ทั้งในเรื่องของเนื้อหา รูปแบบภาษาและภาระงาน เช่น หนังสือ บทสนทนา เทปบันทึกภาพ แผนภูมิและข้อมูลทางการสื่อสารต่างๆ เป็นต้น ซึ่งข้อมูลเหล่านั้นต้องเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดกิจกรรม เป็นเนื้อหาทางภาษาที่ใหม่ เป็นการใชภาษาได้ถูกต้อง เป็นหัวข้อที่อำนวยความสะดวกให้เกิดการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะความรู้ทางภาษาที่ครอบคลุมเนื้อหาวิชาในการเรียนรู้จากข้อมูลต่างๆ ผู้สอนสามารถคัดเลือกข้อมูลที่เข้าใจได้จากความต้องการของผู้เรียน

2. เนื้อหา (Content focus) คือ ภาษาที่ใช้ในการสื่อข้อความและความรู้สึกเกี่ยวกับบางสิ่งบางอย่างนั้นต้องอาศัยทั้งเนื้อหาที่เป็นภาษา (Linguistic content) และเนื้อหาที่ไม่ใช่ตัวภาษา (Non-Linguistic content) เพื่อที่จะนำมาสร้างภาษาในการสื่อความหมายได้

3. รูปแบบภาษา (Language focus) คือ การที่ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาในการปฏิบัติภาระงาน และกิจกรรมได้จะต้องมีความรู้ในรูปแบบภาษาอย่างพอเพียง ดังนั้นบทเรียนที่ดีควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกวิเคราะห์ และสังเคราะห์ภาษา ซึ่งในการเรียนการสอนนั้นผู้เรียนต้องมีโอกาสศึกษาแต่ละส่วนของภาษาและมองภาษาในภาพรวม เพื่อนำมาปฏิบัติได้จริง

4. ภาระงาน (Task) คือ การใช้ภาษา ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์สุดท้ายของการเรียนภาษา กล่าวคือภาระนั้นควรเป็นภาระงานเพื่อการสื่อสารที่สัมพันธ์กับการเน้นเนื้อหาและการเน้นภาษา ทั้งนี้ต้องมุ่งให้ผู้เรียนผลิตภาษาเป้าหมาย

นอกจากนั้น Howard & Major (2004) ยังได้กล่าวถึงองค์ประกอบของสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่มีคุณภาพดังนี้ คือ ควรพิจารณาถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้สอนควรคำนึงถึงความสนใจ และความสามารถของผู้เรียน เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน โดยอาจจะจัดให้มีการวิเคราะห์ความสนใจของผู้เรียน และส่วนสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับการสร้างสื่อ ก็คือหลักสูตร โดยดูจุดประสงค์ของการเรียนการสอน เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมาย ต่อจากนั้นคือ ทรัพยากร ควรคำนึงถึงทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เพื่อกำหนดข้อจำกัดของสื่อที่จะนำไปใช้ และสุดท้ายคือ ประสบการณ์ ความสร้างสรรค์ ทักษะและความรู้ ในการพัฒนาสื่อ สิ่งเหล่านี้มีอิทธิพลอย่างมากต่อการสร้างสื่อการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้สอนต้องคำนึงถึงองค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาสื่อ จะใช้นามาประกอบการเรียนการสอนนั้นถือเป็นองค์ประกอบสำคัญในการจัดการเรียนรู้ ไม่ว่าจะเป็นตัวของผู้เรียน ความสนใจและความต้องการของผู้เรียน หลักสูตร ตลอดจนความสามารถของผู้เรียน ซึ่งสื่อที่นำมาใช้ในการเรียนการสอนนี้ จะต้องตั้งอยู่บนแนวทางการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ต้องสามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้น ในการร่วมทำกิจกรรมต่างๆอย่างเหมาะสม

แนวทางในการพัฒนาสื่อภาษาอังกฤษ

ในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษนั้น สิ่งที่ผู้สอนต้องคำนึงถึงนอกเหนือจากกระบวนการในการวางแผนการเรียนการสอนที่ดีและการจัดทำแผนการเรียนการสอน ก็คือ ผู้สอนต้องรู้เกี่ยวกับกระบวนการในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ดังนั้นจึงมีนักการศึกษาได้เสนอแนวทางในการพัฒนาสื่อภาษาอังกฤษไว้อย่างหลากหลาย อาทิ Hutchinson & Waters (1987) กล่าวว่า การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนสามารถทำได้โดยคัดเลือกจากสื่อที่มีอยู่แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข หรือจะสร้างใหม่ด้วยตนเองก็ได้ ทั้งนี้ Howard & Major (2004) ได้กล่าวถึงแนวทางในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษว่า สื่อการเรียนการสอนควรปรับให้เข้ากับความรู้ ประสบการณ์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ และสื่อต้องมีความสอดคล้องกับหลักสูตร และจุดประสงค์การเรียนการสอน นอกจากนี้ควรปรับให้เหมาะสมกับหัวข้อ หรือแนวเรื่องที่เป็นประโยชน์ต่อการใช้ภาษาของนักเรียน สื่อควรกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดปฏิสัมพันธ์ในการใช้ภาษา เช่น ส่งเสริมการสื่อสาร ต้องสามารถสนับสนุนให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะ และกลวิธีต่างๆในการเรียนภาษาอังกฤษโดยมุ่งเน้นทั้งรูปแบบและหน้าที่ทางภาษา นอกจากนี้สื่อต้องมีความน่าสนใจ และน่าดึงดูดให้ใช้งาน โดยหมายรวมถึงรูปลักษณะภายนอกและใช้งานที่ง่าย ไม่สลับซับซ้อน นอกจากนี้หลักในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่ผู้สอนควรรู้และผู้สอนหรือผู้พัฒนาสื่อควรรู้ การวางแผนในการสร้างสื่อการเรียนการสอนซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยให้สื่อการเรียนการสอนชิ้นนั้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

นอกจากนี้ เสี่ยม โครตัน (2538 อ้างถึงใน วรรณ ชัชวาลกิจกุล, 2555) ได้กล่าวว่า ในการออกแบบเอกสารการสอนหรือแบบทดสอบเพื่อการสื่อสารนั้น สิ่งที่คุณสอนควรคำนึงถึงคือ ผู้เรียนเป็นใคร ใช้ภาษาในการสื่อสารด้านใดและอย่างไร มีขอบข่ายของเนื้อหาในการออกแบบเอกสารการสอนหรือแบบทดสอบอะไรบ้าง ซึ่งแนวทางในการวางแผนการสร้างสื่อการเรียนการสอนต้องเริ่มจากมีการเลือกเรื่อง มีการเก็บรวบรวมข้อมูล มีการตัดสินใจว่าผู้เรียนต้องทำอะไรเพื่อให้สอดคล้องกับข้อมูล มีการสร้างแนวการสอนหรือกิจกรรม มีการวิเคราะห์ข้อมูลว่าจะสอนองค์ประกอบทางภาษาใด มีการสร้างกิจกรรมที่เป็นองค์ประกอบทางภาษานั้นๆ มีการสร้างกิจกรรมที่เป็นทักษะหรือกลยุทธ์ในการเรียนการสอน และมีการนำภาษาที่ได้ศึกษาในห้องเรียนไปใช้ในชีวิตจริง ซึ่งในการพัฒนาสื่อการเรียนภาษาอังกฤษ ผู้สอนหรือผู้พัฒนาควรคำนึงถึงแนวทางต่างๆในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อให้ได้สื่อที่มีประสิทธิภาพ

สำหรับการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษด้านทักษะการอ่านและการเขียนนั้น ผู้สอนจำเป็นต้องวางแผนในการเรียนการสอนก่อน โดยแผนการสอนนี้จะต้องคำนึงถึงผู้เรียนเป็นหลักและเลือกใช้กลยุทธ์ต่างๆที่จำเป็นดังที่ Burns (1999) ได้กล่าวว่า ผู้สอนควรต้องทราบถึงความเหมาะสมในการเลือกบทอ่านเพื่อให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการเรียนการสอน ถึงแม้บทอ่านต่างๆจะมีการนำมาใช้ได้หลายจุดมุ่งหมาย แต่จะมีเพียงบางบทอ่านเท่านั้นที่มีความเหมาะสมกับการเรียนเรื่องบางเรื่อง ทั้งนี้ สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2543 อ้างถึงใน วรรณ ชัชวาลกิจกุล, 2555) ได้กล่าวว่า โครงสร้างของบทอ่านที่มีลักษณะต่างกัน ล้วนแต่มีความน่าสนใจในตนเอง สามารถนำมาใช้เป็นสื่อการอ่าน-เขียนได้ เนื่องจากทักษะทั้งสองมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด โดยผู้สอนควรสอนให้ผู้เรียนเข้าใจโครงสร้างบทอ่านเพื่อให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ทำความเข้าใจเรื่องที่ได้จากนั้นก็สามารถเขียนสรุปออกมา โดยใช้ภาษาได้อย่างถูกต้อง

นอกจากนี้ สุภัทรา อักษรานุเคราะห์ (2532 อ้างถึงใน วรรณ ชัชวาลกิจกุล, 2555) ได้กล่าวว่า ในการเลือกบทอ่านมาให้กับผู้เรียนอ่านนั้น แต่ละเรื่องต้องใช้กลวิธีการอ่านต่างกัน บางเรื่องต้องอ่านอย่างรวดเร็วไม่ดูรายละเอียด บางเรื่องต้องอ่านอย่างระมัดระวัง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของการอ่าน นอกจากนี้ต้องเป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจที่มีระดับความยากง่ายตรงกับระดับความรู้ และมีภูมิหลังของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเลือกเนื้อหาที่ในใจ และเป็นประโยชน์ที่จะได้นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งในการจัดการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารนั้นทักษะการอ่านมักฝึกควบคู่ไปกับทักษะการเขียนเสมอ โดยจะเป็นการฝึกทักษะการเขียนเพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริงตามสถานการณ์ต่างๆ เช่น การเขียนบันทึก การกรอกแบบฟอร์ม การเขียนจดหมาย การเขียนประวัติส่วนตัว การเล่าหรือการขยายการเดินทาง เป็นต้น

ดังนั้นอาจสรุปได้ว่า ในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนผู้สอนสามารถทำได้โดยคัดเลือกสื่อที่มีอยู่แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขหรือสร้างใหม่ได้ด้วยตนเอง โดยมีแนวทางในการวางแผนการสร้างสื่อการ

เรียนการสอนอย่างเป็นระบบและเป็นขั้นตอนที่ต้องคำนึงถึงผู้เรียนเป็นหลัก มีการเลือกใช้กลยุทธ์ต่างๆที่จำเป็นต้องมีความเหมาะสม โดยเฉพาะในเรื่องของการพัฒนาสื่อการอ่าน-เขียนโดยใช้เรื่องเกี่ยวกับท้องถิ่นเป็นสื่อการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ทักษะทางภาษาเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ได้อย่างแท้จริง

หลักการเลือกสื่อการสอน

Brown and Others (1972 อ้างถึงใน สุรศักดิ์ ปาเฮ, 2554) ได้กล่าวถึงเกณฑ์สำหรับการเลือกสื่อการเรียนการสอนว่า ผู้เลือกสื่อการเรียนการสอนจะต้องคำนึงถึงเกณฑ์การเลือกในด้านต่างๆดังต่อไปนี้

1. ความเหมาะสม (Appropriateness) ในการเลือกใช้สื่อการสอนนั้น ครูผู้สอนต้องคำนึงถึงว่าสื่อการสอนจะสนับสนุนจุดมุ่งหมายทั่วไปและจุดมุ่งหมายเฉพาะ รวมทั้งเหมาะสมกับระดับชั้นเรียนหรือไม่เพียงไร

2. ความเชื่อถือได้ (Authenticity) ต้องคำนึงถึงว่าสื่อการสอนนั้นมีเนื้อหาถูกต้อง เทียบตรง ทันต่อเหตุการณ์หรือไม่ ผู้ผลิตมีคุณภาพหรือไม่

3. ความน่าสนใจ (Interest) ต้องคำนึงถึงว่าสื่อการสอนนั้นดึงดูดความสนใจของผู้ใช้หรือไม่ สร้างแรงกระตุ้นและแรงจูงใจ รวมทั้งส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์หรือไม่อย่างไร

4. การรวบรวมและความสมดุล (Organization and Balance) ดูว่าสื่อการสอนนั้นมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนหรือไม่ง่ายต่อการสร้างความรู้ความเข้าใจหรือไม่

5. คุณภาพด้านเทคนิค (Technical Quality) คำนึงถึงคุณภาพของสื่อการสอนทั้งในด้านเทคนิคว่าน่าพอใจหรือไม่ ภาพที่ประกอบชัดเจนหรือไม่ สีที่ใช้เหมาะสมหรือไม่ เสียงประกอบชัดเจนหรือไม่

6. ราคา (Cost) สื่อการสอนต้องราคาไม่แพงจนเกินไป เป็นสื่อที่มีราคาคุ้มค่าต่อประโยชน์ที่จะได้รับรวมทั้งเวลาที่ใช้ในการทำ จากข้อมูลดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า สื่อการเรียนการสอนมีความสำคัญในการช่วยให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ เกิดทักษะตามวัตถุประสงค์ของการสอน โดยทำหน้าที่เป็นสื่อกลางให้ผู้สอนสามารถถ่ายทอดข้อมูลไปหาผู้เรียน อีกทั้งยังช่วยให้การสอนเป็นไปอย่างน่าสนใจ แต่ก็ต้องมีการเลือกสื่ออย่างสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหาที่ต้องการสอน รวมถึงผู้เรียนสภาพแวดล้อมด้วย

สรุปได้ว่า การใช้สื่อการเรียนการสอนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนั้น ครูต้องศึกษาว่าสื่อประเภทใดที่จะเหมาะสมที่จะนำมาจัดกิจกรรมใดบ้าง จึงจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มากที่สุด นอกจากนี้ครูควรรู้วิธีเก็บรักษาสื่อและการใช้สื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนให้มากที่สุด และสิ่งที่ครูควรต้องทำหลังการใช้สื่อการเรียนการสอน คือ การติดตามผลการใช้สื่อการเรียนการสอน เพื่อจะรู้ว่าสื่อเหมาะสมกับผู้เรียนหรือไม่ การใช้สื่อได้รับการปรับปรุงในจุดใด เพื่อให้เกิดประโยชน์กับการเรียนการสอนในครั้งต่อไป การจัดการเรียนการสอนโดยเฉพาะวิชาภาษาอังกฤษซึ่งเป็นวิชาที่

ผู้เรียนต้องใช้ทักษะหลายทักษะประกอบกัน ต้องหมั่นฝึกฝนปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อันพึงประสงค์ ที่ตรงกับที่หลักสูตรกำหนดไว้หรือไม่ จึงเป็นเรื่องจำเป็นที่ครูต้องมีความรู้และเทคนิคในเรื่องของการวัดและประเมินผลวิชาภาษาอังกฤษ เพื่อการนำไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนในอนาคตต่อไป

5. การวัดประเมินผลทักษะภาษาอังกฤษ

การวัดและประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้ระบุไว้ว่า สถานศึกษาในฐานะผู้รับผิดชอบจัดการศึกษาจะต้องจัดทำหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนของสถานศึกษา เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายถือปฏิบัติร่วมกันและเป็นไปในมาตรฐานเดียวกัน สถานศึกษาต้องมีผลการเรียนรู้ของผู้เรียนจากการวัดและประเมินทั้งในระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตการศึกษา และระดับชาติ ตลอดจนการประเมินภายนอก เพื่อใช้เป็นข้อมูลสร้างความมั่นใจเกี่ยวกับคุณภาพของผู้เรียนให้แก่ผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและนอกสถานศึกษา (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2544)

ลักษณะของการวัดและประเมินผล

การประเมินผลการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ควรมีลักษณะดังนี้

1. ต้องระบุสิ่งที่มุ่งประเมินให้ชัดเจน ผู้ประเมินต้องทราบว่าผลการเรียนรู้ที่ต้องการประเมินประกอบด้วยคุณลักษณะ (Traits) ที่สำคัญอะไรบ้าง เพื่อที่จะเลือกใช้เครื่องมือและวิธีการที่เหมาะสม
2. เลือกเทคนิคการวัดให้เหมาะสม ผู้ประเมินต้องเลือกเครื่องมือ รูปแบบคำถามที่ใช้ให้สอดคล้องกับคุณลักษณะ หรือสมรรถภาพของผู้เรียน โดยเครื่องมือนั้นต้องให้ผลที่ถูกต้อง มีความเป็นปรนัยและสะดวกต่อการนำไปใช้
3. ควรใช้วิธีการวัดหลายอย่างประกอบกัน เนื่องจากเครื่องมือแต่ละชนิดมี ทั้งข้อดีและข้อเสียที่แตกต่างกัน ผู้ประเมินจึงควรเลือกใช้วิธีการวัดหลายอย่างให้ครอบคลุมผลสัมฤทธิ์และพัฒนาการด้านต่างๆ ของผู้เรียน และต้องทำการวัดหลายๆครั้ง
4. ควบคุมความคลาดเคลื่อนจากการวัดให้เกิดขึ้นน้อยที่สุด การวัดคุณลักษณะใดก็ตามจะมีความคลาดเคลื่อนเกิดขึ้นได้เสมอ ผู้ประเมินควรศึกษาถึงแหล่งของความคลาดเคลื่อนและพยายามขจัดให้เหลือน้อยที่สุด
5. ใช้สารสนเทศจากการประเมินสำหรับการตัดสินใจ การประเมินเป็นกระบวนการของการปรับปรุงและพัฒนาสู่สิ่งที่ดีขึ้น การประเมินมิได้สิ้นสุดเมื่อทราบผลการประเมิน แต่การประเมินมีความสำคัญอยู่ที่การนำผลไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการตัดสินใจที่ดีในการจัดการศึกษาและพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนการสอน

เครื่องมือวัด

การที่จะวัดให้ได้ตรงตามสิ่งที่ต้องการวัด เครื่องมือวัดต้องดี มีคุณภาพ และมีความหลากหลาย เครื่องมือบางชนิดอาจเหมาะสำหรับวัดความสามารถบางเรื่องเท่านั้น ไม่ใช่เครื่องมือชนิดเดียวสามารถวัดได้ทุกเรื่อง เครื่องมือต่างๆที่ใช้ในการวัดผลมีดังนี้

1. แบบทดสอบ
2. แบบสังเกต
3. แบบสัมภาษณ์
4. แบบสอบถาม

ในปัจจุบันได้มีความสนใจในเรื่องการประเมินความสำเร็จในการเรียนภาษาโดยมุ่งเน้นที่กระบวนการเรียนรู้มากกว่าผลสัมฤทธิ์จากการสอบ เพราะผลลัพธ์จากการสอบอย่างเดียวไม่สามารถประเมินทักษะสำคัญอื่นๆ และไม่ครอบคลุมถึงกิจกรรมที่ทำในชั้นเรียน

การประเมินผลในยุคใหม่ จะมีลักษณะเด่นที่เน้นการประเมินพัฒนาการของนักเรียน และประสิทธิภาพของการเรียนการสอน การวัดและการทดสอบ จะครอบคลุมตามสภาพจริง และสอดคล้องกับการแสดงออกของนักเรียนทั้งกระบวนการและผลผลิต ซึ่งอาจจะประเมินจากการทำแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) การบันทึกความเห็น การจัดทำรายงานผลงาน รวมทั้งการทดสอบในแบบต่างๆ

ธนากร ทองประยูร (2551) ได้กล่าวถึงความหมายและจุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินผล ภาษาต่างประเทศการวัดและประเมินผลภาษาต่างประเทศเป็นกระบวนการที่มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมการเรียนการสอนมาก เพราะเป็นกระบวนการที่ทำให้ทราบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตลอดจนความพยายามส่งเสริมการเรียนการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด

สุมิตรา อังวัฒนากุล (2540 อ้างถึงใน ธนากร ทองประยูร, 2551) ได้ให้ความหมายของการวัดผล และประเมินผลว่า เป็นการรวบรวมข้อมูลของผู้เรียน โดยใช้เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการวัดและนำข้อมูลที่ได้รับมาประเมินผลระดับการเรียนรู้ของผู้เรียนและการสอนของครู เพื่อจะได้ทำการปรับปรุงต่อไป

นอกจากนี้ วิรัช วรณรัตน์ (2548) กล่าวว่า การวัดผล หมายถึงกระบวนการในการกำหนดตัวเลขสัญลักษณ์ที่มีความหมายแทนคุณภาพหรือคุณลักษณะของสิ่งของที่วัดโดยใช้เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพอย่างมีกฎเกณฑ์ตามคุณสมบัติหรือลักษณะของสิ่งนั้นๆ

จากความหมายการวัดและประเมินผลข้างต้น สรุปได้ว่าการวัดและประเมินผลเป็นการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน โดยใช้เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพและนำข้อมูลที่ได้มาประเมินผล

การเรียนรู้ของนักเรียนและการสอนของครู การวัดประเมินผลการเรียนการสอนเป็นศาสตร์หนึ่งที่มีความละเอียดซับซ้อนและต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ ครูผู้สอนจำเป็นต้องรู้เทคนิควิธีการประเมินผลที่หลากหลายเพื่อให้ผลการประเมินที่ออกมาที่มีความน่าเชื่อถือ

การวัดประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มีลักษณะเป็นกระบวนการ พัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ผลการประเมินต้องบ่งบอกถึงความสามารถในการนำความรู้และทักษะไปใช้ในชีวิตจริง และส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ความสามารถอย่างหลากหลายในการพัฒนาตนเอง เช่นการลงมือปฏิบัติจริง การใช้ความคิดอย่างรอบคอบในการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ ดังนั้นครูควรรู้เทคนิควิธีการในการวัดและประเมินผลที่หลากหลายควบคู่ไปกับการเรียนการสอน

ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช (2544) ได้เสนอเทคนิคการวัดและประเมินผลที่ครูควรนำมาใช้ดังนี้

1. การสังเกต เป็นวิธีการที่ดีมากวิธีหนึ่งในการเก็บข้อมูลพฤติกรรมในการใช้ความคิดและการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะด้านอารมณ์ความรู้สึกและลักษณะนิสัยของผู้เรียน ผู้สอนสามารถทำได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ วิธีการสังเกตที่ดีควรทำแบบที่วางแผนไว้และแบบที่ไม่ได้วางแผนไว้เพื่อให้ได้ทั้งพฤติกรรมของผู้เรียนที่กำหนดไว้ล่วงหน้าก่อนการสังเกต และพฤติกรรมที่น่าสนใจที่ผู้สอนไม่ได้กำหนดไว้ก่อนล่วงหน้า ทั้งนี้ผู้สอนควรมีการสังเกตพฤติกรรมการแสดงออกหลายครั้งในหลายสถานการณ์ และอาจใช้เครื่องมือประกอบการสังเกต ได้แก่ แบบตรวจสอบรายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่า แบบบันทึก ระเบียบสะสม เป็นต้น

2. การสัมภาษณ์ เป็นวิชาหนึ่งที่ใช้เก็บข้อมูลตามพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน และครูสามารถใช้การสัมภาษณ์ประกอบการสังเกต ครูที่เลือกวิธีนี้ควรหาข้อมูลเกี่ยวกับภูมิหลังของผู้เรียนเพื่อเตรียมคำถามล่วงหน้า รวมทั้งการใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายและสุภาพ เพื่อจะได้ทราบสาเหตุของพฤติกรรมที่ผู้เรียนแสดงออก

3. การตรวจผลงานเป็นการวัดประเมินผลที่สามารถนำไปใช้ในการช่วยเหลือผู้เรียนและปรับปรุงการสอนของครูได้ทันที ดังนั้นผู้สอนจึงควรตรวจผลงานตลอดเวลาเช่น การตรวจแบบฝึกหัด การตรวจสอบผลงานภาคปฏิบัติ การตรวจสอบการจัดทำโครงการ

4. การรายงานตนเอง (Reflection) เป็นการให้ผู้เรียนเขียนบรรยายสั้นๆ หรือตอบแบบสอบถามที่ครูสร้างขึ้น เพื่อสะท้อนการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ความเข้าใจ วิธีคิด วิธีทำ ความพอใจในผลงาน และความต้องการพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น

เทคนิควิธีการวัดและประเมินผลดังกล่าวเป็นสิ่งที่ครูจำเป็นต้องรู้ และนำไปปฏิบัติอย่างจริงจัง เพื่อให้การวัดและประเมินผลสามารถวัดความรู้ความคิดที่มีอยู่ในตัวของผู้เรียนแต่ละคนได้จริง ซึ่งได้แก่ การสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจผลงาน และการรายงานตนเอง

การประเมินผลการเรียนรู้วิชาต่างๆย่อมมีวิธีที่แตกต่างกันออกไปตามแต่วัตถุประสงค์ของหลักสูตร แยกตามตัวบ่งชี้ของมาตรฐานการเรียนรู้โดยวิธีที่หลากหลายนั้นล้วนแล้วแต่เป็นการประเมินผล จากความสามารถของผู้เรียนทั้งสิ้น ซึ่งสะท้อนกลับถึงประสิทธิภาพของผู้สอนด้วย

การประเมินผลการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

เป้าหมายของการศึกษาต้องการให้การวัดและประเมินผล เป็นตัวชี้ให้เห็นถึงสภาพการเรียนรู้ภาษา ที่แท้จริงของผู้เรียน และมุ่งให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้จากการเรียนไปใช้ได้จริง ครูผู้สอนต้อง มีการวางแผนประเมินผลการเรียนรู้ภาษาเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. ประเมินโดยวิธีทดสอบทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 การประเมินผลเน้นที่ภาคปฏิบัติ ดังนั้น การประเมินผลภาคทฤษฎีจึงมีไม่มาก แต่อย่างไรก็ตาม การประเมินโดยวิธีการทดสอบจะต้องวัดทั้งสองแบบควบคู่กันไป และต้องประเมินผู้เรียนในเรื่องของ ความสามารถในการนำภาษาไปใช้ได้จริง

2. ประเมินจากผลงาน ซึ่งได้แก่ ชิ้นงาน ผลงาน และแฟ้มสะสมงาน

2.1 ชิ้นงาน เป็นผลงานที่ผู้เรียนผลิตขึ้นเอง จากกิจกรรมการเรียนการสอน ครูและนักเรียน สามารถกำหนดชิ้นงานร่วมกัน โดยเน้นชิ้นงานที่บอกความสามารถในองค์รวม ความสามารถในการบูรณาการความรู้และทักษะทางภาษาอย่างหลากหลายในการผลิตชิ้นงาน และในแต่ละชิ้นงาน ควรมีสัดส่วนคะแนนกำหนดไว้ เพื่อทราบว่าชิ้นไหนมีความสำคัญและดีกว่ากัน

2.2 ผลงานจากการปฏิบัติ เป็นผลงานที่เกิดจากงานในภาคปฏิบัติ เช่น การปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย การประเมินงานแบบนี้ต้องใช้การสังเกตและบันทึกพฤติกรรม

2.3 แฟ้มสะสมงาน โครงการ และแฟ้มสะสมงานเฉพาะเรื่อง เป็นงานที่เน้นกระบวนการทำงานเชิงระบบตั้งแต่เริ่มทำงาน คือผู้เรียนต้องเกิดความสนใจ วางแผนลงมือปฏิบัติและปรับปรุงงานจนสำเร็จ ผู้เรียนต้องมีการสะสมหลักฐานการปฏิบัติงานจริงตั้งแต่ต้นจนจบแล้วนำมาจัดทำในรูปแบบแฟ้มสะสมงาน โครงการ และแฟ้มสะสมงานเฉพาะเรื่อง

ในการประเมินผลงานนั้นอาจไม่ต้องประเมินทั้งสามลักษณะ แต่สิ่งที่สำคัญที่ผู้สอนต้องจัดทำคือ กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน (Rubrics) ซึ่งครูสามารถให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสร้างเกณฑ์การให้คะแนน

3. การประเมินพฤติกรรมที่แสดงคุณธรรม จริยธรรม ผู้สอนต้องหมั่นสังเกตพฤติกรรมทั้งที่มีการวางแผนไว้และไม่ได้วางแผนไว้

สรุปได้ว่า การประเมินผลการเรียนรู้ ต้องประเมินให้ครบทั้งสามส่วน คือ การทดสอบผลงานที่ผลิตละพฤติกรรมของผู้เรียน แต่การกำหนดสัดส่วนคะแนนของการวัดผลทั้งสามส่วน ควรกำหนดตามธรรมชาติของวิชานั้นๆ เช่น วิชาภาษาอังกฤษกำหนดสัดส่วนไว้ 20:50:30 นั่นคือ วัดผลด้วย

การทดสอบ 20% วัดผลด้วยการดูจากผลงาน 50% และวัดผลจากการสังเกตพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม จริยธรรม 30%

นอกจากการนำวิธีจัดการเรียนรู้ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารมาใช้ในการสอน ภาษาอังกฤษในชั้นเรียนแล้ว ผู้สอนต้องคำนึงถึงธรรมชาติของการสื่อสาร ซึ่งสามารถแยกทักษะ การสื่อสารออกเป็น 4 ทักษะใหญ่ๆ ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน จึงจำเป็นต้อง ศึกษาแนวทางในการสอนทักษะดังกล่าว

Wiggins (2002 อ้างถึงใน จุไรรัตน์ สุตรุง, 2547) ได้แบ่งประเภทของการประเมินการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษไว้ 2 ประเภท

1. การทดสอบแบบดั้งเดิม (Traditional Test) เป็นการทดสอบโดยใช้ข้อสอบเป็นตัววัดความรู้ ความจำ ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหา

2. กระประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) เป็นการประเมินที่ครอบคลุมตั้งแต่ กระบวนการปฏิบัติ ทักษะในด้านต่างๆ และผลงานที่ผู้เรียนได้ทำไว้ ซึ่งจะเป็นการประเมินที่ดูจาก สภาพจริงและสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตจริง

Pierc (1992 อ้างถึงใน จุไรรัตน์ สุตรุง, 2547) ได้จำแนกประเภทของการประเมินการเรียนรู้ไว้ 3 ประเภท คือ

1. การประเมินแบบหลากหลาย (Alternative Assessment) เป็นการประเมินที่ใช้วิธีการที่ หลากหลายเพื่อให้ทราบถึงพัฒนาการของผู้เรียน โดยการประเมินแบบอิงเกณฑ์ (Criterion-referenced) อาจจะใช้กิจกรรมเป็นตัววัดประเมิน อาจจะเป็นกิจกรรมในห้องเรียนหรือสถานการณ์จริง เป็นตัวบ่งชี้ถึง การบรรลุวัตถุประสงค์ โดยรวมถึงการสังเกตการสอนของครู (Teacher's Observation) การประเมิน การปฏิบัติงาน (Performance Assessment) และการประเมินตนเองของผู้เรียน (Self-Assessment)

2. การประเมินการปฏิบัติงาน (Performance Assessment) เป็นการประเมินผู้เรียนในด้าน การปฏิบัติงานที่เน้นทักษะหรือความสามารถเฉพาะด้าน โดยผู้เชี่ยวชาญจะเป็นผู้กำหนดมาตรฐาน ของความสามารถ

3. การประเมินแฟ้มสะสมงาน (Portfolio Assessment) คือการประเมินจากบันทึกผลงานของผู้เรียน ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา เพื่อประเมินถึงพัฒนาการด้านความสามารถของผู้เรียน

Bartz (1979) กล่าวว่า การพูดภาษาต่างประเทศเกี่ยวข้องกับความสามารถในการออกเสียงถูกต้อง และการพูดเกี่ยวข้องกับหลายทักษะรวมทั้งความสามารถของผู้เรียนในการสังเคราะห์องค์ประกอบ ของภาษาแต่ละส่วนเข้าด้วยกัน

ในการทดสอบเพื่อวัดความสามารถในการสื่อสาร ผู้เรียนควรมีความรู้สึกราวกับว่าผู้เรียน กำลังอยู่ใน สถานการณ์จริง (Real Situation) ดังนั้นแบบสอบที่จะวัดความสามารถชนิดนี้จึงความกำหนดเป็น สถานการณ์การสื่อสาร (Communicative Situation) เพื่อให้เกิดการสื่อสารจริงๆ นอกจากนั้นแล้ว

ควรคำนึงถึงความตรงตามเนื้อหาซึ่งเกี่ยวข้องกับการวัดในเนื้อหาที่ผู้เรียนได้เรียนรู้แล้ววิธีการทดสอบ และวิธีการให้คะแนนด้วย

Valette (1977) ได้แนะนำวิธีการทดสอบทักษะในด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนไว้ดังนี้

1. การทดสอบทักษะการฟังเพื่อความเข้าใจ
  - 1.1 การทดสอบการจับใจความสำคัญของคำพูด (Skimming)
  - 1.2 การทดสอบความเข้าใจข้อความ (Oral Comprehension)
  - 1.3 การทดสอบการรับข้อมูล
  - 1.4 การทดสอบการถ่ายทอดคำพูดหรือเรื่องราว (Transfer the oral messages)
  - 1.5 การเขียนตามคำบอก (Dictation)
2. การทดสอบทักษะการพูด

วิธีการที่อาจนำไปใช้ในการทดสอบแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

  - 2.1 การพูดที่มีการควบคุม (Directed Oral Expression) สามารถทดสอบได้โดย
    - 2.1.1 การให้ตัวนะที่สามารถมองเห็นได้ ผู้เรียนพูดประโยคโดยมีรูปภาพเป็นสื่อแต่ผู้เรียนควรมีความคุ้นเคยกับสัญลักษณ์ที่ใช้เสียก่อน
    - 2.1.2 การให้ตัวนะที่เป็นคำพูด คำแนะนำสำหรับการทดสอบอาจใช้ภาษาแม่หรือภาษาที่เรียนหรือในบางครั้งอาจเขียนก็ได้
  - 2.2 การพูดโดยอิสระในสถานการณ์การสื่อสารอย่างแท้จริง มีวิธีการทดสอบ ดังนี้
    - 2.2.1 ให้ผู้เรียนบรรยายเหตุการณ์ในภาพชุด ถ้าเป็นระดับเริ่มเรียนอาจให้คำสั่งเป็นภาษาแม่
    - 2.2.2 ให้ผู้เรียนพูดตามหัวข้อที่กำหนดให้ ผู้สอนควรให้หลายๆหัวข้อ เพราะผู้เรียนอาจจะคล่องแคล่วในหัวข้อหนึ่งมากกว่าอีกหัวข้อหนึ่งก็เป็นได้
    - 2.2.3 ผู้เรียนบรรยายวัตถุอย่างหนึ่งโดยใช้ภาษาที่เรียน
    - 2.2.4 การสนทนาและสัมภาษณ์ เป็นวิธีการทดสอบทักษะการพูดที่เหมาะสมนิยมใช้และเป็นธรรมชาติมากที่สุด แบบสอบสมรรถภาพทางการพูด จะเป็นแบบสอบวัดความสามารถในการสื่อสารได้ก็ต่อเมื่อแบบสอบนั้นให้โอกาสแก่ผู้เข้าสอบในการแสดงความสามารถที่จะเรียงเรียงส่วนประกอบต่างๆ ของคำพูดให้สอดคล้องกันอย่างเหมาะสม เนื้อหาในการสัมภาษณ์ ควรเลือกให้เหมาะสมกับระดับความสามารถและความสนใจของผู้เรียน เช่น ผู้เรียนในระยะเริ่มต้นควรสนทนาเกี่ยวกับเรื่องราวของตัวเอง ส่วนผู้เรียนในระดับกลางการสนทนาควรซับซ้อนขึ้น ต้องใช้ความคิดและจินตนาการประกอบด้วย

Oller (1979) ได้เสนอวิธีการทดสอบทักษะการพูดเพิ่มเติมดังนี้

การอ่านออกเสียง (Reading Aloud) ให้ผู้เรียนอ่านข้อความตามที่กำหนด แล้วบันทึกเทปไว้ เพื่อนำมาฟังคะแนนภายหลัง การให้คะแนนอาจให้เป็นมาตราส่วนประเมินค่าตามความถูกต้องและจำนวนเวลาที่ใช้ในการอ่าน

การสอบพูดปากเปล่าด้วยวิธีการทดสอบแบบโคลซ (Cloze) การเลือกข้อความสำหรับสอบใช้วิธีเดียวกับการเลือกข้อความสำหรับให้เขียนตามคำบอก โดยอาจบันทึกเทปจากรายการทางวิทยุหรือข้อความอื่นๆ ที่อยู่ในรูปแบบของการพูด แต่ข้อความไม่ควรยาวเกินไป แบบสอบชนิดนี้ผู้เรียนจะได้ฟังข้อความ 2 ครั้ง ครั้งแรกฟังข้อความทั้งหมด (อาจให้ฟัง 2 ครั้งก็ได้ขึ้นอยู่กับผู้สอน) หลังจากนั้นให้ผู้เรียนฟังข้อความที่มีบางตอนเว้นว่างไว้เพิ่มเติม ผู้เรียนจะต้องพูดหรือเขียนข้อความเติมช่องว่างให้เหมือนกับที่ได้ยินมาแล้วในรอบแรก

การเล่าเรื่อง (Narrative Task) เช่นผู้สอนเล่าเรื่องให้ผู้เรียนฟังแล้วให้ผู้เรียนเล่าต่อให้เพื่อนฟังแล้วบันทึกเทปไว้สำหรับคะแนนภายหลัง การให้คะแนนอาจให้ตามประสิทธิภาพของการสื่อสารทั้งหมดหรือให้ตามรายละเอียดหลักๆ ของเรื่องที่มีผลต่อความเข้าใจในเนื้อเรื่อง

3. การทดสอบการอ่านเพื่อความเข้าใจ

3.1 การอ่านออกเสียง การทดสอบการอ่านออกเสียงในภาษาที่สอง จะกระทำได้ก็ต่อเมื่อผู้เรียนสามารถพูดภาษาที่สองได้แล้ว ผู้เรียนที่ออกเสียงได้ดีและเข้าใจถึงความสอดคล้องระหว่างเสียงกับสัญลักษณ์ จะสามารถอ่านได้แม้จะไม่เข้าใจ

3.2 การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ วิธีการที่อาจทำได้ คือ

3.2.1 ให้อ่านคำถามที่เป็นภาษาที่เรียนให้เข้าใจ แต่อาจให้ตอบเป็นภาษาแม่ได้ถ้าเป็นผู้เรียนในระยะเริ่มต้น

3.2.2 ให้อ่านข้อความที่ตัดจากหนังสือพิมพ์ แล้วบอกว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร เช่น ข่าว รายงานอากาศ กีฬา บันเทิง เป็นต้น

3.2.3 อ่านโดยใช้การกวาดสายตา เช่น ให้ดูหน้าแรกของหนังสือพิมพ์ และให้หาบทความต่อไปนี เช่น รายงานอากาศ ผลของการแข่งขันฟุตบอล รายงานอุบัติเหตุ เป็นต้น

3.2.4 อ่านคร่าวๆ เช่น ให้ผู้เรียนอ่านจดหมายแล้วแยกเป็นกลุ่มๆ ตามความคิดเห็น

3.3 การทดสอบการรับข้อมูล เนื้อเรื่องที่นำมาให้อ่าน อาจจะนำมาจากหนังสือพิมพ์ วารสาร ประกาศ โฆษณา ตารางเวลารถไฟ หรือภาพยนตร์ จดหมาย ถ้าในระดับสูงอาจจะเป็นเนื้อเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ เช่น บทความทางวิทยาศาสตร์ บทย่อหนังสือพิมพ์ หรืออื่นๆที่เหมาะสม แล้วตอบคำถามเกี่ยวกับข้อความที่อ่าน

3.4 การอ่านข้อความที่ตัดตอนมาจากหนังสือแล้วให้ตอบคำถาม ซึ่งมักจะเป็นแบบเลือกตอบเพื่อทดสอบความเข้าใจจากเรื่องที่อ่าน ในระดับต้นและระดับกลางอาจให้ตอบแบบถูก-ผิด หรือถ้าหากเป็นการตอบคำถามโดยเขียนคำตอบ ซึ่งต้องเกี่ยวกับทักษะการอ่านและการเขียนประกอบกัน ควรให้

คะแนนทั้งในด้านเนื้อหาและรูปแบบภาษา หรือถ้าหากให้ตอบปากเปล่าก็ควรให้คะแนนทั้งจากการอ่านและการพูด

4. การทดสอบทักษะการเขียน

4.1 การเขียนเรียงความโดยมีการแนะแนวทาง

4.2 การเขียนอย่างอิสระ

จากข้อมูลดังกล่าวทำให้สามารถสรุปได้ว่าการวัดและประเมินเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอนและมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะการวัดและการประเมินจะทำให้ผู้สอนได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์และเป็นพื้นฐานสำหรับการตัดสินใจเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้เรียน ตลอดจนประโยชน์ต่อการปรับปรุงประสิทธิภาพของการเรียนการสอนการวัดและประเมินผล แต่ผู้ออกแบบการประเมินก็ต้องมีความรู้ความเข้าใจในการออกแบบการประเมินเป็นอย่างดี ถึงจะสามารถออกแบบการประเมินได้อย่างเหมาะสมกับบริบทของผู้เรียนและได้ผลลัพธ์ที่สามารถเชื่อถือและนำไปใช้ประโยชน์ต่อไปได้ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พริมรส นนทภักดิ์ (2547) ได้ทำการวิจัยแบบพหุกรณีศึกษา 2 โรงเรียน คือ โรงเรียนเบญจมราชูทิศและโรงเรียนมัธยมวัดนายโรง เพื่อศึกษาการดำเนินงานของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) โดยผลการวิจัยพบว่าการดำเนินงานของกรณีศึกษาทั้ง 2 โรงเรียนเป็นดังนี้ 1) การวางแผนงาน ทั้ง 2 โรงเรียนมีการวางแผนงานอย่างเป็นระบบ โรงเรียนเบญจมราชูทิศใช้เวลาในการวางแผนเปิดโครงการ 10 เดือน โรงเรียนมัธยมวัดนายโรงใช้เวลา 4 เดือนและมีโรงเรียนพี่เลี้ยงช่วยดูแล 2) การกำหนดโครงสร้างการทำงาน โรงเรียนเบญจมราชูทิศกำหนดโครงสร้างเป็นฝ่ายต่างๆ โดยโครงการหลักสูตรภาคภาษาอังกฤษมีโครงสร้างการบริหารเป็นของตนเอง ขณะที่โรงเรียนมัธยมวัดนายโรงไม่ได้แยกโครงสร้างบริหารโครงการ จากหลักสูตรปกติเพราะนักเรียนในโครงการเป็นนักเรียนส่วนใหญ่ของโรงเรียน 3) การปฏิบัติงาน โรงเรียนเบญจมราชูทิศสอนเป็นภาษาอังกฤษ 4) สารระการเรียนรู้ อาจารย์ในโครงการมีทั้งชาวไทยและต่างชาติ มีการทำสัญญาปีต่อปี ค่าจ้างมีอัตราเดียว มีสวัสดิการ มีความพร้อมด้านอาคารสถานที่และสื่ออุปกรณ์ มีการจัดสรรงบประมาณอย่างโปร่งใส ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนดีมาก การสอนใช้เฉพาะภาษาอังกฤษ สำหรับโรงเรียนมัธยมวัดนายโรงสอนเป็นภาษาอังกฤษ 6) สารระการเรียนรู้ อาจารย์ในโครงการมีอาจารย์ประจำเป็นชาวต่างชาติและอาจารย์พิเศษเป็นชาวไทย มีการทำสัญญาปีต่อปี ค่าจ้างมีอัตราหลายอัตราขึ้นอยู่กับเชื้อชาติ ไม่มีสวัสดิการ มีอาคารสถานที่ค่อนข้างพร้อมแต่สื่อและอุปกรณ์ยังไม่พร้อมเท่าที่ควร มีการจัดสรรงบประมาณอย่างโปร่งใส ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในระยะเริ่มต้นของโครงการยังไม่มี แต่ต่อมามีการพัฒนาดีขึ้น การสอนใช้ภาษาอังกฤษเป็นหลักและใช้ภาษาไทยเสริม 4) การประเมินผล

โครงการ ทั้ง 2 โรงเรียน มีการประเมินผลโครงการจากนักเรียนและผู้ปกครองทุกปีการศึกษา 5) ปัจจัยสนับสนุนที่เหมือนกันทั้ง 2 โรงเรียน ประกอบด้วย ขนาดชั้นเรียนที่เหมาะสม การจัดการด้านการเงินอย่างเป็นระบบ พื้นฐานครอบครัวของนักเรียนและการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ปัจจัยสนับสนุนที่ต่างกัน สำหรับโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ได้แก่ ชื่อเสียงโรงเรียน ความพร้อมด้านสื่อ อุปกรณ์ ผลสอบศึกษาต่อ การพัฒนาคุณภาพอาจารย์ คุณภาพของนักเรียน ส่วนโรงเรียนมัธยมวัดนายโรง ได้แก่ ระบบจัดการของโรงเรียน การประชาสัมพันธ์โครงการ ความเชี่ยวชาญของอาจารย์ พิเศษ 6) ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคที่เหมือนกันทั้ง 2 โรงเรียน ประกอบด้วย การไม่ปฏิบัติตามสัญญาจ้างของอาจารย์ อาจารย์ไม่ได้จบทางการศึกษา ความไม่พร้อมด้านภาษาของนักเรียนและความคาดหวังของผู้ปกครอง ปัจจัยอุปสรรคที่ต่างกัน สำหรับโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ได้แก่ เวลาที่เสียไประหว่างเปลี่ยนคาบเรียน ความยากลำบากในการสรรหาอาจารย์ ส่วนโรงเรียนมัธยมวัดนายโรงได้แก่ เวลาของอาจารย์พิเศษที่มีให้กับนักเรียนค่อนข้างน้อยที่เกี่ยวข้องกับครูชาวต่างชาติ คือปัจจัยที่เป็นอุปสรรคที่เหมือนกันของทั้งสองโรงเรียน คือ การไม่ปฏิบัติตามสัญญาจ้าง อาจารย์ชาวต่างชาติที่ไม่ได้จบทางด้านการศึกษา ทำให้ขาดความรู้ความเข้าใจในวิธีและเทคนิคการสอน

สาวิตรี กสิณธร (2549) ได้ศึกษาเรื่องอนาคตภาพของโรงเรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการสอน เขตกรุงเทพมหานคร โดยสรุปได้ว่า ภาพความสำเร็จของโรงเรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อพบว่า 1) ด้านการจัดการเรียนการสอน เน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในระดับสากล และสามารถดำรงตนอยู่กับวัฒนธรรมไทยได้สามารถศึกษาต่อได้ทั้งในประเทศและต่างประเทศ การเรียนรู้ภาษาอังกฤษในฐานะภาษาที่สองใช้วิธีเรียนแบบธรรมชาติโดยต้องการให้ผู้เรียนคิดและเข้าใจ เป็นภาษาอังกฤษจำนวนผู้เรียนในแต่ละห้องต้องไม่เกิน 30 คน โรงเรียนมีกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ทักษะภาษาอังกฤษมากขึ้นมีโครงการแลกเปลี่ยนนักเรียนกับสถาบันการศึกษาต่างประเทศ 2) ด้านหลักสูตร โรงเรียนมีหลักสูตรสถานศึกษาของตนเองที่ชัดเจนโดยใช้หลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ เป็นแกนกลางโรงเรียนมีอิสระในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษามากขึ้นมีการปรับปรุงหลักสูตรและพัฒนาเนื้อหาสาระสู่ความเป็นสากล 3) ด้านครูผู้สอน โรงเรียนให้ความสำคัญกับการคัดเลือกครูผู้สอนที่มีคุณภาพมากขึ้น ครูผู้สอนต้องมีความรู้ในสาขาวิชาที่สอนเป็นอันดับแรก รองลงมาต้องมีความรู้ความสามารถด้านการสอนมีความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษได้เหมือนเจ้าของภาษาและต้องมีวุฒิทางการศึกษาตามลำดับ โรงเรียนมีการสรรหาครูชาวต่างชาติที่เป็นเจ้าของภาษาจากแหล่งในต่างประเทศโดยตรง ครูชาวต่างชาติมีบทบาทในการจัดการเรียนการสอนมากขึ้นและในการทำงานร่วมกับครูชาวไทย ส่งผลให้ครูชาวไทยมีพัฒนาการด้านการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารมากขึ้นด้วย มีองค์กรดูแลเกี่ยวกับกฎระเบียบและอำนวยความสะดวกให้แก่ครูชาวต่างชาติ เช่นการบรรจุครู และการต่อวีซ่าให้ครูชาวต่างชาติ 4) ด้านนักเรียน โรงเรียนจัดการเตรียมความพร้อม ด้านพื้นฐานการใช้ภาษาอังกฤษให้แก่ผู้เรียนผู้ที่เรียนจบมีความกล้าคิดกล้าแสดงออกรู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง

มีทักษะการฟังสำเนียงภาษาอังกฤษที่หลากหลายและเลือกเรียนต่อโปรแกรมภาษาอังกฤษของมหาวิทยาลัยในประเทศเป็นอันดับแรก 5) ด้านสื่อการเรียนการสอน มีสื่อหลากหลายที่ช่วยพัฒนาทักษะการใช้ภาษามากขึ้นมีการใช้อินเทอร์เน็ตในการเรียนการสอนและมีการจัดทำเอกสารการเรียนการสอนในรูปแบบสื่อผสมลงแผ่นซีดีมากขึ้น 6) ด้านการวัดและประเมินผล การเรียนวิชาที่สอนเป็นภาษาอังกฤษต้องใช้ข้อสอบเป็นภาษาอังกฤษโดยครูต่างชาติมีบทบาทเป็นผู้ออกข้อสอบและประเมินผลการเรียนในวิชาที่สอนการประเมินผลการเรียน มีมาตรฐานมากขึ้นและมีลักษณะเป็นการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงมากขึ้น

วุฒิชัย เนียมเทศ (2552) ได้ทำการวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ พบว่าปัจจัยที่ส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการศึกษา EP มี 3 ตัวแปร คือ 1) กระบวนการด้านบริหารซึ่งได้แก่ การสร้างเครือข่ายทางการศึกษา การจัดโครงสร้างการบริหาร การกำหนดนโยบาย การประกันคุณภาพ การมีส่วนร่วมของชุมชน การพัฒนาบุคลากร และการส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน 2) สภาพแวดล้อมภายนอกซึ่งได้แก่ อิทธิพลทางเศรษฐกิจ สภาพสังคม เทคโนโลยีและนโยบาย รัฐบาล 3) ปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรวัสดุซึ่งได้แก่ แหล่งเรียนรู้ หลักสูตร และสื่อการสอน ส่วนปัจจัยที่ส่งผลโดยอ้อมผ่านตัวแปรอื่นๆ มี 3 ตัวแปร คือ 1) สภาพแวดล้อมภายนอก ส่งผลโดยอ้อมผ่านปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรวัสดุ ปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรบุคคลและกระบวนการจัดการเรียนการสอน 2) ปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรวัสดุ ส่งผลโดยอ้อม ผ่านกระบวนการจัดการเรียนการสอน ปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรบุคคล และกระบวนการด้านบริหาร 3) ปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรบุคคล ส่งผลโดยอ้อม ผ่านกระบวนการด้านบริหาร ซึ่งสามารถสรุปได้ว่าหนึ่งในปัจจัยที่มีความสำคัญและที่ส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการศึกษาในหลักสูตรนี้ คือ ปัจจัยนำเข้าด้านทรัพยากรบุคคล และกระบวนการจัดการเรียนการสอนการ ซึ่งเห็นควรว่าควรจัดให้มีการพัฒนาบุคลากรภายในโรงเรียน รวมไปถึงครูต่างชาติที่สอนในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

ชัยพร สุกุลพนารักษ์ (2552) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารโรงเรียนสองภาษาสำหรับประเทศไทย พบว่าปัญหาด้านครูผู้สอนเป็นปัญหาที่สำคัญที่สุด ซึ่งมีอยู่หลายสาเหตุด้วยกัน เช่น ครูต่างชาติ แม้จะมีวุฒิหรือความรู้ทางวิชาการด้านที่ต้องการแต่ไม่ได้จบด้านการสอนด้วย จึงทำให้ถ่ายทอดไม่ดี ขาดคุณภาพ ไม่มีทักษะในการถ่ายทอดและสื่อความหมายเท่าที่ควร ไม่เข้าใจจิตวิทยาเด็ก คุมห้องเรียนไม่ได้ ตลอดจนกระทั่งทำใบปริญญาลอก และปัญหาด้านความสัมพันธ์ของครูในโรงเรียนที่ขาดการประสานงานและมีการเปรียบเทียบด้านผลตอบแทนสิทธิประโยชน์ระหว่าง

ครูผู้สอนโครงการพิเศษและโครงการปกติ ครูต่างชาติที่มีคุณภาพจะถูกดึงตัวไปอยู่กับโรงเรียนนานาชาติมากขึ้น เนื่องจากมีรายได้ที่ดีกว่า ครูต่างชาติบางคนอยู่สอนไม่นาน เพราะอาจเป็นนักท่องเที่ยวนักศึกษาที่เพิ่งจบมาท่องเที่ยวหาประสบการณ์ชีวิต ทำให้เกิดภาวะขาดครูบ่อยและขาดความต่อเนื่องในการสอน

Chen & Cheng (2010) ได้ทำการวิจัยเรื่อง A case study on foreign English teacher's challenges in Taiwanese elementary schools เกี่ยวกับปัญหาและความท้าทายของครูต่างชาติในโรงเรียนประถมศึกษาของไต้หวัน พบว่า ครูผู้สอนประสบกับปัญหาต่างๆ ในการทำงานสอนภาษาอังกฤษ อาทิเช่น ความไม่พร้อมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ความสามารถในการจัดการชั้นเรียน และความสามารถในการสอนชั้นเรียนที่มีจำนวนนักเรียนจำนวนมาก ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวเสนอให้มีการอบรมเตรียมความพร้อมครูชาวต่างประเทศก่อนที่จะปฏิบัติการสอนในโรงเรียนจริง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความต้องการการนิเทศการสอนภาษาอังกฤษของครูต่างชาติในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูต่างชาติที่สอนวิชาภาษาอังกฤษในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวนทั้งสิ้น 1340 คน จากจำนวน 196 โรงเรียนทั่วประเทศ

กลุ่มตัวอย่าง

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูต่างชาติที่สอนวิชาภาษาอังกฤษในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูป โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie และ Morgan (1970 อ้างถึงใน วรณี แกมเกตุ, 2555) โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ 95% จะได้กลุ่มตัวอย่างที่ จำนวน 300 คน โดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจงตามเขตพื้นที่การศึกษา โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างเป็นครูต่างชาติที่สอนวิชาภาษาอังกฤษในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่ 1-2

2. กลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์ ประชากรผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารโรงเรียน ได้แก่ (1) รองฝ่ายวิชาการ (2) หัวหน้าโครงการ English Program (3) ครูต่างชาติที่มีประสบการณ์การสอนกับทางโรงเรียนมากกว่า 1 ปี จำนวนอย่างละ 1 คน โดยใช้การสุ่มแบบเจาะจง โดยมีเกณฑ์ว่าจะต้องเป็นโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการจัดโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษมาเป็นระยะเวลามากกว่า 10 ปี และเป็นที่ยอมรับในวงการศึกษาด้วยประสบการณ์ในการจัดตั้งโครงการที่ยาวนานและเคยได้รับมอบหมายให้เป็นหัวหน้า

ศูนย์โครงการฯของโรงเรียนในเขตพื้นที่ 1-2 เป็นจำนวน 5 โรงเรียน รวมเป็นจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 15 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่เป็นภาษาอังกฤษจำนวน 1 ชุด แบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามชนิดตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการการนิเทศการสอนของครูต่างชาติโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1) ด้านหลักสูตร

2) ด้านการจัดการเรียนการสอน

3) ด้านสื่อการเรียนการสอน

4) ด้านการวัดประเมินผล

ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) โดยแบ่งเป็น 4 ระดับ

เพื่อให้เกิดความละเอียดในการเก็บข้อมูล ดังนี้

คะแนน 4 หมายถึง มีความต้องการการนิเทศการสอนมากที่สุด

คะแนน 3 หมายถึง มีความต้องการการนิเทศการสอนมาก

คะแนน 2 หมายถึง มีความต้องการการนิเทศการสอนปานกลาง

คะแนน 1 หมายถึง มีความต้องการการนิเทศการสอนน้อย

ตอนที่ 3 แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ใช้กับกลุ่มตัวอย่างจาก 5 โรงเรียน เกี่ยวกับแนวทางการนิเทศการสอนครูต่างชาติ

วิธีการสร้างเครื่องมือ

แบบเครื่องมือสร้างขึ้นโดยมีขั้นตอนและวิธีการดังต่อไปนี้

1. ศึกษาตำรา เอกสาร บทความ และงานวิจัยเกี่ยวกับหลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการนิเทศการสอน หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การประเมินผล ปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษ

2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวลกำหนดโครงสร้างของเครื่องมือ โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3. สร้างเครื่องมือวิจัยตามขอบข่ายและเนื้อหาที่กำหนด โดยครอบคลุมขอบข่ายการวิจัย

4. นำเครื่องมือวิจัยฉบับร่างที่สร้างเสร็จแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจ เพื่อให้ข้อเสนอแนะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข
5. นำเครื่องมือวิจัยเสนอผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรภาษาอังกฤษ ตรวจสอบความสมบูรณ์ ความตรงของเนื้อหาและความถูกต้องของภาษาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข
6. นำเครื่องมือวิจัยที่แก้ไขปรับปรุงเสร็จเรียบร้อยแล้ว ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อความสมบูรณ์ของเครื่องมือในการวิจัย
7. จัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูล

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ผู้ดำเนินการวิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ขออนุญาตจากบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์ จากผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมทั้งแบบสอบถามทั้งหมดไปยัง ผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในการเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมกำหนดวันไปรับคืนจากทางโรงเรียน
3. นำแบบสอบถามที่ส่งไปจำนวน 300 ชุด ได้รับคืนมา 255 ชุด คิดเป็นร้อยละ 85 ตรวจสอบให้คะแนน และวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยได้รับและรวบรวมแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว ได้วิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) วิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามที่เกี่ยวกับความต้องการการนิเทศการสอนของครูต่างชาติ วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยได้คำนวณความกว้างของอันตรภาคชั้นจากสูตรคำนวณดังนี้
ค่าสูงสุด - ค่าต่ำสุด / จำนวนชั้น (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

คะแนน 3.26 - 4.00 หมายถึง มีความต้องการการนิเทศการสอนมากที่สุด

คะแนน 2.51 - 3.25 หมายถึง มีความต้องการการนิเทศการสอนมาก

คะแนน 1.76 - 2.50 หมายถึง มีความต้องการการนิเทศการสอนปานกลาง

คะแนน 1.00 - 1.75 หมายถึง มีความต้องการการนิเทศการสอนน้อย

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลความเห็นจากกลุ่มผู้บริหารในแบบสัมภาษณ์ด้วยวิธีการวิเคราะห์
เนื้อหา (Content analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องแนวทางการจัดการนิเทศการสอนภาษาอังกฤษของครูต่างชาติในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความต้องการการนิเทศการสอนภาษาอังกฤษของครูต่างชาติในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในระดับชั้นมัธยมศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเพื่อเสนอแนวทางการจัดการนิเทศการสอนภาษาอังกฤษของครูชาวต่างชาติในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในระดับชั้นมัธยมศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจากแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากครูต่างชาติที่สอนวิชาภาษาอังกฤษในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในระดับชั้นมัธยมศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 255 คน จากจำนวนที่กำหนด 300 คน คิดเป็นร้อยละ 85

กลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์ ได้แก่ (1) รองฝ่ายวิชาการ (2) หัวหน้าโครงการ (3) ครูต่างชาติ โดยใช้การสุ่มแบบเจาะจง โดยมีเกณฑ์ว่าจะต้องเป็นโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการจัดโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษมาเป็นระยะเวลามากกว่า 10 ปี และเป็นที่ยอมรับในวงการศึกษ เป็นจำนวน 5 โรงเรียน ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ที่เกี่ยวกับการความต้องการการนิเทศการสอน โดยการหาค่าเฉลี่ย (X) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้ตารางประกอบ ส่วนแนวทางการนิเทศการสอนภาษาอังกฤษของครูต่างชาติจากการสัมภาษณ์วิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหาและนำเสนอในรูปแบบการบรรยาย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของการนิเทศครูต่างชาติ

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล	ผู้ให้ข้อมูล	
	จำนวน (N = 255)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	151	59.22
หญิง	104	40.78
2. เชื้อชาติ		
อเมริกัน	47	18.43
แคนาดา	16	6.27
อังกฤษ	54	21.18
ออสเตรเลีย	19	7.45
ฟิลิปปินส์	78	30.59
อื่นๆ โปรตุเกส	41	16.08
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด		
ปริญญาตรี	183	71.76
สูงกว่าปริญญาตรี	65	25.49
อื่นๆ (ต่ำกว่าปริญญาตรี)	7	2.75
4. ประสบการณ์สอน		
ต่ำกว่า 1 ปี	37	14.51
1- 3 ปี	65	25.49
3 - 5 ปี	40	15.69
5 ปีขึ้นไป	113	44.31
5. ประสบการณ์สอนในระดับ		
มัธยมศึกษาปีที่ 1	156	61.18
มัธยมศึกษาปีที่ 2	142	55.69
มัธยมศึกษาปีที่ 3	134	52.55
มัธยมศึกษาปีที่ 4	128	50.20
มัธยมศึกษาปีที่ 5	117	45.88
มัธยมศึกษาปีที่ 6	104	40.78

จากตารางที่ 1 ด้านสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า เป็นชาย 151 คน คิดเป็นร้อยละ 59.22 เป็นหญิง 104 คน คิดเป็นร้อยละ 40.78

เมื่อจำแนกตามเชื้อชาติ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเชื้อชาติฟิลิปปินส์ คิดเป็นร้อยละ 30.59 รองลงมา เป็นอังกฤษ คิดเป็นร้อยละ 21.18 และอเมริกัน คิดเป็นร้อยละ 18.43

เมื่อจำแนกตามวุฒิการศึกษาสูงสุด พบว่า ส่วนใหญ่เป็นปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 71.76 รองลงมาสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 25.49 และต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 2.75

เมื่อพิจารณาด้านประสบการณ์ ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ 5 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 44.31 มีประสบการณ์ 1- 3 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.49 มีประสบการณ์ 3 - 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 15.69 และต่ำกว่า 1 ปี คิดเป็นร้อยละ 14.51

และพิจารณาระดับชั้นที่สอน พบว่า ส่วนใหญ่สอนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 61.18 รองลงมาสอนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 55.69 สอนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 52.55

ตอนที่ 2_ความต้องการการนิเทศการสอนภาษาอังกฤษของครูต่างชาติในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน วิเคราะห์โดยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความต้องการการนิเทศการสอนของครูผู้สอน

ความต้องการการนิเทศการสอน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน	
		มาตรฐาน (SD.)	ระดับ
1.หลักสูตร	2.46	0.78	ปานกลาง
2.การจัดการเรียนการสอน	2.43	0.83	ปานกลาง
3. สื่อการสอน	2.42	0.93	ปานกลาง
4. การวัดและประเมินผล	2.44	0.83	ปานกลาง
รวม	2.44	0.84	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับความต้องการการนิเทศการสอนภาษาอังกฤษของครูต่างชาติในภาพรวม พบว่า ระดับความต้องการทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 2.44 เมื่อพิจารณา

ความต้องการเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีความต้องการนิเทศการสอนมากที่สุด คือ ด้านหลักสูตร มีค่าเฉลี่ย 2.46 รองลงมาคือ ด้านการวัดและประเมินผล มีค่าเฉลี่ย 2.44 ด้านการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ย 2.43 และด้านที่มีความต้องการน้อยที่สุดคือ ด้านสื่อการสอน มีค่าเฉลี่ย 2.42 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ความต้องการการนิเทศการสอนของครูชาวต่างชาติด้านหลักสูตร

ด้านหลักสูตร	ค่าเฉลี่ย (X)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD.)	ระดับ
- การวิเคราะห์เนื้อหาในหลักสูตรเพื่อจัดกิจกรรมการสอน	2.42	0.99	ปานกลาง
- การจัดเนื้อหาที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น	2.48	1.04	ปานกลาง
- ครอบคลุมทุกวัตถุประสงค์	2.45	0.99	ปานกลาง
- การเรียงเนื้อหาตามความยากง่าย	2.37	1.00	ปานกลาง
- การจัดเนื้อหาหลักสูตรมีความสอดคล้องกับผลลัพธ์	2.49	1.00	ปานกลาง
- การจัดเนื้อหาแต่ละบทมีความสอดคล้องกันและแสดงให้เห็นถึงพัฒนาการด้านความรู้	2.39	1.00	ปานกลาง
- การจัดเนื้อหาให้มีความเหมาะสมตามวัฒนธรรมแบบท้องถิ่น	2.58	0.92	มาก
- การจัดเนื้อหาให้สอดคล้องตามหลักสูตรแกนกลาง	2.54	0.95	มาก
รวม	2.46	0.78	ปานกลาง

จากตารางที่ 3 ด้านหลักสูตร พบว่า ครูต่างชาติมีความต้องการการนิเทศการสอนภาษาอังกฤษในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 2.46 เมื่อพิจารณาความต้องการเป็นรายข้อ พบว่าประเด็นที่มีความต้องการนิเทศการสอนมากที่สุด คือ การจัดเนื้อหาให้มีความเหมาะสม

ตามวัฒนธรรมแบบท้องถิ่น โดยมีค่าเฉลี่ย 2.58 อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ การจัดเนื้อหาให้สอดคล้องตามหลักสูตรแกนกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.54 อยู่ในระดับมาก และประเด็นที่มีความต้องการน้อยที่สุดคือ การเรียงเนื้อหาตามความยากง่าย มีค่าเฉลี่ย 2.42 อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4 ความต้องการการนิเทศการสอนของครูชาวต่างชาติด้านการจัดการเรียนการสอน

ด้านการจัดการเรียนการสอน	ค่าเฉลี่ย (X)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD.)	ระดับ
- การจัดทำแผนการสอน	2.33	1.02	ปานกลาง
- ทฤษฎีที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน	2.46	1.04	ปานกลาง
- การใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย	2.37	1.06	ปานกลาง
- การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	2.44	1.04	ปานกลาง
- การจัดบรรยากาศการเรียนการสอน	2.41	1.06	ปานกลาง
- การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียน	2.47	1.03	ปานกลาง
- การหาวิธีการสอนที่เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละ กลุ่ม	2.47	0.94	ปานกลาง
- การใช้แหล่งข้อมูลที่หลากหลาย	2.38	1.01	ปานกลาง
- การสังเกตถึงพัฒนาการของนักเรียนแต่ละคน และส่งเสริมสนับสนุนอย่างถูกวิธี	2.49	0.95	ปานกลาง
- การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	2.51	1.00	มาก
- การวางโครงสร้างหลักสูตรให้หลากหลายตาม ระดับชั้นของนักเรียน	2.44	0.99	ปานกลาง
รวม	2.43	0.83	ปานกลาง

จากตารางที่ 4 ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า ครูต่างชาติมีความต้องการการนิเทศการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 2.43 เมื่อพิจารณาความต้องการเป็นรายข้อ ประเด็นที่มีความต้องการนิเทศการสอนมากที่สุด คือ การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร มีค่าเฉลี่ย 2.51 อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ การสังเกตถึงพัฒนาการของนักเรียนแต่ละคนและส่งเสริมสนับสนุนอย่าง

ถูกวิธี มีค่าเฉลี่ย 2.49 อยู่ในระดับปานกลาง และประเด็นที่มีความต้องการน้อยที่สุดคือ การจัดทำแผนการสอน โดยมีค่าเฉลี่ย 2.33 อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 5 ความต้องการการนิเทศการสอนของครูชาวต่างชาติด้านสื่อการสอน

ด้านสื่อการสอน	ค่าเฉลี่ย (X)	ส่วน	ระดับ
		เบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD.)	
- การใช้สื่อที่หลากหลาย	2.40	1.04	ปานกลาง
- การใช้สื่อที่เหมาะสมกับผู้เรียน	2.41	1.05	ปานกลาง
- ความสามารถในการผลิตสื่อเอง	2.40	1.01	ปานกลาง
- การใช้สื่อที่เหมาะสมกับผู้เรียนตามแต่ละระดับ	2.45	1.02	ปานกลาง
- ความรู้ในการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม	2.47	1.04	ปานกลาง
รวม	2.42	0.93	ปานกลาง

จากตารางที่ 5 ด้านสื่อการสอน พบว่า ครูชาวต่างชาติมีความต้องการการนิเทศการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาความต้องการเป็นรายข้อ ประเด็นที่มีความต้องการนิเทศการสอนมากที่สุด คือ การเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม โดยมีค่าเฉลี่ย 2.47 อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ การใช้สื่อที่เหมาะสมกับผู้เรียนตามแต่ละระดับ โดยมีค่าเฉลี่ย 2.45 อยู่ในระดับปานกลาง และประเด็นที่มีความต้องการน้อยที่สุดคือ การใช้สื่อที่หลากหลาย โดยมีค่าเฉลี่ย 2.40 อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 6 ความต้องการการนิเทศการสอนของครูชาวต่างชาติด้านการวัดและประเมินผล

ด้านการวัดและประเมินผล	ค่าเฉลี่ย (X)	ส่วน	ระดับ
		เบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD.)	
- การประเมินแบบหลากหลายโดยดูจากองค์ประกอบอื่นๆ ด้วย เช่น การพูด การสื่อสาร การจัดนิทรรศการ	2.57	1.03	มาก
- การประเมินที่เน้นเฉพาะด้าน โดยเน้นสิ่งที่เด็กสามารถทำได้ดี	2.50	0.99	ปานกลาง
- การประเมินแบบเน้นทักษะ	2.46	0.95	ปานกลาง
- รูปแบบการประเมินแบบต่างๆ	2.40	0.88	ปานกลาง
- การสร้างแบบประเมิน	2.41	0.95	ปานกลาง
- การประเมินแบบ Evaluative และแบบ Summative	2.37	0.91	ปานกลาง
รวม	2.44	0.83	ปานกลาง

จากตารางที่ 6 ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า ครูชาวต่างชาติมีความต้องการการนิเทศการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาความต้องการเป็นรายข้อ ประเด็นที่มีความต้องการนิเทศการสอนมากที่สุด คือ การประเมินแบบหลากหลายโดยดูจากองค์ประกอบอื่นๆ เช่น การพูด การสื่อสาร การจัดนิทรรศการ โดยมีค่าเฉลี่ย 2.57 อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ การประเมินที่เน้นเฉพาะด้าน โดยเน้นสิ่งที่เด็กสามารถทำได้ดี โดยมีค่าเฉลี่ย 2.50 อยู่ในระดับปานกลาง และประเด็นที่มีความต้องการน้อยที่สุดคือ รูปแบบการประเมินแบบต่างๆ โดยมีค่าเฉลี่ย 2.40 อยู่ในระดับปานกลาง

แนวทางการนิเทศการสอนภาษาอังกฤษของครูต่างชาติ

ผลการวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์ซึ่งผู้วิจัยได้ทำตารางวิเคราะห์ (อยู่ในภาคผนวก) ผลการวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับแนวทางการนิเทศการสอนภาษาอังกฤษครูต่างชาติ

ด้านหลักสูตร

1. ควรจัดให้มีการอบรมเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย เพื่อให้ครูต่างชาติได้เข้าใจถึงขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น อีกทั้งยังควรจัดให้ครูต่างชาติได้มีส่วนร่วมและเรียนรู้ไปพร้อมกับนักเรียน เช่น การไปทัศนศึกษาตามสถานที่สำคัญต่างๆ เช่น วัดพระแก้ว พระที่นั่งอนันตพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ให้มีส่วนร่วมเกี่ยวกับกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวันสำคัญของไทย เช่น วันไหว้ครู สงกรานต์ วันพ้อ และเข้าร่วมกิจกรรมที่นักเรียนต้องเข้าร่วม เช่น ลูกเสือ กิจกรรมค่าย

2. ควรจัดให้มีการ workshop ร่วมกันระหว่างครูต่างชาติกับครูไทยในโครงการ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ระหว่างวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับวัฒนธรรมท้องถิ่นของไทย ครูที่เลี้ยงอาจนำตัวอย่างของหลักสูตรที่เคยทำไว้มาให้ครูต่างชาติดูเป็นตัวอย่างว่าจะสามารถนำวัฒนธรรมท้องถิ่นมาผนวกกับการจัดหลักสูตรได้อย่างไรบ้าง

3. ควรจัดให้มีการอบรมหรือประชุมด้านหลักสูตร เพื่อให้ครูต่างชาติเข้าใจถึงหลักสูตรแกนกลาง รู้ถึง สาระ มาตรฐานและตัวชี้วัดเพื่อนำไปจัดทำหลักสูตร โดยทางโรงเรียนควรมอบหมายให้หัวหน้าโครงการเป็นผู้นิเทศด้านหลักสูตรและจัดให้ครูที่เลี้ยงคอยช่วยครูต่างชาติในด้านหลักสูตร และใช้แบบเรียนหรือคู่มือจากหลักสูตรที่มีการจัดแบ่งเนื้อหาตามช่วงชั้นเพื่อความเหมาะสมกับอายุของนักเรียน

ด้านการจัดการเรียนการสอน

1. ควรจัดให้มีการนิเทศเรื่องกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้กับครูต่างชาติ โดยอาจจะจัดให้มีการนิเทศกันเองภายในโครงการหรือเชิญวิทยากรภายนอกเข้ามาอบรม หรือมีการพาครูไปศึกษาดูงานในโรงเรียนหรือสถาบันภาษาที่ประสบความสำเร็จด้านการสอนภาษาอังกฤษหรือไปเยี่ยมชมค่ายภาษาอังกฤษ เพื่อให้ได้เห็นตัวอย่างในการใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ ควรให้ครูต่างชาติมีส่วนร่วมในกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น เช่น กิจกรรมชมรม งานเทศกาลต่างๆ ค่ายเสริมทักษะ

2. ควรจัดให้ครูที่เลี้ยงเข้าไปทำหน้าที่สังเกตการสอนในชั้นเรียน นำข้อมูลที่ได้มาพูดคุยกับครูต่างชาติเพื่อนำไปปรับและพัฒนาวิธีการสอน ให้สอดคล้องกับความถนัดและความสนใจของผู้เรียนจากการสังเกตในชั้นเรียน เพื่อหาวิธีการสอนที่เหมาะสมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพทางการเรียนรู้ของนักเรียน โดยครูที่เลี้ยงให้ข้อมูลและคำแนะนำเกี่ยวกับนักเรียนแต่ละกลุ่ม เพื่อให้ครูต่างชาตินำข้อมูลที่ได้นำไปปรับใช้กับวิธีการสอนที่เหมาะสม เพราะบางครั้งอาจต้องใช้วิธีการสอนที่แตกต่างสำหรับนักเรียนเฉพาะกลุ่ม

3. ควรจัดให้ครูต่างชาติเข้าสังเกตการสอนในชั้นเรียนของครูที่มีประสบการณ์สอนมานาน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้หรือเห็นถึงวิธีการสอนของครูท่านอื่น แล้วนำจุดเด่นมาปรับใช้กับวิธีการสอนของตนเอง

4. ควรมีการสอบถามความคิดเห็นจากนักเรียนว่ามีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับเรื่องการสอนของครูต่างชาติเป็นระยะๆ และนำข้อมูลที่ได้มาประชุมร่วมกับครูต่างชาติ

ด้านสื่อการสอน

1. จัดให้มีการอบรมเกี่ยวกับสื่อการสอน ความสำคัญและวิธีการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม ทั้งจากหน่วยงานภายในโรงเรียนและหน่วยงานภายนอก

2. ควรเปิดโอกาสให้ครูต่างชาติได้นำเสนอเรื่องการใช้สื่ออย่างอิสระ โดยมีการส่งแผนให้ทางโครงการช่วยตรวจดูก่อนนำไปใช้

ด้านการวัดและประเมินผล

1. ควรจัดให้มีการประชุมหรืออบรมให้กับครูต่างชาติในด้านการวัดและประเมินผล โดยอ้างอิงจาก ทักษะ มาตรฐานและตัวชี้วัด ตามหลักสูตรแกนกลาง 2551

2. ควรจัดให้ครูพี่เลี้ยงทำหน้าที่คอยช่วยดูแลการวัดและประเมิน มีการอธิบายทั้งเกณฑ์การให้คะแนน วิธีการวัดประเมิน การกรอกคะแนน และอื่นๆเพื่อให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานและรูปแบบของโรงเรียน

3. ส่งไปอบรมเกี่ยวกับวิธีการประเมินแบบหลากหลายกับหน่วยงานภายนอก

สรุปแนวทางการนิเทศการสอนภาษาอังกฤษของครูต่างชาติ

จากผลการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง สามารถสรุปได้ว่าวิธีการนิเทศที่นำมาใช้ในการนิเทศการสอนภาษาอังกฤษครูต่างชาติ คือ

1. การนิเทศแบบพี่เลี้ยง

2. กิจกรรมการนิเทศการสอนที่จัดขึ้นเพื่อพัฒนาศักยภาพของครูต่างชาติ สามารถแบ่งเป็นกิจกรรมหลักๆที่นำมาใช้ได้ดังนี้

2.1 การอบรม

2.2 ศึกษาดูงาน

2.3 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูต่างชาติกับครูไทย

2.4 การสังเกตการสอน

2.5 การประเมินผลการสอนโดยครูพี่เลี้ยงและผู้เรียน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาความต้องการการนิเทศการสอนภาษาอังกฤษของครูต่างชาติโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) เพื่อนำเสนอแนวทางการจัดการนิเทศการสอนภาษาอังกฤษของครูต่างชาติโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูต่างชาติ จำนวน 300 คน ใช้การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างและสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงตามเขตพื้นที่การศึกษา และกลุ่มตัวอย่างผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 15 คน โดยการสุ่มจาก 5 โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการจัดโครงการฯ เป็นระยะเวลามากกว่า 10 ปี

สรุปผลการวิจัย

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานะภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ พบว่า เป็นเพศชาย วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์สอน 5 ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่มีประสบการณ์สอนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความต้องการการนิเทศการสอนภาษาอังกฤษของครูต่างชาติในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน คือ ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการสอน และด้านการวัดและประเมินผล พบว่าครูต่างชาติมีความต้องการการนิเทศการสอนอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 2.44 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

ด้านหลักสูตร ครูต่างชาติมีความต้องการการนิเทศการสอนภาษาอังกฤษในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 2.46 เมื่อพิจารณาความต้องการเป็นรายข้อ พบว่าประเด็นที่มีความต้องการนิเทศการสอนมากที่สุดคือ การจัดเนื้อหาให้มีความเหมาะสมตามวัฒนธรรมแบบท้องถิ่น โดยมีค่าเฉลี่ย 2.58 อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ การจัดเนื้อหาให้สอดคล้องตามหลักสูตรแกนกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 2.54 อยู่ในระดับมาก และประเด็นที่มีความต้องการน้อยที่สุดคือ การเรียงเนื้อหาตามความยากง่าย มีค่าเฉลี่ย 2.42 อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านการจัดการเรียนการสอน ครูต่างชาติมีความต้องการการนิเทศการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 2.43 เมื่อพิจารณาความต้องการเป็นรายข้อ ประเด็นที่มีความต้องการนิเทศการสอนมากที่สุด คือ การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร มีค่าเฉลี่ย 2.54 อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ การสังเกตถึงพัฒนาการของนักเรียนแต่ละคนและส่งเสริมสนับสนุนอย่างถูกวิธี มีค่าเฉลี่ย 2.49 อยู่ในระดับปานกลาง และประเด็นที่มีความต้องการน้อยที่สุดคือ การจัดทำแผนการสอน โดยมีค่าเฉลี่ย 2.33 อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านสื่อการสอน ครูต่างชาติมีความต้องการการนิเทศการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาความต้องการเป็นรายข้อ ประเด็นที่มีความต้องการนิเทศการสอนมากที่สุดคือ ความรู้ในการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม โดยมีค่าเฉลี่ย 2.47 อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ การใช้สื่อที่เหมาะสมกับผู้เรียนตามแต่ละระดับ โดยมีค่าเฉลี่ย 2.45 อยู่ในระดับปานกลาง และประเด็นที่มีความต้องการน้อยที่สุดคือ การใช้สื่อที่หลากหลาย โดยมีค่าเฉลี่ย 2.40 อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านการวัดและประเมินผล ครูต่างชาติมีความต้องการการนิเทศการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาความต้องการเป็นรายข้อ ประเด็นที่มีความต้องการนิเทศการสอนมากที่สุดคือ การประเมินแบบหลากหลายโดยดูจากองค์ประกอบอื่นๆ ด้วย เช่น การพูด การสื่อสาร การจัดนิทรรศการ โดยมีค่าเฉลี่ย 2.57 อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ การประเมินที่เน้นเฉพาะด้าน โดยเน้นสิ่งที่เด็กสามารถทำได้ดี โดยมีค่าเฉลี่ย 2.50 อยู่ในระดับปานกลาง และประเด็นที่มีความต้องการน้อยที่สุดคือ รูปแบบการประเมินแบบต่างๆ โดยมีค่าเฉลี่ย 2.40 อยู่ในระดับปานกลาง

แนวทางการนิเทศการสอนภาษาอังกฤษของครูต่างชาติ

ผลการวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์ซึ่งผู้วิจัยได้ทำตารางวิเคราะห์ (อยู่ในภาคผนวก) ผลการวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับแนวทางการนิเทศการสอนภาษาอังกฤษครูต่างชาติ

ด้านหลักสูตร

1. ควรจัดให้มีการอบรมเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย เพื่อให้ครูต่างชาติได้เข้าใจถึงขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น อีกทั้งยังควรจัดให้ครูต่างชาติได้มีส่วนร่วมและเรียนรู้ไปพร้อมกับนักเรียน เช่น การไปทัศนศึกษาตามสถานที่สำคัญต่างๆ เช่น วัดพระแก้ว พระที่นั่งอนันตพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ให้มีส่วนร่วมเกี่ยวกับกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวันสำคัญของไทย เช่น วันไหว้ครู สงกรานต์ วันพ้อ และเข้าร่วมกิจกรรมที่นักเรียนต้องเข้าร่วม เช่น ลูกเสือ กิจกรรมค่าย

2. ควรจัดให้มีการ workshop ร่วมกันระหว่างครูต่างชาติกับครูไทยในโครงการ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ระหว่างวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับวัฒนธรรมท้องถิ่นของไทย ครูที่เลี้ยงอาจนำตัวอย่างของหลักสูตรที่เคยทำไว้มาให้ครูต่างชาติดูเป็นตัวอย่างว่าจะสามารถนำวัฒนธรรมท้องถิ่นมาผนวกกับการจัดหลักสูตรได้อย่างไรบ้าง

3. ควรจัดให้มีการอบรมหรือประชุมด้านหลักสูตร เพื่อให้ครูต่างชาติเข้าใจถึงหลักสูตรแกนกลาง รู้ถึง สาระ มาตรฐานและตัวชี้วัดเพื่อนำไปจัดทำหลักสูตร โดยทางโรงเรียนควรมอบหมายให้หัวหน้าโครงการเป็นผู้นิเทศด้านหลักสูตรและจัดให้ครูพี่เลี้ยงคอยช่วยครูต่างชาติในด้านหลักสูตร และใช้แบบเรียนหรือคู่มืออย่างจากหลักสูตรที่มีการจัดแบ่งเนื้อหาตามช่วงชั้นเพื่อความเหมาะสมกับอายุของนักเรียน

ด้านการจัดการเรียนการสอน

1. ควรจัดให้มีการนิเทศเรื่องกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้กับครูต่างชาติ โดยอาจจะจัดให้มีการนิเทศกันเองภายในโครงการหรือเชิญวิทยากรภายนอกเข้ามาอบรม หรือมีการพาครูไปศึกษาดูงานในโรงเรียนหรือสถาบันภาษาที่ประสบความสำเร็จด้านการสอนภาษาอังกฤษหรือไปเยี่ยมชมค่ายภาษาอังกฤษ เพื่อให้ได้เห็นตัวอย่างในการใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ ควรให้ครูต่างชาติมีส่วนร่วมในกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น เช่น กิจกรรมชมรม งานเทศกาลต่างๆ ค่ายเสริมทักษะ

2. ควรจัดให้ครูพี่เลี้ยงเข้าไปทำหน้าที่สังเกตการสอนในชั้นเรียน นำข้อมูลที่ได้มาพูดคุยกับครูต่างชาติเพื่อนำไปปรับและพัฒนาวิธีการสอน ให้สอดคล้องกับความถนัดและความสนใจของผู้เรียนจากการสังเกตในชั้นเรียน เพื่อหาวิธีการสอนที่เหมาะสมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพทางการเรียนรู้ของนักเรียน โดยครูพี่เลี้ยงให้ข้อมูลและคำแนะนำเกี่ยวกับนักเรียนแต่ละกลุ่ม เพื่อให้ครูต่างชาตินำข้อมูลที่ได้ไปปรับใช้กับวิธีการสอนที่เหมาะสม เพราะบางครั้งอาจต้องใช้วิธีการสอนที่แตกต่างสำหรับนักเรียนเฉพาะกลุ่ม

3. ควรจัดให้ครูต่างชาติเข้าสังเกตการสอนในชั้นเรียนของครูที่มีประสบการณ์สอนมานาน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้หรือเห็นถึงวิธีการสอนของครูท่านอื่น แล้วนำจุดเด่นมาปรับใช้กับวิธีการสอนของตนเอง

4. ควรมีการสอบถามความคิดเห็นจากนักเรียนว่ามีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับเรื่องการสอนของครูต่างชาติเป็นระยะๆ และนำข้อมูลที่ได้มาประชุมร่วมกับครูต่างชาติ

ด้านสื่อการสอน

1. จัดให้มีการอบรมเกี่ยวกับสื่อการสอน ความสำคัญและวิธีการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสมทั้งจากหน่วยงานภายในโรงเรียนและหน่วยงานภายนอก

2. ควรเปิดโอกาสให้ครูต่างชาติได้นำเสนอเรื่องการใช้สื่ออย่างอิสระ โดยมีการส่งแผนให้ทางโครงการช่วยตรวจสอบก่อนนำไปใช้

ด้านการวัดและประเมินผล

1. ควรจัดให้มีการประชุมหรืออบรมให้กับครูต่างชาติในด้านการวัดและประเมินผล โดยอ้างอิงจาก ทักษะ มาตรฐานและตัวชี้วัด ตามหลักสูตรแกนกลาง 2551

2. ควรจัดให้ครูพี่เลี้ยงทำหน้าที่คอยช่วยดูแลการวัดและประเมิน มีการอธิบายทั้งเกณฑ์การให้คะแนน วิธีการวัดประเมิน การกรอกคะแนน และอื่นๆเพื่อให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานและรูปแบบของโรงเรียน

3. ส่งไปอบรมเกี่ยวกับวิธีการประเมินแบบหลากหลายกับหน่วยงานภายนอก

สรุปแนวทางการนิเทศการสอนภาษาอังกฤษของครูต่างชาติ

จากผลการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง สามารถสรุปได้ว่าวิธีการนิเทศที่นำมาใช้ในการนิเทศการสอนภาษาอังกฤษครูต่างชาติ คือ

1. การนิเทศแบบพี่เลี้ยง
2. กิจกรรมการนิเทศการสอนที่จัดขึ้นเพื่อพัฒนาศักยภาพของครูต่างชาติ สามารถแบ่งเป็นกิจกรรมหลักๆที่นำมาใช้ได้ดังนี้

- 2.1 การอบรม
- 2.2 ศึกษาดูงาน
- 2.3 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูต่างชาติกับครูไทย
- 2.4 การสังเกตการสอน
- 2.5 การประเมินผลการสอนโดยครูพี่เลี้ยงและผู้เรียน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย ความต้องการการนิเทศการสอนภาษาอังกฤษของครูต่างชาติ ในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีผลการวิจัยที่น่าสนใจที่จะนำมาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

ด้านหลักสูตร

ผลการวิจัยพบว่า ประเด็นที่มีระดับความต้องการนิเทศมากที่สุด คือ การจัดเนื้อหาให้มีความเหมาะสมตามวัฒนธรรมแบบท้องถิ่น โดยมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก เนื่องจากความแตกต่างทางวัฒนธรรม ทำให้ยากต่อการที่ครูต่างชาติที่จะจัดเนื้อหาให้มีความเหมาะสมตามวัฒนธรรมแบบท้องถิ่น เพราะครูต่างชาติบางคนก็อาจจะเข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทยในระยะเวลานานขึ้น จึงทำให้ยังไม่สามารถเข้าใจวัฒนธรรมของไทยได้อย่างลึกซึ้ง วิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาที่สามารถบูรณาการเนื้อหาได้กับทุกเรื่อง ซึ่งสอดคล้องกับที่ Baker (2008 อ้างถึงใน จันทร์ทรงกลด คชเสนี, 2552) กล่าวว่า การสอนภาษาให้นักเรียนชาวไทยควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้พัฒนาความตระหนักรู้ด้านวัฒนธรรม โดยเฉพาะเรื่องวัฒนธรรมไทย เน้นการผสมผสานกิจกรรมหลายรูปแบบ เช่น ให้นักเรียนค้นคว้าเรื่องวัฒนธรรมไทย อาทิเช่น ความเชื่อและค่านิยมของคนไทย แล้วเปรียบเทียบ

ความเห็นต่อคำนิยามเหล่านี้ในหมู่คนไทยด้วยกันเองและความเห็นชาวต่างชาติ Cortazzi and Jin (1999 อ้างถึงใน จันทรทรวงกลด คชเสนี, 2552) เห็นว่าการนำเสนอเนื้อหาทางวัฒนธรรมเพื่อช่วยให้นักเรียนมีความรู้และเข้าใจวัฒนธรรมทั่วโลก รวมทั้งสามารถแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมของตนกับผู้อื่นได้

ด้านการจัดการเรียนการสอน

ผลการวิจัยพบว่า ประเด็นที่มีความต้องการนิเทศการสอนมากที่สุดคือการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะกิจกรรมเสริมหลักสูตรจะช่วยพัฒนาความสามารถด้านภาษานอกเหนือจากการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน ซึ่งทำให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึกฝนพัฒนาทักษะในด้านต่างๆจากประสบการณ์จริงในรูปแบบต่างๆ เช่น ชมรม การทัศนศึกษา นอกสถานที่ การเข้าค่ายภาษาอังกฤษ สอดคล้องกับที่ อาทิตยา เวียงนิล & ปัญชลี วาสนสมสิทธิ์ (2555) สรุปไว้ว่ากิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษนอกชั้นเรียนเป็นหนึ่งในช่องทางที่สามารถเพิ่มโอกาสในการพัฒนาการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนในสถานการณ์ที่หลากหลายมากยิ่งขึ้นนอกเหนือจากในบริบทของชั้นเรียนและนอกจากจะเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพแล้วยังมีความน่าสนใจสำหรับตัวผู้เรียนเอง กิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษนอกชั้นเรียนเหล่านี้ยังเป็นแหล่งทรัพยากรที่นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้มาจากการเรียนการสอนในชั้นเรียนมาประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริง ซึ่งช่วยเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองอีกด้วย

ด้านสื่อการสอน

ผลการวิจัยพบว่า ประเด็นที่มีความต้องการการนิเทศในระดับมากที่สุด คือ การเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เพราะการเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมมีความสำคัญกับการพัฒนาทักษะทางภาษา อังกฤษของนักเรียน สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษมีมากและหลากหลาย จึงควรเลือกใช้ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับการพัฒนาทักษะเฉพาะในแต่ละด้าน โดยสามารถแบ่งเป็นด้านใหญ่ๆได้ 4 ด้าน คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ซึ่งสอดคล้องกับ ทิพวัลย์ มาแสง (2532 อ้างถึงใน พิชราพร รัตนวโรภาส, 2553) กล่าวไว้ว่า สื่อการสอนภาษาอังกฤษนั้นมีประโยชน์ในหลายๆด้าน เช่น ช่วยในการนำเข้าสู่บทเรียน ใช้ดึงดูดความสนใจ ใช้อธิบายความหมายของคำโดยไม่ต้องแปลเป็นภาษาไทย ใช้ช่วยสรุปบทเรียน ทำให้บทเรียนน่าสนใจ ช่วยทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ดีขึ้น ใช้ประกอบคำอธิบายของครู ช่วยเสริมคำอธิบาย เสริมทักษะ และเสริมประสบการณ์ของนักเรียน ดังนั้นสื่อการเรียนการสอนช่วยให้นักเรียนเกิดความตั้งใจในการเรียนช่วยสร้างความสนใจสนับสนุนการอธิบายทำให้เกิดความเข้าใจทั่วไปช่วยสร้างบรรยากาศที่ดีในกระบวนการเรียนการสอนภาษา และสื่อการสอนที่ดีควรมีลักษณะที่ใช้ง่ายสะดวกดึงดูดความสนใจของนักเรียนทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้มากขึ้นและประเด็นสำคัญคือสื่อการสอนนั้นต้องมีความเหมาะสมกับเนื้อหาบทเรียนและวัยของนักเรียนด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ Parveen and Rajesh (2011 อ้างถึงใน ภรณุชนาฏ อรรถาเวช และ เสงี่ยม โคร์ตัน, 2557) ที่ได้ทำการศึกษา

เชิงทดลองเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือสื่อประสมในการสอนภาษาอังกฤษ จากผลการวิจัยพบว่า สื่อประสมที่มีการออกแบบให้มีความหลากหลาย และคำนึงถึงรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนนั้น จะส่งผลที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ในการนำสื่อประสมมาใช้เพื่อให้กระบวนการเรียนการสอน มีประสิทธิภาพ ควรคำนึงถึงคุณสมบัติเด่นของสื่อแต่ละชนิดที่เหมาะสมในแต่ละขั้นตอนการสอน

ด้านการวัดและประเมินผล

ผลการวิจัยพบว่า ประเด็นที่มีความต้องการนิเทศในระดับมากที่สุด คือ การประเมินแบบหลากหลายโดยดูจากองค์ประกอบอื่นๆ ด้วย เช่น การพูด การสื่อสาร การจัดนิทรรศการ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เนื่องจากครูต่างชาติที่สอนในประเทศไทยไม่ได้จบด้านการศึกษา มาโดยตรง จึงทำให้ขาดทักษะและความเข้าใจในการประเมินโดยวิธีที่หลากหลาย การประเมินที่หลากหลายในการสอนภาษามีความสำคัญเพราะ การที่จะประเมินทักษะทางภาษาอังกฤษของผู้เรียนนั้น ควรจะดูทักษะในด้านอื่นๆ ประกอบด้วยนอกเหนือจากการประเมินผลสอบข้อเขียน เพียงอย่างเดียว จึงจะสามารถประเมินศักยภาพที่แท้จริงของนักเรียนได้ ซึ่งจะสอดคล้องกับที่ Pierec (1992 อ้างถึงใน จุไรรัตน์ สุตรุ่ง, 2547) ได้จำแนกประเภทของการประเมินการเรียนรู้ภาษาไว้

หลายรูปแบบและหนึ่งในนั้นคือ การประเมินแบบหลากหลาย (Alternative Assessment) ซึ่งเป็นการประเมินที่ใช้วิธีการที่หลากหลายเพื่อให้ทราบถึงสิ่งที่นักเรียนสามารถปฏิบัติ และแสดงให้เห็นถึงพัฒนาการของนักเรียน เป็นการประเมินแบบอิงเกณฑ์ (Criterion-referenced) โดยใช้การทำกิจกรรมในห้องเรียนและสถานที่จริง เป็นตัวบ่งชี้ถึงการบรรลุวัตถุประสงค์ การประเมินประเภทนี้ รวมถึงการสังเกตของครู (Teacher's Observation) การประเมินการปฏิบัติงาน (Performance Assessment) และการประเมินตนเองของนักเรียน (Self-Assessment)

อภิปรายแนวทางการจัดการนิเทศการสอน

จากผลการวิจัยแนวทางการจัดการนิเทศการสอนภาษาอังกฤษของครูต่างชาติในโครงการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีประเด็นที่น่าสนใจที่ผู้วิจัยจะนำมาอภิปรายดังนี้

ด้านหลักสูตร

จากผลการวิจัย หลายๆ โรงเรียนใช้ระบบครูที่เลี้ยงในการเข้ามาแก้ไขปัญหาในเรื่องของการจัดทำหลักสูตรของครูต่างชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องการจัดเนื้อหาให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่น มีการจัดอบรมหรือประชุมก่อนเปิดภาคเรียนเพื่อเตรียมความพร้อม เนื่องจากครูต่างชาติส่วนใหญ่ไม่ได้จบด้านการศึกษาโดยตรง บางคนก็ไม่มีประสบการณ์ในการสอน เพิ่งเริ่มสอนได้ไม่นาน หรือแม้แต่ว่าบางคนอาจจะเคยมีประสบการณ์การสอนมาจากประเทศอื่นก็อาจจะยังไม่เข้าใจ

รายละเอียดในการจัดทำเนื้อหาได้ทั้งหมด การนำระบบครูพี่เลี้ยงเข้ามาช่วยสนับสนุนและส่งเสริม จึงเป็นวิธีที่จะช่วยให้ครูต่างชาติสามารถจัดทำหลักสูตรได้อย่างถูกต้องสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ มาตรฐาน สาระการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และวัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับ สุพรรณณี ชาญประเสริฐ (2554) ซึ่งทำการวิจัยพบว่า การใช้ระบบครูพี่เลี้ยงมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพของครู สามารถแก้ไขปัญหาเรื่องหลักสูตร โดยระบบครูพี่เลี้ยงสามารถช่วยพัฒนาสมรรถนะด้านการวิเคราะห์หลักสูตร รวมถึงการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้

ด้านการจัดการเรียนการสอน

การพาครูไปเยี่ยมเยียนและสังเกตการสอน เป็นวิธีที่น่าสนใจในการนำมาใช้พัฒนาวิธีการสอน ของครูต่างชาติ เพราะครูต่างชาติบางคนยังไม่ค่อยมีประสบการณ์ด้านการสอนและไม่ได้จบ ด้านการศึกษาโดยตรง การได้เข้าสังเกตการสอนของครูที่มีประสบการณ์ จะช่วยให้ครูต่างชาติ พัฒนาการสอนของตัวเองได้ง่ายขึ้น เพราะได้เห็นตัวอย่างการสอนที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับที่ หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2556) ได้กล่าวถึงการเยี่ยมเยียน และการสาธิตการสอนว่าเป็นกิจกรรมที่บุคคลหนึ่งไปเยี่ยมและสังเกตการทำงานของอีกบุคคลหนึ่ง โดยเป็นการให้ความรู้ที่มุ่งให้ผู้อื่นเห็นกระบวนการและวิธีการดำเนินการ

การสอบถามความคิดเห็นจากนักเรียนเป็นระยะ เป็นหนึ่งในวิธีการที่ทางโรงเรียนจะทราบถึง วิธีการสอน ความพึงพอใจของผู้เรียน เพื่อนำผลที่ได้มาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาการจัดการเรียน การสอน โดยนำข้อมูลที่ได้มาสังเคราะห์ ร่วมกับการสังเกตการสอนจากครูพี่เลี้ยง เพื่อใช้เป็นข้อมูล ย้อนกลับ ซึ่งสอดคล้องกับ Angelo and Cross (1993) ว่าการสอบถามความคิดเห็นจากนักเรียน มีส่วนช่วยให้ครูพี่เลี้ยงหรือทางโรงเรียนทราบถึงประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนของครู ว่ามีการให้น้ำหนักการสอนในบางด้านมากเกินไปหรือมีเนื้อหาส่วนไหนที่นักเรียนยังไม่เข้าใจชัดเจน ครูพี่เลี้ยงสามารถนำข้อมูลเหล่านี้มาประชุมกับครูต่างชาติเพื่อใช้เป็นข้อมูลย้อนกลับเพื่อพัฒนาการ จัดการเรียนการสอนได้

ด้านสื่อการสอน

ควรจัดให้มีการอบรมด้านสื่อการสอนให้ครูต่างชาติ เพื่อจะสามารถเลือกใช้สื่อการสอน ที่ถูกต้องและเหมาะสมกับกิจกรรมการสอน เพราะถ้าครูเลือกใช้สื่อการสอนที่เหมาะสมกับกิจกรรม การเรียน ก็จะสามารถทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนและเนื้อหาได้ง่ายยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับที่ สุรศักดิ์ ปาเฮ (2554) กล่าวว่า สื่อการสอนเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับครูในการจัดกระบวนการเรียนการสอน ผู้เรียนจะบังเกิดพัฒนาการในการเรียนรู้ รวมทั้งครูจะสามารถพัฒนาการเรียนการสอนได้ดีเพียงใดนั้น สิ่งบ่งชี้สำคัญประการหนึ่งก็คือประสิทธิภาพของการใช้สื่อการเรียนการสอนของผู้ใช้สื่อหรือผู้นำเสนอ สื่อนั่นเอง สื่อการสอนแต่ละชนิดแต่ละประเภทหากผู้สอนสามารถเลือกใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดแล้ว สื่อชนิดนั้นหรือประเภทนั้นย่อมก่อให้เกิดพัฒนาการทางการเรียนรู้ได้ดี

ที่สุด ดังนั้นสิ่งสำคัญที่ ครูผู้สอนต้องคำนึงถึงเกี่ยวกับการเลือกใช้สื่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพนั้น จะต้องพิจารณาถึงองค์ประกอบ ใน 3 องค์ประกอบสำคัญคือ พิจารณาด้านเกณฑ์ของการเลือกสื่อการสอน พิจารณาถึงจุดมุ่งหมายหรือ วัตถุประสงค์ของการใช้สื่อการสอน และพิจารณาถึงเงื่อนไขสภาพการณ์หรือกิจกรรมทางการเรียน จึงจะถือว่าเป็นการเลือกใช้สื่อการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ควรเปิดกว้างให้ครูสามารถนำเสนอใช้สื่อได้อย่างอิสระ ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ระบุไว้อย่างชัดเจนว่าในการจัดกระบวนการเรียนรู้ สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และ มีความรอบรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจ เรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอน Howard และ Major (2004 อ้างถึงใน วรณชัชวาลกิจกุล, 2555) กล่าวว่าสิ่งที่มีผลอย่างมากต่อการสร้างสื่อการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ คือ ความสร้างสรรค์ ประสบการณ์ ทักษะ ความรู้ และความสามารถในการพัฒนาสื่อของผู้สร้างสื่อ

ด้านการวัดและประเมินผล

ควรจัดให้ครูที่เลี้ยงคอยช่วยอธิบายวิธีการประเมินที่หลากหลาย เพื่อให้ครูต่างชาติสามารถนำเอารูปแบบการประเมินในรูปแบบต่างๆ มาใช้ได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับ Pierec (1992 อ้างถึงใน จุไรรัตน์ สุตรุ่ง, 2547) พูดถึงการประเมินแบบหลากหลาย ว่าเป็นการประเมินที่ใช้วิธีการที่หลากหลายเพื่อให้ทราบถึงพัฒนาการของผู้เรียนโดยการประเมินแบบอิงเกณฑ์ อาจจะใช้กิจกรรมเป็นตัววัดประเมิน หรืออาจจะเป็นกิจกรรมในห้องเรียนหรือสถานการณ์จริง เป็นตัวบ่งชี้ถึงการบรรลุวัตถุประสงค์ โดยรวมถึงการสังเกตการสอนของครู การประเมินการปฏิบัติงาน และการประเมินตนเองของผู้เรียน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. โรงเรียนควรจัดให้มีการนิเทศการสอนแก่ครูต่างชาติอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ทางโรงเรียนควรสนับสนุนทางด้านงบประมาณ และส่งเสริมให้มีการอบรมครูต่างชาติทั้งภายในโรงเรียนหรือสนับสนุนให้ครูต่างชาติเข้ารับการอบรมจากหน่วยงานหรือองค์กรภายนอก
2. โรงเรียนควรจัดให้มีการนิเทศหรืออบรมเกี่ยวกับการเป็นครูที่เลี้ยง เพื่อทำหน้าที่ในการนิเทศได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม เป็นการแก้ไขปัญหาที่ตรงจุดในการพัฒนาครูต่างชาติอันจะเป็นประโยชน์แก่การพัฒนาโครงการฯและโรงเรียนในระยะยาว

ข้อเสนอแนะในการทำงานวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยในการพัฒนาการสอนของครูต่างชาติอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นแนวทางในการนำมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพของครูต่างชาติ
2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความต้องการการนิเทศการสอนภาษาอังกฤษระหว่างครูต่างชาติ
ที่ในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในระดับชั้น
มัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกับครูต่างชาติใน
โรงเรียนเอกชนและโรงเรียนนานาชาติ

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). *แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544*. กรุงเทพมหานคร: ศุภสภาลาดพร้าว.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 คู่มือการจัดการเรียนรู้*. กรุงเทพมหานคร: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กรองทอง จิระเดชากุล. (2550). *คู่มือการศึกษานิเทศก์ภายในโรงเรียน*. กรุงเทพมหานคร: ธารอักษร.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์ การเกษตรแห่งประเทศไทย*.
- กิดานันท์ มลิทอง. (2553). *สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ (ตอนที่ ๒)*. สืบค้นวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2558, จาก : <http://gotoknow.org/blog/kriang/382858>.
- คณะกรรมการคุรุสภา. (2556). *มาตรฐานการปฏิบัติงานศึกษานิเทศก์*. สืบค้นวันที่ 6 มีนาคม 2558, จาก : <http://www.ksp.or.th/ksp2013//content/>
- จันทร์ทรงกลด คชเสนี. (2552). *การพัฒนาความรู้ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย ความสามารถในการเชื่อมโยงความรู้สู่สถานการณ์ในชีวิตจริง*. (เอกสาร ประกอบการสอน): คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จุไรรัตน์ สุตรุ่ง. (2547). *การพัฒนาหลักสูตรแบบเน้นกระบวนการทำโครงการเพื่อเสริมทักษะภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2552). *เอกสารประกอบการสอน วิชา 2748617 การจัดการนิเทศภายในโรงเรียน*. (เอกสารประกอบการสอน). กรุงเทพมหานคร: สาขาวิชานิเทศการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยพร สกฤษณารักษ์. (2552). *รูปแบบการบริหารโรงเรียนสองภาษาสำหรับประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช. (2544). *คู่มือการเขียนแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. กรุงเทพมหานคร: แม็ค.
- ชาญชัย อาจันสมาจาร. (2547). *การนิเทศการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เคแอนด์พีบุ๊กส์.
- ธนากร ทองประยูร. (2551). *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่องการสอนแบบบูรณาการทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธูปทอง กว้างสวาสดี. (2549). *คู่มือการสอนภาษาอังกฤษ*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นิคม ชมพู่หลง. (2545). *วิธีการและขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา*. มหาสารคาม: อภิชาติการพิมพ์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *การวิจัยเบื้องต้น ฉบับปรับปรุงใหม่*. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2548). *การนิเทศการสอน*. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- พรสวรรค์ สีป้อ. (2550). *สุดยอดวิธีสอนภาษาอังกฤษ*. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์.
- พรนิรมส นนทภักดิ์. (2547). *การวิจัยพหุกรณีเพื่อศึกษาการดำเนินงานของโครงการโรงเรียนสองภาษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พัชรพร รัตนโรภาส. (2553). *สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชา ENG321 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมวลชน*. (เอกสารประกอบการสอน). กรุงเทพมหานคร: สาขาวิชาภาษาอังกฤษสื่อสารธุรกิจ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ไพฑูริย์ นันตะสุนนท์. (2557). *การวิเคราะห์หลักสูตรรายวิชาเพื่อการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้*. สืบค้นวันที่ 26 มีนาคม 2558, จาก : [http://nited.vec.go.th/Portals/25/เอกสารวิชาการ/แผน%20Paitoon%202%20\(2012\).pdf](http://nited.vec.go.th/Portals/25/เอกสารวิชาการ/แผน%20Paitoon%202%20(2012).pdf).
- ไพศาล สุวรรณน้อย. (2553). *สื่อการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา*. สืบค้นวันที่ 26 มีนาคม 2558, จาก : <http://ednet.kku.ac.th/~paisan/media/edmedia.doc>
- ภรณุชนาฏ อรรถาเวช, & และ เสงี่ยม โคร์ตัน. (2557). *การพัฒนารายวิชาซ่อมเสริมภาษาอังกฤษโดยใช้สื่อประสมเพื่อเสริมสร้างความสามารถทางภาษา และแรงจูงใจในการเรียนของนักศึกษาที่มีความสามารถทางภาษาอังกฤษต่ำ*: วารสารศึกษาศาสตร์มธส. 7(2) : 127-140.
- มณูญ อรุณไพโรจน์. (2550). *พื้นฐานของการนิเทศการสอน ประมวลสาระชุด วิชาการนิเทศการสอน ระดับประถมศึกษา*. (เอกสารประกอบการสอน). นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธีราช.

- วรมน ชัชวาลกิจกุล. (2555). *การพัฒนากิจกรรมโครงการภาษาอังกฤษเกี่ยวกับเรื่องท้องถิ่นจังหวัด นครปฐม เพื่อพัฒนาทักษะทางการอ่าน-เขียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียน ยอแซฟอุปถัมภ์ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม*. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ ภาควิชา หลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วรรณิ แกมเกต. (2555). *วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัชรรา เล่าเรียนดี. (2556). *ศาสตร์การนิเทศการสอนและการโค้ช*. นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วารุณี อัสวโกคิน. (2554). *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของ บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ*. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาการศึกษาดุขฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิรัช วรรณรัตน์. (2548). *การใช้ผลการวัดและประเมินการเรียนรู้ ชุดวิชา 21425 การวัดและการ ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประถมศึกษา หน่วยที่15*. นนทบุรี: โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วุฒิชัย เนียมเทศ. (2552). *การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียน การสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาเป็นภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด คณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร ดุขฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถาบันพัฒนาความก้าวหน้า. (2545). *ยุทธศาสตร์การปรับวิธีเรียน การเปลี่ยนวิธีสอนเพื่อเตรียมผู้ ความก้าวหน้าในอนาคต*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพัฒนาความก้าวหน้า.
- สันติ บุญภิรมย์. (2553). *การบริหารงานวิชาการ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: ไทยร่มเกล้า.
- สาวิตรี กลสินธร. (2549). *อนาคตภาพของโรงเรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการสอนเขตกรุงเทพฯ*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2544). *การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). *แนวทางการกระจายอำนาจบริหาร และการ จัดการศึกษาให้คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามกฎ กระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ.2550*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

- _____ . (2557). *แนวทางการนำมาตรฐานการจัดการศึกษาตามโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) สู่การปฏิบัติ*. สืบค้นวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2558, จาก : <http://english.obec.go.th/>
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา หน่วยศึกษานิเทศก์. (2556).
- สำลี รักสุทธีและคณะ. (2544). *เทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนและเขียนแผนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ*. กรุงเทพมหานคร: พัฒนาศึกษา.
- สุพรรณิ ชาญประเสริฐ. (2554). *การพัฒนากลยุทธ์การพัฒนาครูพี่เลี้ยงวิชาวิทยาศาสตร์ตามหลักการเรียนรู้เป็นทีม เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุพรรณิ ชื่นคำ. (2552). *กระบวนการนิเทศเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แบบควบคุมตนเอง (Self-Managing) โดยการนิเทศแบบสาธิต พาทำ*. สมุทรสาคร: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร.
- สุพัฒน์ สุขมลสันต์. (2553). *การประเมินผลหลักสูตร*. (เอกสารประกอบการสอน): สถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรศักดิ์ ปาเฮ. (2554). *การเลือกใช้สื่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ*. สืบค้นวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2558, จาก : <http://www.addkutec3.com/wp-content/uploads/2011/12/best-media-001.pdf>.
- สุรางค์ ไคว้ตระกูล. (2548). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โสฬศ สาตพร. (2555). *ภาษาศาสตร์เบื้องต้น*. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช.
- อรวินท์ ชำระ. (2547). *ความต้องการการนิเทศการสอนของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในโรงเรียนของรัฐ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา*. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาศาสตร์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อศิภรณ์ อินทรมณี. (2545). *การนิเทศแบบพัฒนาตนเองเพื่อพัฒนาครูสู่ความเป็นมืออาชีพ*. วารสารหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา, 1(2) : 26-30
- อัญชลี โพธิ์ทอง. (2549). *นิเทศการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อาทิตยา เวียงนิล, & ปัญชลี วาสนสมสิทธิ์. (2555). *การศึกษาการทำกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษนอกชั้นเรียน ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในหลักสูตรภาษาอังกฤษ*. วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์, 4(1) : 72 – 83.

ภาษาอังกฤษ

- Acheson, Keith A., & Gall, Meredith D. (2003). *Clinical Supervision and Teacher Development Perservice and Inservice Applications*. New York : John Wiley & Sons, Inc.
- Angelo, Th. A. and K. P. Cross. (1993). *Classroom Assessment Techniques*. (2nd. ed.). San Francisco: Jossey-Bass.
- Bartz, Walter H. (1979). *Testing Oral Communication in the Foreign Language Classroom*. For Applied Linguistic. (Language in Education Theory and Practice 2/17). Arlington, Va. : Centre for Applied Linguistics.
- Boyan, N.J., & Copeland, W.D. (1978). *Instructional Supervision Training Program*. Columbus Ohio: Charles E. Merrill Publishing.
- Breen, M.P. (1984). *Process Syllabuses for the Language Classroom*. In C.J. Brumfit, (ed.), *General English Syllabus Design*. Oxford: Pergamon Press and the British Council.
- Burns, Bonnie. (1999). *How to Teach Balanced Reading and Writing*. USA: Skylight Training and Publishing. Inco.
- Chen, C. W, & Cheng, Y. (2010). *A case study on foreign English teachers' challenges in Taiwanese elementary schools*. System. 38(1): 41-49.
- Dale, E. (1969). *Audiovisual methods in teaching*.(3rded.). New York: Rinehart and Winston.
- Eye G. len, Lanore A. N, & Robert D.K. (1971). *Supervision of Instruction*, (2nd. ed.). New York : Harper & Row.
- Glatthorn, A.A. (1984). *Differentiated Supervision*. Washington D.C.: Association for Supervision and Curriculum Development.
- Glickman and others. (2010). *Supervision and instructional leadership : A developmental approach*. (8th ed.). Boston: Allyn and Bacon.
- Glickman, C. D. (1990). *Supervision and instructional leadership : A developmental approach*. (2nd ed.). Boston: Allyn and Bacon.

- Good V. Carter. (1959). *Dictionary of Education. (2 nd.ed.)*. New York: McGraw-Hill Book Company.
- Harmer, Jeremy. (1993). *The Practice of English Language Teaching. (6th ed.)*. China: Longman.
- Harris, B.M. (1985). *Supervisory Behavior in Education.(3rd ed.)*. Englewood Cliffs New Jersey: Prentice-Hall, Inc.
- Howard. Jocelyn, & Major, Jae. (2004). Guidelines for designing effective English language teaching materials. *The TESOLANZ Journal* 12: 50-58.
- Hutchinson, T, & Waters, A. (1987). *English for Specific Purpose: A Learning-Centered Approach. (3rd ed.)*. Cambridge: Cambridge University Press.
- _____. (1989). *English for Specific Purposes: A Learning Centred Approach. (3rd ed.)*. Cambridge: Cambridge University Press.
- _____. (1999). *English for Specific Purpose: A Learning-Centered Approach. (3rd ed.)*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Johnson, Keith, & Morrow K. (1981). *Communication in the Classroom*. London : Longman.
- Mohseni, M. (2008). An overview of syllabuses in English language teaching. Retrieved 2015, February 26, from <http://www3.telus.net/linguisticsissues>.
- Oller, John W. (1979). *Language Tests At School : A Pragmatic Approach*. London : Longman Group.
- Prabhu, N.S. (1980). Reactions and Predictions (Special issue). *Bulletin* 4(1). Bangalore: Regional Institute of English, South India.
- _____.(1984). *Procedural Syllabuses*. In Read, J.A.S. (ed.) *Trends in Language Syllabus Design*. Singapore: SEAMEO Regional Language Centre.
- Richard, J.C. (2013). Curriculum Approaches in Language Teaching: Forward, Central, and Backward Design. *RELC Journal*, 44(1) 5–33.
- Savignon, J. Sandre. (1997). *Communicative Competence: Theory and Classroom Practice. 2rd ed*. USA: The McGraw-Hill Companies.
- Scott, Roger. (1981). *Communication in the Classroom*. Ed. By Keith Johnson and Keith Morrow. Essex : Longman Group Ltd.

- Seelye, H. . (1984). *Teaching Culture: Strategies for inter-cultural communication*.
Revised edition. Lincolnwood, IL: National Textbook Company.
- Smith, Brigid. (1994). *Through Writing to Reading: Classroom Strategies for Supporting Literacy*. New York: Routledge.
- Stern, H.H. (1992). *Issues and Options in Language Teaching*. Oxford: Oxford University Press.
- Valette, Rebecca M. (1977). *Modern Language Testing*. New York : Harcourt Brace Jonavich, Inc.
- Wiggins, G. (2002). The case for authentic assessment. ERIC Digest. ERIC Database.
Retrieved 2015, July 23, from <http://ericae.het/edo/Ed328611.htm>
- Wiggins G, & McTighe J. (2006). *Understanding by Design: sessment*. Alexandria, VA. Association for Supervision and A Framework for Effecting Curricular Development and AsCurriculum Development:
- Wilkins, D.A. (1981). National Syllabuses Revisited. *Applied Linguistics*. 2(1):83-89.
- Yalden, J. (1987). *Principles of Course Design for Language Teaching*. Cambridge: Cambridge University Press.

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารีรักษ์ มีแจ่ม อาจารย์ประจำแขนงวิชาหลักสูตรและการสอน
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
2. Mr.Bryan Funk EIP Head Teacher
3. อ.นันทยา ชำนาญภักดี หัวหน้าโครงการจัดการเรียนการสอนตาม
หลักสูตร
กระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ
โรงเรียนนวมินทราชินูทิศเตรียมอุดมศึกษา
น้อมเกล้า

ที่ ศธ. 0512.6(2748)/169

สาขาวิชานิเทศการศึกษา ภาควิชานโยบายฯ
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน
กรุงเทพฯ 10330

22 ธันวาคม 2558

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินหลักสูตร
เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารีรักษ์ มีแจ่ม
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือในการวิจัย

ด้วย นายบดินทร์ เชนย์วิบูลย์ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ในระหว่างการทำนิพนธ์วิทยานิพนธ์ เรื่อง “การนำเสนอแนวทางการจัดการนิเทศการสอนภาษาอังกฤษของครูต่างชาติโครงการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ สุดรุ่ง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่าน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ สุดรุ่ง)
ประธานหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร

สาขาวิชานิเทศการศึกษา
โทรศัพท์ 0 - 2218 - 2565 - 97 ต่อ 399
โทรสาร 0-2218-2562

ที่ ศธ. 0512.6(2748)/169

สาขาวิชานิเทศการศึกษา ภาควิชานโยบายฯ
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน
กรุงเทพฯ 10330

22 ธันวาคม 2558

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินหลักสูตร
เรียน อาจารย์ นันยา ชำนาญภักดี
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือในการวิจัย

ด้วย นายบดินทร์ เชนย์วิบูลย์ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการจัดการนิเทศการสอนภาษาอังกฤษของครูต่างชาติโครงการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ สุดรุ่ง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ สุดรุ่ง)
ประธานหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร

สาขาวิชานิเทศการศึกษา
โทรศัพท์ 0 – 2218 – 2565 – 97 ต่อ 399
โทรสาร 0-2218-2562

ที่ ศธ. 0512.6(2748)/169

สาขาวิชานิเทศการศึกษา ภาควิชานโยบายฯ
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน
กรุงเทพฯ 10330

22 ธันวาคม 2558

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายบดินทร์ เชนย์วิบูลย์ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการจัดการนิเทศการสอนภาษาอังกฤษของครูต่างชาติโครงการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการขั้นพื้นฐาน” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ สุดรุ่ง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามกับครูต่างชาติที่สอนภาษาอังกฤษในโครงการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในระดับชั้นมัธยมศึกษาที่มีอยู่ในโรงเรียนทุกคน ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ สุดรุ่ง)

ประธานหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร

สาขาวิชานิเทศการศึกษา

โทรศัพท์ 0 – 2218 – 2565 – 97 ต่อ 399

โทรสาร 0-2218-2562

QUESTIONNAIRE

A STUDY OF INSTRUCTIONAL SUPERVISION NEEDS OF FOREIGN TEACHER'S
ENGLISH LANGUAGE TEACHING IN THE ENGLISH PROGRAM IN
SECONDARY SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF
THE BASIC EDUCATION COMMISSIONS

Instructions

- 1) This questionnaire is in order to collect information for the research about the study of instructional supervision needs of foreign teacher's English language teaching in English Program in Secondary Schools under the Office of Basic Education Commissions.
- 2) This questionnaire are divided into 2 parts as follows:
  - Part I General information of foreign teacher.
  - Part II The instructional supervision needs for foreign teacher's English language teaching in English Program in Secondary Schools under the Office of Basic Education Commissions

Instructions: This questionnaire would reflect the level of support you may need from school as accurately as possible and to answer factual questions to the best of your knowledge. Your information will be kept strictly confidential.

Thank you

Part 1: General Information**Direction:** Please tick in ( ) that represent yourself

1. Gender

 1. Male 2. Female

2. Nationality

 1. American 2. Canadian 3. British 4. Australian 5. Filipino 6. Others (Please specify)

3. Highest Education

 1. Bachelor Degree
Degree 2. Higher than Bachelor 3. Other (Please Specify) .....

4. Teaching Experience in Thailand

 1. Under 1 year 2. 1– 3 years 3. 3 – 5 years 4. 5 years and above

5. Teaching Level (Could answer more than one)

 1. Mattayom 1 2. Mattayom2 3. Mattayom 3 4. Mattayom4 5. Mattayom 5 6. Mattayom6

Part 2: The demand for instructional supervision for Foreign English Teachers in English Program in Secondary Schools under the Office of Basic Education Commissions.

Direction: Please study the following statement and decide the level of your needs in supervision. Put a tick in the box on the right.

- Level   Level of Opinion
- 4   means   highest demand for supervision
- 3   means   high demand for supervision
- 2   means   average demand for supervision
- 1   means   less demand for supervision

No.	Practices	Level of needs			
		4	3	2	1
1. Curriculum					
1	Analyzing of curriculum content for classroom activities				
2	Identification of contents appropriate to the level of the learners				
3	Appropriateness amount of detail for each lesson.				
4	Content arrangement in order of difficulty level of the lessons				
5	Content is related to the learning stage outcomes				
6	Each lesson is related and show logical progression from the previous lesson				
7	Appropriateness for cultural expectations				
8	Content associated with institutional objectives				
2. Instructional Management					
9	Making lesson plans				
10	English language teaching methodologies (eg.				

	Communicative approach / Project-based approach / Grammar and translation approach etc.)				
11	Using of variety of English language teaching techniques (Games, songs, storytelling etc.)				
12	Conducting a child-centered learning approach				
13	Managing the classroom atmosphere				
14	How to make students involve in co-operative learning				
15	Provide for student's individual differences				
16	Variety of resources were used during the lesson				
17	Aware of students experiencing difficulty and give them appropriate support and assistance				
18	Organizing extracurricular activities (eg. English club / English camp / Debate/ Speech contest etc.)				
19	Structuring lessons for different types and levels of learners				
3. Teaching Materials					
20	Use of different materials				
21	Choosing teaching materials which are appropriate to lessons and learners				
22	Creating English language teaching materials				
23	Provided appropriate materials for different types and levels of learners				
24	Effective material				

4. Assessment and Evaluation				
25	Authentic Assessment; to assess many different kinds of skills and abilities in contexts that closely resemble actual situations in which those abilities			
	are used such as oral test, interview, assignment, project and exhibition			
26	Alternative Assessment; uses activities that reveal what students can do with			
	language, emphasizing on their strengths			
27	Performance Assessment; to evaluate student's skill or specific talent and demonstrate their learning in projects, complex problems or assignment			
28	Type of Assessment instruments			
29	Making instruments to evaluate English language skills			
30	Distinguishing between Evaluative and Summative assessments			

แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการนิเทศการสอนภาษาอังกฤษของครูต่างชาติ

ด้านหลักสูตร

- ครูต่างชาติมีปัญหาเกี่ยวกับการไม่เข้าใจหลักสูตรแกนกลาง (มาตรฐาน ตัวชี้วัด) และการจัดเนื้อหาให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่น โรงเรียนมีการนิเทศช่วยเหลือครูต่างชาติอย่างไร

ด้านการจัดการเรียนการสอน

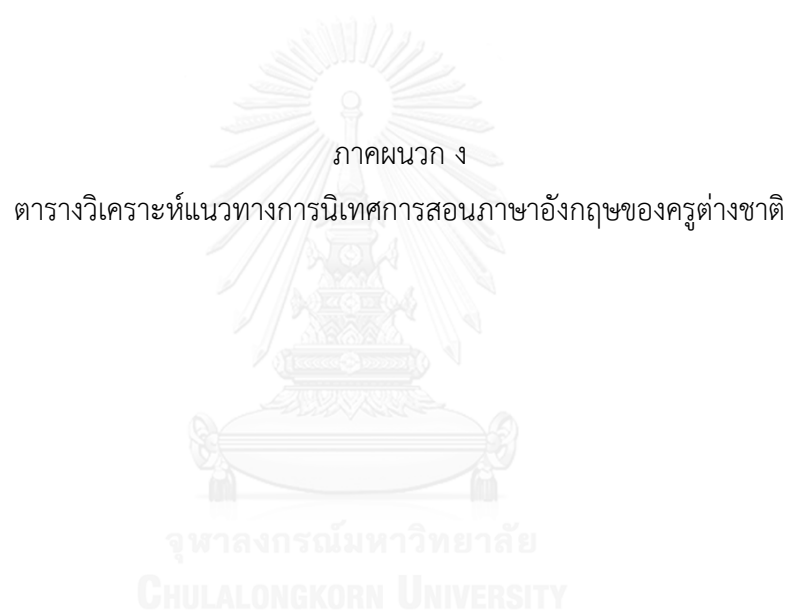
- โรงเรียนได้มีการแนะนำช่วยเหลือครูต่างชาติในเรื่องกิจกรรมเสริมหลักสูตร, การนำวิธีการสอนที่เหมาะสมมาใช้กับนักเรียนแต่ละกลุ่มอย่างไร?

ด้านสื่อการเรียนการสอน

- ทางโรงเรียนได้มีการนิเทศเกี่ยวกับเรื่องความสำคัญในการเลือกใช้สื่อที่เหมาะสมหรือไม่ อย่างไร?
- ทางโรงเรียนได้มีการแนะนำช่วยเหลือครูต่างชาติในเรื่องการใช้สื่อที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับหรือไม่ อย่างไร?

ด้านการวัดและประเมินผล

- โรงเรียนได้มีการแนะนำช่วยเหลือครูต่างชาติเกี่ยวกับการประเมินแบบหลากหลายโดยดูจากองค์ประกอบอื่นๆนอกเหนือจากการวัดจากการสอบหรือไม่ อย่างไร เช่น การประเมินด้านการพูด ทักษะด้านการสื่อสาร
- โรงเรียนได้แนะนำช่วยเหลือครูต่างชาติเกี่ยวกับการประเมินที่เน้นเฉพาะด้าน โดยเน้นสิ่งที่เด็กสามารถทำได้หรือไม่ อย่างไร?
- โรงเรียนได้มีการแนะนำช่วยเหลือครูต่างชาติเกี่ยวกับการประเมินแบบเน้นทักษะหรือไม่ อย่างไร?

ความต้องการการนิเทศการสอนภาษาอังกฤษ	สรุปการวิเคราะห์เนื้อหาจากบทสัมภาษณ์จากกลุ่มตัวอย่าง	แนวทางการนิเทศการสอนภาษาอังกฤษของครูต่างชาติ
<p>1. ด้านหลักสูตร</p> <p>1.1 การจัดเนื้อหาที่มีความเหมาะสมตามวัฒนธรรมแบบท้องถิ่น</p> <p>1.2 การจัดเนื้อหาหลักสูตรมีความสอดคล้องกับผลลัพธ์</p> <p>1.3 การจัดเนื้อหาที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น</p>	<p>-ทางโครงการจัดให้มีการอบรมเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยเบื้องต้น วิธีการสอน ลักษณะนิสัยของนักเรียนไทย และพยายามให้ครูต่างชาติมีส่วนร่วมกับกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่นของไทยในโรงเรียน เช่น ไหว้ครู สงกรานต์ รวมไปถึงกิจกรรมนักเรียน เช่น ลูกเสือ กีฬาสี</p> <p>-มีการจัดให้มี workshop ร่วมกันระหว่างครูต่างชาติกับครูไทยในโครงการ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ระหว่างวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นของไทย และให้ครูที่เลี้ยงถ่ายทอดข้อมูลหรือนำตัวอย่างของหลักสูตรที่เคยทำไว้มาให้ครูต่างชาติดูเป็นตัวอย่างจะสามารถนำวัฒนธรรมท้องถิ่นมาผนวกกับการจัดหลักสูตรได้อย่างไรบ้าง</p> <p>-มีการให้ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นของไทย โดยการอบรมและให้เรียนรู้จากสภาพจริงที่เกิดขึ้น ทาง</p>	<p>1. ครูจัดให้มีการอบรมเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย เพื่อให้ครูต่างชาติได้เข้าใจถึงขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น อีกทั้งยังควรจัดให้ครูต่างชาติมีส่วนร่วมและเรียนรู้ไปพร้อมกับนักเรียน เช่น การไปทัศนศึกษาตามสถานที่สำคัญต่างๆ เช่น วัดพระแก้ว พระที่นั่งอนันตพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ให้มีส่วนร่วมกับกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสำคัญของไทย เช่น วันไหว้ครู สงกรานต์ วันพ้อ และเข้าร่วมกิจกรรมที่นักเรียนต้องเข้าร่วม เช่น ลูกเสือ กิจกรรมค่าย</p> <p>2. ครูจัดให้มีการ workshop ร่วมกันระหว่างครูต่างชาติกับครูไทยในโครงการ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ระหว่างวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นของไทย ครูที่เลี้ยงถ่ายทอดตัวอย่างของหลักสูตรที่เคยทำไว้มาให้ครูต่างชาติดูเป็นตัวอย่าง</p>

	<p>โครงการจะจัดให้ครูต่างชาติได้เรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นด้วยการให้มีส่วนร่วมและเรียนรู้ไปพร้อมๆกับนักเรียน เช่น การไปทัศนศึกษาตามสถานที่สำคัญต่างๆ เช่น วัดพระแก้ว พระที่นั่งอนันต พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ และให้ร่วมกับกิจกรรมที่เกี่ยวข้องของไทย เช่น วันไหว้ครู สงกรานต์ วันพ่อ และเข้าร่วมกิจกรรมที่นักเรียนต้องเข้าร่วม เช่น ลูกเสือ กิจกรรมค่าย</p> <p>- โรงเรียนจัดให้มีการอบรมหรือประชุมด้านหลักสูตรเพื่อให้ครูต่างชาติเข้าใจถึงหลักสูตรแกนกลาง รู้ถึงมาตรฐานและตัวชี้วัดเพื่อนำไปจัดทำหลักสูตร</p> <p>- ทางโรงเรียนมอบหมายให้หัวหน้าโครงการดูแลด้านการศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรให้กับครูต่างชาติ</p> <p>- มอบหมายให้ครูพี่เลี้ยงช่วยเหลือครูต่างชาติในเรื่องการจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ มาตรฐานและตัวชี้วัด</p> <p>- ใช้แบบเรียนที่มีการจัดแบ่งเนื้อหาตามช่วงชั้นและอายุของนักเรียน</p>	<p>ว่าจะสามารถนำวัฒนธรรมท้องถิ่นมาผนวกกับการจัดหลักสูตรได้อย่างไรบ้าง</p> <p>3. ควรจัดให้มีการอบรมหรือประชุมด้านหลักสูตรเพื่อให้ครูต่างชาติเข้าใจถึงหลักสูตรแกนกลาง รู้ถึงสาระ มาตรฐานและตัวชี้วัดเพื่อนำไปจัดทำหลักสูตร โดยทางโรงเรียนควรมอบหมายให้หัวหน้าโครงการเป็นผู้รับผิดชอบหลักสูตรและจัดให้ครูพี่เลี้ยงคอยช่วยครูต่างชาติในด้านหลักสูตรและใช้แบบเรียนหรือคู่มืออย่างจากหลักสูตรที่มีการจัดแบ่งเนื้อหาตามช่วงชั้นเพื่อความเหมาะสมกับอายุของนักเรียน</p>
--	---	--

<p>2. ด้านการจัดการเรียนการสอน</p> <p>2.1 การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร</p> <p>2.2 การสังเกตถึงพัฒนาการของนักเรียนแต่ละคนและส่งเสริมสนับสนุนอย่างถูกวิธี</p> <p>2.3 การหาวิธีการสอนที่เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละกลุ่ม</p> <p>2.4 การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียน</p>	<p>- ทางโครงการจะมอบหมายให้ครูต่างชาติมีส่วนรับผิดชอบกิจกรรมเสริมหลักสูตรกับทางโรงเรียน เช่น Speech contest แข่งโต้วาที ภาษาอังกฤษคริสต์มาส จะต้องมี การแสดงละคร ครูต่างชาติจะได้รับมอบหมายให้ช่วยดูแลเรื่องการเขียนบทและซ้อมละคร</p> <p>- ใช้วิธีการนิเทศแบบเดียวกับครูไทย เพราะเรื่องการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นเรื่องที่ทางโรงเรียนให้ความสำคัญ มีการนิเทศเรื่องนี้ให้กับทั้งครูต่างชาติและครูไทย ซึ่งบางที่ทางโรงเรียนจะมีการพาครูไปศึกษาดูงาน อย่งครูต่างชาติจะไปศึกษาดูงานในค่ายภาษาอังกฤษ ด้วยเพื่อให้ได้เห็นตัวอย่างในการใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตร ได้อย่างไรบ้าง ซึ่งโดยมากครูที่เลี้ยงจะเป็นคนคอยช่วยแนะนำ โดยดูจากแผนการสอนที่ครูต่างชาติเค้าเขียนมา ถ้ามีกิจกรรมตัวไหนที่สามารถทำได้ เค้าก็จะแนะนำ</p> <p>- ใช้ Co-teacher ให้ช่วยทำการนิเทศซึ่งกันและกัน เพราะจริงๆแล้วครูไทยจะมีความชำนาญในเรื่องนี้มากกว่า แล้วเค้าต้องสอนร่วมกันในชั้นเรียนอยู่แล้ว จะมีการคุยกันในเรื่องวิธีการสอนว่าจะสอนยังไง ใช้กิจกรรมในการสอนอย่างไร</p>	<p>1. ควรจัดให้มีการนิเทศเรื่องกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้กับครูต่างชาติ โดยอาจจัดให้มีการนิเทศกันเองภายในโครงการหรือเชิญวิทยากรภายนอกเข้ามาอบรม หรือมีการพาครูไปศึกษาดูงานในโรงเรียนหรือสถาบันภาษาที่ประสบความสำเร็จด้านการสอนภาษาอังกฤษหรือไปเยี่ยมชมค่ายภาษาอังกฤษ เพื่อให้ได้เห็นตัวอย่างในการใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ</p> <p>2. ควรให้ครูต่างชาติมีส่วนร่วมในกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น เช่น กิจกรรมชมรมงานเทศกาลต่างๆ ค่ายเสริมทักษะ</p> <p>3. ควรจัดให้ครูที่เลี้ยงเข้าไปทำหน้าที่สังเกตการสอนในชั้นเรียน เสร็จแล้วมีการนำข้อมูลที่ได้มาพูดคุยกับครูต่างชาติเพื่อนำไปปรับและพัฒนาวิธีการสอน โดยอาจจะดูว่านักเรียนมีความสนใจหรือถนัดทางด้านใดเป็นพิเศษ ก็จะได้หาวิธีการสอนที่เหมาะสมและดูว่าประสิทธิภาพทางการเรียนรู้นักเรียนเพิ่มขึ้นหรือไม่</p>
---	---	---

	<p>- ทางโรงเรียนให้ครูต่างชาติมีส่วนร่วมในกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น เช่น กิจกรรมชมรม งานเทศกาลต่างๆ ค่ายเสริมทักษะ</p> <p>- จัดให้ครูที่เลี้ยงเข้าไปทำหน้าที่สังเกตการสอนในชั้นเรียนเสร็จแล้วมีการนำข้อมูลที่ได้นำมาพูดคุยกับครูต่างชาติเพื่อนำไปปรับและพัฒนาวิธีการสอน โดยอาจจะดูว่านักเรียนมีความสนใจหรือถนัดทางด้านใดเป็นพิเศษ ก็จะได้หาวิธีการสอนที่เหมาะสมและดูว่าประสิทธิภาพทางด้านการเรียนรู้ของนักเรียนเพิ่มขึ้นหรือไม่</p> <p>- จัดให้ครูต่างชาติเข้าสังเกตการสอนในชั้นเรียนของครูที่มีประสบการณ์สอนมานานเพื่อให้เกิดการเรียนรู้หรือเห็นถึงวิธีการสอนของครูท่านอื่น แล้วนำจุดเด่นมาปรับใช้กับวิธีการสอนของตนเอง</p> <p>- ครูที่เลี้ยงอาจให้ข้อมูลและคำแนะนำเกี่ยวกับนักเรียนแต่ละกลุ่ม แต่ละห้อง เพื่อให้ครูต่างชาตินำข้อมูลที่ได้ไปปรับใช้กับวิธีการสอนที่เหมาะสม เพราะบางครั้งอาจต้องใช้วิธีการสอนที่แตกต่างสำหรับนักเรียนเฉพาะกลุ่ม</p>	<p>4. ควรจัดให้ครูต่างชาติเข้าสังเกตการสอนในชั้นเรียนของครูที่มีประสบการณ์สอนมานานเพื่อให้เกิดการเรียนรู้หรือเห็นถึงวิธีการสอนของครูท่านอื่น แล้วนำจุดเด่นมาปรับใช้กับวิธีการสอนของตนเอง</p> <p>5. ครูที่เลี้ยงให้ข้อมูลและคำแนะนำเกี่ยวกับนักเรียนแต่ละกลุ่ม เพื่อให้ครูต่างชาตินำข้อมูลที่ได้ไปปรับใช้กับวิธีการสอนที่เหมาะสม เพราะบางครั้งอาจต้องใช้วิธีการสอนที่แตกต่างสำหรับนักเรียนเฉพาะกลุ่ม</p> <p>6. ครูที่เลี้ยงควรทำการนิเทศเรื่องเทคนิคการสอนการให้นักเรียนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นหรือมีส่วนร่วม เช่น อาจจะให้นักเรียนได้มีโอกาสเลือกในหัวข้อหรือนำเสนอชิ้นงานที่ตนเองมีความสนใจ มีการเลือกวิธีการทำงานด้วยตนเองโดยครูทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกด้านการเรียนรู้</p> <p>7. ควรมีการสอบถามความคิดเห็นจากนักเรียนว่ามีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับเรื่องการสอนของครูต่างชาติเป็นระยะๆ และนำข้อมูลที่ได้มาประชุมร่วมกับครูต่างชาติ</p>
--	---	---

	<p>- ครูที่เลี้ยงมีเรื่องเทคนิคการสอน การให้นักเรียนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นหรือมีส่วนร่วม เช่น อาจจะให้นักเรียนได้มีโอกาสเลือกในหัวข้อหรือนำเสนอชิ้นงานที่ตนเองมีความสนใจ มีการเลือกวิธีการทำงานด้วยตนเอง โดยครูทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกด้านการเรียนรู้</p> <p>- สอบถามความคิดเห็นจากนักเรียนเป็นระยะๆ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาประชุมกับครูต่างชาติ เพื่อใช้เป็นข้อมูลย้อนกลับในการปรับแก้การจัดการเรียนการสอน</p>	
<p>3. ด้านสื่อการสอน</p> <p>3.1 ความรู้ในการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม</p> <p>3.2 การใช้สื่อที่เหมาะสมกับผู้เรียนตามแต่ละระดับ</p> <p>3.3 การใช้สื่อที่เหมาะสมกับผู้เรียน</p>	<p>- ทางโรงเรียนจัดให้มีการอบรมเกี่ยวกับสื่อการสอน ความสำคัญและวิธีการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม ทั้งจากหน่วยงานภายในโรงเรียนและหน่วยงานภายนอก</p> <p>- เปิดโอกาสให้ครูต่างชาติได้นำเสนอเรื่องการใช้สื่ออย่างอิสระ โดยมีการส่งแผนให้ทางโครงการช่วยตรวจสอบก่อนนำไปใช้</p>	<p>1. จัดให้มีการอบรมเกี่ยวกับสื่อการสอน ความสำคัญ และวิธีการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม ทั้งจากหน่วยงานภายในโรงเรียนและหน่วยงานภายนอก</p> <p>2. ควรเปิดโอกาสให้ครูต่างชาติได้นำเสนอเรื่องการใช้สื่ออย่างอิสระ โดยมีการส่งแผนให้ทางโครงการช่วยตรวจสอบก่อนนำไปใช้</p>
<p>4. ด้านการวัดและประเมินผล</p> <p>4.1 การประเมินแบบหลากหลายโดยดูจากองค์ประกอบอื่น ๆ ด้วย เช่น การจัดนิทรรศการ การสื่อสาร การพูด</p>	<p>- มีการประชุมหรืออบรมให้กับครูต่างชาติในด้านการวัดและประเมินผล โดยอ้างอิงจาก ทักษะ มาตรฐานและตัวชี้วัด ตามหลักสูตรแกนกลาง 2551</p>	<p>1. ควรจัดให้มีการประชุมหรืออบรมให้กับครูต่างชาติในด้าน การวัดและประเมินผล โดยอ้างอิงจาก ทักษะ มาตรฐานและตัวชี้วัด ตามหลักสูตรแกนกลาง 2551</p>

<p>4.2 การประเมินที่เน้นเฉพาะด้าน โดยเน้นสิ่งที่ได้ สามารถทำได้</p> <p>4.3 การประเมินแบบเน้นทักษะ</p>	<p>-ให้ครูที่เลี้ยงทำหน้าที่คอยช่วยดูแลการวัด มีการอธิบายทั้งเกณฑ์การให้คะแนน วิธีการวัดประเมิน การกรอกคะแนน และอื่นๆเพื่อให้เป็นไปตามเกณฑ์ มาตรฐานและรูปแบบของโรงเรียน</p> <p>-มีการอบรมและอธิบายเพื่อให้ครูต่างเข้าใจและนำ วิธีการประเมินที่หลากหลายมาใช้ตามที่ขณะแต่ละด้าน ฟัง พูด อ่าน เขียน</p>	<p>2. ครูจัดให้ครูที่เลี้ยงทำหน้าที่คอยช่วยดูแลการวัด และประเมิน มีการอธิบายทั้งเกณฑ์การให้คะแนน วิธีการวัดประเมิน การกรอกคะแนน และอื่นๆเพื่อให้ เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานและรูปแบบของโรงเรียน</p> <p>3. ส่งไปอบรมเกี่ยวกับวิธีการประเมินแบบ หลากหลายกับหน่วยงานภายนอก</p>
---	--	--

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายบดินทร์ เชนย์วิบูลย์ เกิดวันที่ 9 ตุลาคม พ.ศ. 2520 ที่กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี สาขาวิชาการโฆษณา คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ เมื่อปีการศึกษา 2545 ดำเนินธุรกิจด้านแนะแนวการศึกษาต่อต่างประเทศ จัดกิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส และจีนแบบบูรณาการ จัดหาครูต่างชาติให้กับโรงเรียน เป็นตัวกลางในการประสานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน (MOU) ในปี 2556 ได้ตัดสินใจเรียนต่อหลักสูตรปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศการศึกษและพัฒนาหลักสูตร ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปัจจุบันดำรงตำแหน่งเป็นผู้รับใบอนุญาต สถาบันภาษา Absolute English และกรรมการผู้จัดการบริษัท Global Intercultural Exchange Co., Ltd.

